

Torsdag den 4. november 2010 (D)

1

Kl. 10:00

12. møde

Torsdag den 4. november 2010 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til finansministeren om det danske euroforbehold.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 28.10.2010).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til justitsministeren om ytringsfrihed og den personlige frihed i Danmark.

Af Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.

(Anmeldelse 29.10.2010).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om hold af slagtekalkuner.

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 13.10.2010).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af toldloven. (Kontrol med likvide midler, kontrolanlæg ved landfaste forbindelser til udlandet og hjemmel til anvendelse af kropsscannere i forbindelse med personeftersyn).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 13.10.2010).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Loft over ydelser for tabt arbejdsfortjeneste og nedsættelse af tilskuddet til høreapparater).

Af socialministeren (Benedikte Kiær).

(Fremsættelse 13.10.2010).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 45:

Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. samt sundhedsloven. (Egenbetaling for behandling med kunstig befrugtning, refertilisation og sterilisation i det offentlige sundhedsvæsen og justering af regler om vurdering af forældreegnethed ved behandling med kunstig befrugtning m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsættelse 29.10.2010).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Lovforslag nr. L 47 (Forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter. (Renteforhøjelse og nedslag i de påløbne renter)).

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Beslutningsforslag nr. B 15 (Forslag til folketingsbeslutning om fremme, beskyttelse og overvågning af gennemførelsen af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap).

Hans Kristian Skibby (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 13 (Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af stillerlister i forbindelse med kommunale og regionale valg).

Frank Aaen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 14 (Forslag til folketingsbeslutning om dansk tilslutning til EITI-initiativet) og

Beslutningsforslag nr. B 20 (Forslag til folketingsbeslutning om at videreføre Eik Bank Danmark som en statsejet bank).

Per Clausen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 16 (Forslag til folketingsbeslutning om mærkning af fødevarer, som stammer fra dyr, der har spist gmo-foder).

Per Clausen (EL), Pia Olsen Dyhr (SF), Bente Dahl (RV) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 17 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bisfenol-A).

Per Clausen (EL), Bjarne Laustsen (S), Kristen Touborg (SF) og Bente Dahl (RV):

Beslutningsforslag nr. B 18 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod dyrkning af Amflorakartofflen i Danmark).

Pia Olsen Dyhr (SF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 19 (Forslag til folketingsbeslutning om åbenhed i pensionssektoren).

Bente Dahl (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Per Clausen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 21 (Forslag til folketingsbeslutning om at nedbringe mængden af uadresserede reklamer).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til finansministeren om det danske euroforbehold.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 28.10.2010).

Sammen med dette punkt foretages:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til justitsministeren om ytringsfrihed og den personlige frihed i Danmark.

Af Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.

(Anmeldelse 29.10.2010).

Kl. 10:00

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, be-
tragtes Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om hold af slagtekalkuner.

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 13.10.2010).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Peter Madsen som ordfører.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Peter Madsen (V):

Moderne landbrug er udviklet i en sådan grad, at der er behov for at få tilvejebragt regler, hvor der bliver fokuseret på dyrenes behov. Det gælder især fjerkræproduktion. Det er vigtigt, at der fastsættes en balance mellem den industrielle landbrugsvirksomheds levevilkår og effektivitet og dyrenes vilkår.

I dette forslag om slagtekalkuner foreslår man bl.a. at mindske belægningsgraden af kalkuner pr. kvadratmeter. Det er klart, at de bedste økonomiske resultater opnås ved en høj belægningsgrad, men i bestræbelsen på at opnå balancen mellem økonomi og dyrevelfærd mener jeg at man med forslaget mindstekrav om belægningsgrad og andre tiltag tilgodeser alle parter, såvel dyrene som fjerkræindustrien. Det er også klart, at forslaget omhandler mindstekrav, og at ef-

fekten af lovforslagets elementer vil komme an på virksomhedernes nuværende praksis.

Lovforslaget sætter ind over for ben- og ledproblemer og omhandler lysprogrammer, arealkrav og flokstørrelser. Det skal ses som et supplement til den nuværende dyrevelfærdslovgivning, da den på grund af den industrielle udvikling ikke længere er tilstrækkelig beskyttelse under den øvrige dyrevelfærdslovgivning.

Forslaget indeholder tekniske krav til den ansvarlige for bedriften, som påbydes at rette op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med loven. De detaljerede krav skal også ses som en hjælp til fjerkræindustrien til i højere grad at sikre sig en overholdelse af dyrenes velfærd inden for lovens rammer, f.eks. er grænsen for kg/m², dvs. belægningsgraden, nøje præciseret, så der ikke er tvivl om, at man overholder betingelserne for dyrenes velfærd.

Forslaget imødekommer et behov for en forbedring af slagtekalkuners vilkår i en moderne fjerkræproduktionsvirksomhed. Vi mener, at vi får fremmet dyrevelfærden, og at vi får balanceret det med behovet for at kunne drive en økonomisk sund bedrift med slagtekalkuner, og Venstre støtter derfor lovforslaget.

Kl. 10:03

Formanden:

Tak til hr. Peter Madsen. Og så er det hr. Bjarne Laustsen som ordfører.

Kl. 10:04

(Ordfører)

Bjarne Laustsen (S):

Tak. Det lovforslag, vi behandler her i dag, er en udløber af et grundigt arbejde for at se, om det er muligt, at vi i Danmark kan forbedre forholdene for vores produktionsdyr. Det her forslag går i den retning, og vi har jo også tidligere behandlet en række lovforslag, hvor vi ligesom har taget fat i hver art – sidst havde vi lov om hold af kvæg. Og jeg tror, det er godt, at vi sætter fokus på det her, således at vi skridt for skridt har en dokumentation for, hvordan vi kan forbedre dyrevelfærden, og hvordan vi kan implementere det.

Jeg vil også gerne sige, at jeg synes, det er vigtigt, at det ikke bare er her i Danmark, vi forbedrer dyrevelfærden – som i det her tilfælde handler om slagtekalkuner – men at det gælder i hele EU, og jeg synes også, at alle, der har mulighed for at påvirke internationale beslutninger og handelsaftaler, også skal give dyrevelfærd en høj prioritet, for det skylder vi de dyr, som vi opdrætter, lever af og sluttelig spiser. Så derfor er det vigtigt, at vi på alle de felter, hvor vi kan gøre det, forbedrer dyrevelfærden.

Det her handler som sagt om, at der har været lavet et grundigt forarbejde i forhold til spørgsmålet om dokumentation, altså: Kan man dokumentere, at hvis dyrene får mere plads, er der færre trædepudesvidninger og den slags ting, og har de i det hele taget bedre forhold, ved at de har et større friareal?

Vi har også haft lov om slagtekyllinger, og der ligger tallene noget lavere; her ligger de lidt højere. Jeg ved ikke præcis, hvad årsagen er til, at høner skal have mindre plads, altså at der er færre kilo pr. m² for høner end for haner, men det må vi jo kigge på under udvalgsarbejdet.

Det, som der ligger i hele det her, er jo en forbedring. Igennem tiden har vi som politikere været nødt til at gå ind og sætte tal på, f.eks. krav til, hvordan belysningen skal være i staldene. Det er sådan med dyr, at hvis der er lys hele tiden, så spiser de hele tiden, og der så vi jo med kyllingerne, at det er de slet, slet ikke bygget til. Derfor var vi nødt til at sige, at der skal være krav om, at der skal være mørkt i staldene. Og der ved vi også med hensyn til lys, at man ikke bare lige må tænde det på en knap, og det betyder, at det er lys, der skal laves sådan, at det starter langsomt op og blænder lige så langsomt ned igen – lidt ligesom vi kender det fra dagslyset. Det er

gode ting. Og der skal også være krav om, hvordan vi i forbindelse med temperaturudsving – og det kan jo komme, hvis der er strømsvigt – kan sikre, at der er alarmsystemer og ting og sager. Det er beskrevet, og det er godt, at det er med.

Så er der en påbudsordning, for det er også vigtigt, når vi beslutter os for, at vi vil have nogle forbedringer, at vi rent faktisk over for dem, der ikke lever op til kravene, har den her påbudsordning. Og der ligger også i det her lovforslag, at man i forhold til lov om hold af kvæg og lov om hold af heste får den samme påbudsordning. Det er vi også tilfredse med.

Hvis man kigger på hørings svarene, kan man se, at der er nogle, der især ønsker sig en lavere belægningsgrad. Der må vi selvfølgelig kigge på, om der findes dokumentation. Der er jo ikke noget, der lige tyder på, at der findes dokumentation for, at de vil få det meget bedre, ved at man sænker antallet af kg pr. m². Det, jeg synes der især er grund til at hæfte sig ved i den her debat, er, at det jo er en produktion, der foregår både i Danmark og i Tyskland, altså, avlsarbejdet er jo heller ikke med her, for kyllingerne bliver udruget i Tyskland og kommer herop og bliver fedet op, og så ryger de tilbage til Tyskland og bliver slagtet. Og der er selvfølgelig nogle forhold omkring det i forhold til nærtrimning osv., som foregår i Tyskland. Vi har lige haft debatten om, at vi napper halerne af grisene herhjemme for stort set 99 pct.s vedkommende. Men der er det jo også sådan, at tyskerne slet ikke vil have vores smågrise, hvis ikke vi har gjort det, så der er problematikker i forbindelse med det her. Og så er der selvfølgelig også hele transportdelen, som man kan kigge på.

Men vi synes grundlæggende, at der er tale om en række forbedringer, som vi kan støtte, og så må vi jo se på det i udvalgsarbejdet.

Der var en ting, som jeg studsede lidt over, og det var i forhold til økologi, og der synes jeg, at de svar, der er kommet, ikke er særlig fyldestgørende, for som det måske kan læses, er det sådan, at økologerne siger, at de stramninger, der kommer her, faktisk gør, at det ikke er muligt at have økologiske slagtekalkuner i Danmark. Jeg ved ikke, om ministeren kan svare på det allerede nu, men vi vil i hvert fald gerne under udvalgsarbejdet have kigget på, hvordan de forhold er.

Vi synes, at økologi er godt, fordi det specifikt siger noget om dyrevelfærd, og derfor vil vi altid, når vi har spørgsmål om lovgivning i forhold til det konventionelle, se på, hvordan det ser ud i forhold til økologi. Det er helt tydeligt, at dyrene har bedre plads, de har mere friareal, og de har bedre mulighed for at udøve deres naturlige adfærd. Derfor er det i hvert fald nogle forhold, vi skal kigge på i forbindelse med udvalgsarbejdet. Tak.

Kl. 10:09

Formanden:

Tak til hr. Bjarne Laustsen. Så er det hr. René Christensen som ordfører.

Kl. 10:09

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Så handler det om lov om hold af slagtekalkuner. Med dette lovforslag bliver der nu fastsat en samlet regulering, som er rettet imod slagtekalkuners opvækstforhold. Lovforslaget indeholder jo en række mindstekrav om hold af slagtekalkuner og udgør et supplement til den øvrige lovgivning på området, altså dyreværnsloven. Lovforslaget bygger på en rapport om hold af slagtekalkuner, som i maj 2010 blev afgivet af Justitsministeriets arbejdsgruppe, som har arbejdet med produktion af slagtefjerkræ.

Den årlige produktion i Danmark er på ca. 1,6 millioner kalkuner, og der er faktisk i dag ikke fastsat nogen regler for produktion af slagtekalkuner. Så kunne man jo spørge sig selv, om det er nødvendigt. Og ja, det mener vi i Dansk Folkeparti faktisk at det er.

Vi har set store udfordringer på slagtekyllingeområdet, som selvfølgelig er et andet område med mindre dyr og langt flere dyr i produktionen, men vi ser dog en lighed med slagtekalkunområdet, og derfor hilser vi også det her lovforslag meget velkommen.

Kalkuners velfærd og sundhed er påvirket af mange faktorer, som det også er blevet sagt, eksempelvis lys, plads, udluftning og foder. Et andet parameter er strøelsens kvalitet, altså det, de går på. Våd strøelse kan f.eks. give trædepudesvidninger, som jo desværre, som vi ved, er meget udbredt i kyllingeproduktionen. Det kan ligeledes føre til brystsvindninger på de her store dyr. Det kan også føre til, at koncentrationen af ammoniak i luften bliver væsentlig forhøjet med øjenskader og problemer i forhold til vejrtrækningen for dyrene til følge. Og man må sige, at hvis der er nogen, der har været inde i en stald med våd strøelse eller dårlig udluftning, så ved man, hvordan det er. Det er som at lugte til tredobbeltsalmiak, og derfor er vi rigtig glade for, at det her er blevet en del af det. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der bør fastsættes regler om, at kalkunerne under hele produktionsforløbet skal have adgang til strøelsesmåtte, der er løs og tør i overfladen, og det sker faktisk i det her lovforslag.

Hvordan skal man så måle kvaliteten omkring trædepudesvidninger? For kyllingernes vedkommende overvåger man jo trædepudesvidningerne på det enkelte slagteri, men der findes på nuværende tidspunkt ingen større kalkunslagterier i Danmark. Det er derfor ikke muligt at etablere en ordning vedrørende overvågning af kalkunernes trædepuder, som svarer til ordningen for slagtekyllinger, står der i rapporten og ligeledes i lovforslaget. Jeg må så sige, at vi dog forventer, at der bliver holdt nøje øje med udviklingen på det her område, og jeg er da faktisk også vidende om, for jeg er gået ind og har googlet lidt, at der er et slagteri, som startede op i 2009, og de havde en meget, meget fin start med over 8.000 kalkuner på de første 3 måneder. Der skal vi følge op på, om det her slagteri kommer ind i en positiv udvikling. Det kan vi jo håbe på det gør, og så får vi måske et sted, hvor vi også har mulighed for at foretage den her måling og se, hvordan det virker i praksis.

Arbejdsgruppen anbefaler ligeledes, at der stilles krav om, at alle kalkuner skal have uhindret adgang til tilstrækkelig nærende og afbalanceret og hygiejnisk foder hver dag og tilstrækkelige forsyninger af frisk vand af god kvalitet og på alle tidspunkter. Arbejdsgruppen anbefaler også, at der stilles krav om, at kalkunerne gennem hele produktionsforløbet skal tildeles kråseflint. Det er simpelt hen nogle småsten, som de indtager, og som kan være med til at finde føden under fordøjelsen, og det er utrolig vigtigt, og vi støtter også op om, at der kommer mindstekrav på det område.

Jeg vil dog sige, at i forbindelse med udvalgsarbejdet bliver vi nødt til at stille et spørgsmål om det med vand. Vi er selvfølgelig meget enige i, at dyr så vidt muligt skal have adgang til frisk vand på alle tider af døgnet, men vi har haft en anden sag i forhold til løsgående grise om, hvordan man kunne gøre det om vinteren, hvor man kan komme ud for, at vandledningerne på de meget frosttunge nætter kan fryse til. Der kan ske det, at det vand, man har stillet ud i et kar, kan fryse til. Det vil vi stille et spørgsmål om, så vi ikke kommer ud i, at f.eks. økologiske landmænd ikke kan have fritgående kalkuner om natten i frostvejr udenfor.

Så vi støtter op om forslaget her. Vi synes, det er godt, at der kommer nogle minimumskrav på det område. Vi har et par spørgsmål til det i forbindelse med udvalgsarbejdet, men ellers ser lovforslaget fint ud.

Kl. 10:14

Formanden:

Tak. Jeg har ikke registreret nogen ønsker om korte bemærkninger, så tak til hr. René Christensen. Og så er det hr. Bilal Inekci som ordfører. Velkommen til.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Bilal Inekci (SF):

Tak. Da SF's dyrevelfærdsordfører, hr. Kristen Touborg, ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på hans vegne redegøre for SF's synspunkter om forslag til lov om hold af slagtekalkuner.

Det er naturligvis meget positivt, at der nu for første gang bliver fastsat en samlet regulering, der er særlig rettet mod slagtekalkunernes velfærd, og at der bliver indført en række mindstekrav til hold af slagtekalkuner, ligesom der bliver indført regler om slagtekalkuners foder og drikkevand, om rengøring i kalkunhusene, tilsyn med kalkunerne og om de tekniske installationer samt ikke mindst om alarm- og beredskabsplaner ved strømsvigt. Men vi kunne f.eks. godt have ønsket os, at man havde undersøgt, om der er forhold i det økologiske regelsæt, som kan påvirke anbefalingerne, f.eks. anbefalinger, der er mindre relevante for produktioner, hvor dyrene har adgang til udehold, eller om der stilles krav, som ikke kan imødekommes under det økologiske regelsæt.

Der er så ikke mindst hele spørgsmålet om belægningsgraden, og vi er sådan set helt enige med Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation, som i deres høringsvar har sagt, at de foreslåede belægningsgrader er for høje. Dyrenes Beskyttelse har bl.a. bakket op om arbejdsgruppens mindretals anbefalinger om belægningsgrader på maksimalt 45 kg/m² for høner og 50 kg/m² for haner.

Nu kunne jeg forestille mig, at regeringen ville argumentere for, at dyreværnsforeningerne er nogle novicer, men hvad siger Det Dyreetiske Råd i den her sag? Rådet støtter faktisk anbefalingerne fra arbejdsgruppens mindretal, der påpeger, at en højere belægningsgrad vil vanskeliggøre tilsynet og kontrollen med det enkelte dyr; videre anfører rådet, at mange af de velfærdsrelaterede problemer, der er i relation til f.eks. strøelseskvalitet og ventilation, er svære at undgå, når belægningsgraden er høj. Regeringen plejer at følge Det Dyreetiske Råd, men i regeringens lovforslag opererer man med maks. 58 kg/m² for haner og 52 kg/m² for høner. Vi må imidlertid se, hvor langt vi kan nå i det kommende udvalgsarbejde, hvor SF bl.a. vil arbejde for at få nedbragt den belægningsgrad, som regeringsforslaget lægger op til.

Som sagt er det positivt, at vi nu får en samlet regulering, der især er rettet mod slagtekalkuners velfærd, men vi synes godt nok, at regeringen har været alt for tøvende. Derfor skal regeringen se at få skruet højere op for ambitionsniveauet, når det gælder dyrevelfærdslopolitikken.

Kl. 10:18

Formanden:

Tak til hr. Bilal Inekci. Så er det hr. Kurt Scheelsbeck som ordfører. Velkommen til.

Kl. 10:18

(Ordfører)

Kurt Scheelsbeck (KF):

Tak for det. Der er heldigvis en stadig stigende folkelig opbakning til en anstændig dyrevelfærd. L 27, altså det forslag, som vi behandler nu, er, som vi også har hørt om i de andre ordførertaler, en god fortsættelse af de lovinitiativer, som har været med til at sikre ordentlige forhold for dyrene på forskellige områder. For første gang fastsætter vi med L 27 en samlet regulering, der retter sig særlig imod slagtekalkunernes velfærd.

Lovforslaget indeholder som også tidligere nævnt bl.a. regler om belægningsgrad, lysforhold, strøelse og indeklima. Endvidere indeholder lovforslaget regler om slagtekalkunernes foder og drikkevand, rengøring i staldene, tilsynet med kalkunerne, de tekniske installationer samt om alarm og beredskab i tilfælde af strømsvigt.

L 27 supplerer derfor på en meget kvalificeret måde den generelle lovgivning på hele dyrevelfærdsområdet. Her tænker jeg overordnet og generelt på dyreværnslovens § 1, der fastslår, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt imod smerte, lidelse, angst, varige mén og væsentlig ulempe. Her er lovinitiativet en god principiel opfølgning på de her overordnede principper.

Forslaget om den maksimale belægningsgrad i L 27 svarer, som det også er nævnt tidligere, til den belægningsgrad, som de fleste danske kalkunproducenter allerede i dag i praksis følger. Det gør den, fordi kravene er således i nogle tyske certificeringssystemer. Det vil derfor heller ikke umiddelbart skabe de helt store problemer at få implementeret og efterlevet de her belægningsprocenter, når vi kommer længere frem og lovforslaget får virkning.

Alt i alt er det et godt forslag på dyrevelfærdsområdet, som Det Konservative Folkepartis støtter fuldt ud, og vi glæder os til at arbejde videre. Tak.

Kl. 10:20

Formanden:

Tak til hr. Kurt Scheelsbeck. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Kl. 10:20

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Bente Dahl, er forhindret i at være til stede på grund af møde i Nordisk Råd, skal jeg for Det Radikale Venstres vedkommende udtale mig om dette forslag.

Det Radikale Venstre er positiv over for forslaget. Vi synes, det er helt relevant, at vilkårene for slagtekalkuner nu bliver lovreguleret, og at man sætter standarder for også slagtekalkuner, som vi har det for andre dyr.

Vi kan under udvalgsarbejdet selvfølgelig diskutere, hvor overliggelsen skal ligge i forbindelse med de enkelte elementer i forslaget; i særlig grad vil vi være opmærksom på diskussionen om belægningsgrad. Det er selvfølgelig en vigtig diskussion at føre, nemlig hvor grænserne her skal trækkes. Men som udgangspunkt er vi meget positive over for forslaget.

Kl. 10:21

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Kl. 10:22

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Vi er i Enhedslisten i udgangspunktet meget tilfredse med, at der nu ligger et lovforslag, som regulerer forholdene for kalkuner i produktion af slagtekalkuner. Det er vi, fordi det jo er en sag, der har været længe undervejs, men man må sige, at her i afslutningsfasen har Justitsministeriet leveret tingene til tiden, forstået på den måde, at Folketinget tilbage i 2009 lavede en beretning, der sagde, at der skulle ligge et lovforslag i denne folketingssamling. Og det må man jo sige at der er levet op til fra Justitsministeriets side på eksemplarisk vis.

Når vi dengang syntes, det var nødvendigt at indskærpe en tidsfrist for Justitsministeriet, hænger det jo lidt sammen med det, man også kan læse ud af bemærkningerne, nemlig at det jo har været en forholdsvis lang proces, der har været, med at nå frem til det her lovforslag. Man har sådan set haft en arbejdsgruppe, der har arbejdet med problemstillingen siden 2002. Bag ved det gemmer sig så den kendsgerning, at arbejdet var gået i stå frem til oktober 2008, hvor man, formentlig på baggrund af en meget omfattende kritik af de vilkår, som slagtekalkuner blev budt i Danmark, fra dyrlægenes side i

deres blad blev gjort opmærksom på, at her nok var noget, man burde gøre noget ved.

Det gav anledning til, at Enhedslisten stillede en række spørgsmål i Folketinget, og det gav anledning til, at vi fremsatte et beslutningsforslag. Og uanset om det har spillet nogen som helst rolle for tempoet, kan man da i hvert fald konstatere, at nu ligger der det her lovforslag, der jo uden tvivl på en række områder vil føre til forbedringer af de vilkår, som kalkunerne har. Og det er jo fuldstændig rigtigt, som også tidligere ordførere har været inde på, at det sådan set er af stor vigtighed at få vedtaget de her forbedringer, fordi forholdene har været helt, helt uacceptabelt dårlige.

Det er også glædeligt i dag at konstatere, at både Venstre og Det Konservative Folkeparti nu nærmest er begejstrede tilhængere af det her lovforslag, for da vi behandlede Enhedslistens beslutningsforslag, som på mange måder er parallelt med det lovforslag, der nu ligger, var holdningen både fra Venstre og Det Konservative Folkeparti jo, at forholdene i grunden var gode nok, som de var. Men det er godt, at man har fået en større erkendelse på det her område.

I selve forslaget vil jeg fremhæve nogle ting, som vi stadig væk godt vil diskutere i udvalgsarbejdet, og det vigtigste er sådan set spørgsmålet om belægningsgrader, som andre også har været inde på. Det er nok rigtigt, at det, om man så må sige, videnskabelige grundlag for at udtale sig om, hvor store belægningsgraderne skal være, for at det har negativ betydning for dyrevelfærden, er forholdsvis begrænset. Det fremgår jo også af den rapport, som man lovgiver på baggrund af. Men det er Enhedslistens opfattelse, at ikke mindst muligheden for at kontrollere dyrenes tilstand er reduceret, fordi slagtingen i stor udstrækning foregår i Tyskland.

Det, som jo er et af de store problemer, er, hvad den her høje belægningsgrad betyder for trædepuderne, og hvordan tilstanden er der. Det er noget, som man normalt ville kunne gennemføre en fornuftig og effektiv kontrol af på slagterierne, og den er jo vanskelig, måske nærmest umulig at gennemføre, fordi slagtingen foregår i Tyskland. Så derfor tror jeg nok, at vi fra Enhedslistens side allerede nu kan annoncere, at vi i lighed med Dyrenes Beskyttelse og andre dyreværnsorganisationer og Det Dyreetiske Råd er af den opfattelse, at man skal reducere belægningsgraderne, og at vi nok også vil stille et ændringsforslag til lovforslaget, som indeholder det.

Så er der nogle problemer, som bliver forstærket af, at både æglægningen, kan man sige, og slagtingen sker i Tyskland. Dels er det et spørgsmål om, hvordan man sikrer behandlingen af dyrene i den første fase af deres liv, dels er der hele spørgsmålet om transport; kalkunerne bliver jo udsat for en langvarig transport. De regler, man har på EU-området, som regulerer det, er efter Enhedslistens opfattelse klart utilstrækkelige, og derfor er det rigtig, rigtig ærgerligt, at vi ikke har mulighed for at stramme op på de regler i forhold til den forordning, der ligger på EU-området.

Vi kunne måske godt indimellem finde på at lave ting, der var på kanten af EU-reglerne, hvis det var nødvendigt for at sikre dyrevelfærden, men jeg har nok en opfattelse af, at det er der næppe flertal for i Folketinget i den her sag. Men det, man da så i hvert fald må sikre sig, er, at den forordning, som gælder på området, bliver overholdt. Det diskuterede vi tilbage i 2009 om der var sikkerhed for, og dengang fik jeg det klare indtryk fra justitsministeren, at det ville man sikre sig fremadrettet at der kom styr på. Og det vil vi også i udvalgsarbejdet interessere os for, for at sikre os, at når vi nu får vedtaget den her lovgivning, undergraves de forbedringer, der ligger i den, ikke af, at man i transporten af kalkunerne til slagteriet overtræder de regler, som gælder.

Vi har den forhåbning, som også andre har givet udtryk for, at det bliver muligt at udvikle en slagteriproduktion af kalkunerne her i Danmark, så man kan få en slagteproces, som foregår i Danmark. Det er både transportmæssigt, dyrevelfærdsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt en stor fordel, hvis det kan lade sig gøre.

KI. 10:27

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Så er det hr. Christian H. Hansen.

KI. 10:27

(Privatist)

Christian H. Hansen (UFG):

Tak for det, formand. Jeg kan sige, at vi i FOKUS overordnet er tilfredse med, at der nu kommer nogle regler på det her område. Historikken om, hvor lang tid det har taget, vil jeg springe over, for det har den foregående taler været inde på. Men det er lidt bekymrende, vil jeg så også tilføje, at der, når det handler om dyrevelfærdsforslag, altid går så lang tid. Der har man nogle arbejdsgrupper, der sidder i lang tid, og der kommer ikke rigtig nogen resultater ud af det. For nylig har vi jo netop også set, at en af arbejdsgrupperne omkring svinehold faktisk er brudt sammen, fordi dyreværnsorganisationerne simpelt hen har trukket sig ud, fordi man har været utilfreds med den måde, det er foregået på i Justitsministeriet. Men det får vi jo mulighed for at drøfte senere.

Jeg vil sige, at i og med at vi tillader opdræt af kalkuner i Danmark, påtager vi os også et meget stort etisk ansvar for, at de her dyr bliver behandlet ordentligt. Hvis man går ind og kigger på selve lovforslaget, kan man da se – og man kan også sige det her fra talerstolen – at det er meget, meget små skridt i den rigtige retning, men det er så haltende små skridt, at det næsten gør ondt. Hvis man går ind og kigger på de bemærkninger, som dyreværnsorganisationerne er kommet med, vil man se, at de heller ikke er tilfredse med det her lovforslag. De er ikke tilfredse med belægningsgraden. De er ikke tilfredse med, at man ikke har foretaget sig noget omkring næbtrimning af de her kalkuner. Og en række andre ting har man fra dyreværnsorganisationerne taget frem i høringsvarene.

En anden ting er jo, at når vi så skal have de kalkuner sendt til slagting, skal de ud på en meget, meget lang transport, og da vi ikke rigtig har mulighed for at slagte her i Danmark, foregår det meste af slagtingen altså i udlandet. Da transporten jo er noget, som er EU-reguleret, har vi ingen kontrol med det.

Så siger man godt nok, at dyrene inden transporten skal kontrolleres af fødevarerregionerne, men så vidt jeg ved, er det noget, der foregår, i hvert fald omkring 48 timer før transporten afgår. Vi skal jo i udvalgsarbejdet have en fuldstændig afklaring af, om det er rigtigt. For hvis kontrollen foregår, 48 timer før dyrene bliver sendt af sted, så synes jeg ikke, at det er en særlig god måde at gøre det på og i hvert fald ikke en dyrevelfærdsmæssigt forsvarlig måde at gøre det på.

Så om udvalgsarbejdet må jeg sige, at vi i FOKUS selvfølgelig vil gå ind i en konstruktiv dialog om det, men der er mange ting, der stadig væk skal ændres. Jeg mener også, vi skal se, om vi ikke kan få lavet nogle regler, som gør, at man kontrollerer noget tidligere før transporten. Jeg mener også, at vi skal høre på det, som andre partier, bl.a. Enhedslisten og SF, har bragt frem i dag, altså vedrørende belægningsgraden. Var det ikke mere rimeligt, at man landede der, hvor dyreværnsorganisationerne faktisk ønsker man skal lande? Jeg synes, man skal lytte noget mere til dyreværnsorganisationerne, når man har med dyrevelfærd at gøre. Det er faktisk dem, der har forstand på de her felter, og ikke producenterne. Det er jo klart, at producenterne ønsker sig så slappe regler som overhovedet muligt på det her område. Det har noget med økonomi at gøre. Vi ved jo også, at når det handler om dyrevelfærd, er et af de største mål for regeringen at sørge for, at producenterne stadig væk har en god økonomi, og ikke så meget, om dyrene har en god velfærd.

Men positivt er det, at der trods alt bliver lavet lidt regler på det her område, men det er bestemt ikke nogen regler, der er gode nok. Det må vi så kigge på under udvalgsarbejdet. Jeg kunne sådan høre også på Socialdemokratiet, at der var nogle ting, man gerne ville ha-

ve ændret. Jeg synes også, at man skal lytte til de betragtninger, der har været fra økologernes side. Så det kan være, at vi kan samle et flertal – det håber vi i FOKUS på at vi kan – som gør, at det her bliver en meget bedre lovgivning end den, der ligger her i dag i Folketingssalen. Tak.

Kl. 10:31

Formanden:

Tak til hr. Christian H. Hansen. Så er det justitsministeren.

Kl. 10:32

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil sige tak til ordførerne for, synes jeg, en positiv debat her i dag om vores forslag til lov om hold af slagtekalkuner og også for en god modtagelse af forslaget. Så vil jeg da også gerne tilslutte mig velkomsten til de to nye ordførere, som har haft ordet for første gang her i dag.

Med det her lovforslag får vi jo for første gang en samlet regulering, der retter sig særlig mod slagtekalkuners velfærd. Lovforslaget behandler en lang række vigtige temaer for dyrevelfærd på det her område. Det drejer sig om belægningsgrad, lysforhold, strøelse og indeklima, alt sammen vigtige forhold. Flere af ordførerne har været inde på spørgsmålet om belægningsgraden, som jo også var et spørgsmål, som har optaget udvalget ganske meget.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at den arbejdsgruppe, der har været nedsat, har været noget delt i spørgsmålet om belægningsgrader. Det er sådan, at lovforslaget, som vi nu drøfter, er udarbejdet i overensstemmelse med flertallets anbefaling. Flertallet har lagt vægt på, at de belægningsgrader, der bliver foreslået, svarer til belægningsgraderne i det tyske certificeringssystem, Q8, og der er ikke, har udvalget lagt vægt på, forskning på området, der påviser, at sådan nogle belægningsgrader, som er foreslået, skulle være skadelige for kalkunerne. Navnlig i lyset af at der ikke er forskning, der påviser skade på kalkunerne ved de foreslåede belægningsgrader, finder jeg ikke, at man bør fastsætte lavere belægningsgrader, som kan have omfattende negative økonomiske konsekvenser og konkurrencemæssige konsekvenser for erhvervet.

Flere af ordførerne har jo så været inde på andre aspekter, som bør drøftes og vurderes nærmere under udvalgsarbejdet. Det ser jeg frem til at vi får lejlighed til at vende der. Det drejer sig bl.a. om forholdene – og det er jo vigtigt – for økologiske slagtekalkuner. Hr. René Christensen var inde på spørgsmålet om adgang til vand for de økologiske kalkuner, andre har været inde på andre spørgsmål, der relaterer sig til det. Hr. Bjarne Laustsen var også inde på f.eks. spørgsmålet om de økologiske slagtekalkuner.

Ud over spørgsmålet om belægningsgraden har der også været rejst spørgsmål om kontrol af skadevirkninger på trædepuder i forbindelse med transport, og det synes jeg er noget, vi alt sammen skal have belyst i forbindelse med udvalgsarbejdet. Så tak for en positiv behandling. Jeg ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde.

Kl. 10:35

Formanden:

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 10:35

Bjarne Laustsen (S):

Tak. Jeg synes, at tilgangen til det her er fin, altså at vi kan drøfte det ting, som er lavet i det meget omfattende rapport- og udvalgsarbejde. Det er da også rigtigt, at det har været lang tid undervejs, men lad os så prøve at se, om vi kan enes om de her ting.

Det, der jo er interessant, er, at når det drejer sig om slagtekyllinger, har vi søgt en særstatus i forhold til resten af EU med hensyn til salmonella- og campylobacterbehandlingsplaner osv., og der handler det om, at de der sokkeprøver er den eneste måde at kontrollere på,

om dyrene er udsat for trædepudesvidninger. Derfor er det et spørgsmål om, hvorvidt det kvalitetsprogram, som tyskerne har, og som er et frivilligt program, der hedder kvalitet og sikkerhed, kan overføres fra Danmark til Tyskland, således at nøjagtig den samme øvelse, som der foregår ude hos producenter i Danmark, når det drejer om kyllinger, kan overføres, og slagteriet i Tyskland kan kontrollere det her, for på den måde kan vi jo se, om det, vi gør, fører til de rent praktiske forbedringer. Når de ikke bliver slagtet i Danmark, har vi ikke mulighed for det, men kan vi lave noget tværnationalt der, synes jeg, at det ville være fint.

Kl. 10:36

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:36

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Det synes jeg da er et rigtig interessant tema at få belyst. Der var også flere andre ordførere, som var inde på hele spørgsmålet om kontrol i forbindelse med trædepuder, og jeg synes, at det er noget, som egner sig til at blive belyst under udvalgsarbejdet.

Kl. 10:36

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 10:36

Bjarne Laustsen (S):

Det andet spørgsmål går på økologi. Med hensyn til det svar, man har givet, om, at man ikke har nogen bemærkninger til de kommentarer, der er i forhold til økologi, tror jeg, at det er meget vigtigt, vi får kigget på, hvordan forholdene er, for økologi er jo ikke omfattet af det her. Derfor er det meget vigtigt for os at få kigget på, hvordan vi både kan have en økologisk slagtekalkunproduktion, og at der måske også er plads til at udvide den, for det er jo vigtigt at kigge på det i forhold til belægningsgraden – hvis flere lægger om, kan vi gøre det.

Derfor tror jeg, det er vigtigt, selv om lovforslaget ikke decideret handler om det her, at der kommer en mere udtømmende dagsorden: Hvad er der for nogle problemsæt i forhold til det, som økologerne rejser? Det er ikke nok at sige, som der står i høringssvarene, at det har man ingen bemærkninger til. Så der er meget behov for, at ministeren og systemet åbner op i forhold til at give en bredere orientering om, hvad det er for nogle forhold, således at vi kan have den produktion, fordi de bevisligt har bedre forhold med hensyn til dyrevelfærd.

Kl. 10:37

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:37

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg tror også, at jeg selv nævnte før, at det netop var vigtigt at få belyst forholdene for de økologiske slagtekalkuner i forbindelse med udvalgsarbejdet. Hr. René Christensen var jo inde på spørgsmålet om adgang til vand. Jeg tror ikke umiddelbart, at der er problemer i den forbindelse, men det er jo noget, vi kan få udboret nærmere. Vi har jo været inde på de problemstillinger i forhold til økologiske svin, hvor den diskussion om adgang til vand jo har verseret nogen tid. Jeg tror ikke, at det gør sig gældende på samme måde her, men som sagt synes jeg, at vi skal få det undersøgt nærmere under udvalgsarbejdet.

Kl. 10:38

Kl. 10:41

Formanden:

Så er det hr. Christian H. Hansen for en kort bemærkning.

Kl. 10:38

Christian H. Hansen (UFG):

Tak for det. Jeg tror ikke, at ministeren kom til at sige det, jeg tror faktisk, at ministeren mente det, han sagde, nemlig det, han sagde til det spørgsmål, som har været stillet af flere ordførere om belægningsgraden. Der er jo dyreværnsorganisationer, både Dyrenes Beskyttelse og den anden store organisation DOSO, som nævner, at belægningsgraden simpelt hen er for høj i det lovforslag, som er kommet, og ministeren siger så: Jamen det gør vi af hensyn til producenterne, for vi vil ikke have, at det går yderligere ud over deres økonomi.

Så mit spørgsmål skal gå på: Var det, jeg selv konstaterede i min ordførertale, rigtigt, nemlig at regeringen tænker mere på producenternes økonomi end på dyrenes velfærd?

Kl. 10:39

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:39

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Nej, men modsat hr. Christian H. Hansen tænker vi også på landbrugets økonomi. Det er sådan set sådan, at vi her i landet har et meget vigtigt landbrugserhverv, som tjener mange penge hjem til Danmark. Det er en del af grundlaget for, at vi kan have velfærd i det her land, nemlig at der er virksomheder, der tjener penge til Danmark.

Det hensyn skal vi jo også tage i betragtning, når vi lovgiver på det her område. Men jeg sagde udtrykkeligt, at da der ikke foreligger noget forskningsmæssigt, der påviser, at den belægningsgrad, vi lægger op til, skulle have skadelige virkninger på kalkunerne, synes vi ikke, at der er nogen grund til at sænke den, for det vil have negative konkurrencemæssige effekter.

Så det er et afbalanceret hensyn, det er ikke kun af hensyn til erhvervslivet, det er også af hensyn til kalkunerne, for der er altså ikke forskningsmæssigt påvist nogen skadevirkninger med den belægningsgrad, som vi lægger op til her. Og så er der ikke nogen grund til at ændre den.

Kl. 10:40

Formanden:

Hr. Christian H. Hansen.

Kl. 10:40

Christian H. Hansen (UFG):

Det, jeg så kan forstå på ministeren, er, at det er økonomien, der tæller højest, og ikke dyrenes velfærd. Tak for det svar, så har vi i hvert fald fået det slået fuldstændig fast.

Jeg håber så også, at det er sådan, at hvis der under udvalgsarbejdet kan komme nogle flere argumenter på bordet for, at belægningsgraden faktisk skal nedsættes, som organisationerne skriver, ser ministeren velvilligt på det, og så får vi gjort noget ved det.

Så må jeg også sige, at det godt kan være, at det konventionelle landbrug bringer mange penge til landet, men der er jo også økologisk produktion, hvor der stilles høje krav til dyrevelfærden. Det kunne jo være, at det måske var sådan, at regeringen skulle kigge lidt mere på muligheden for økologisk produktion og dermed også for bedre forhold for dyrene, i stedet for bare kun at tonse derudaf og kun tænke på, at det eneste, det drejer sig om, er at få nogle kroner i kassen og så være ligeglad med, hvordan både mennesker og dyr har det i vores samfund.

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:41

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg ved ikke, hvorfor hr. Christian H. Hansen på den polemiske vis forsøger at tillægge mig nogle synspunkter, som jeg ikke har, og som jeg ikke har givet udtryk for. Det må være, fordi hr. Christian H. Hansen mener at kunne appellere til nogle vælgere, der lytter til debatten her, med de påstande.

Jeg har sagt dette, og nu gentager jeg det: Det drejer sig om et afbalanceret hensyn både til dyrevelfærden og selvfølgelig også til landbrugets indtjening. Det kan så være, at hr. Christian H. Hansen er fuldstændig ligeglad med, om vi har et landbrug, der tjener penge her i landet.

Det er vi altså ikke i regeringen, for det er helt afgørende for vores velfærd, at dansk landbrug kan tjene penge og være konkurrencedygtigt. Men det er klart, at det skal være et afbalanceret hensyn. Vi laver netop regler som dem her, fordi vi samtidig ønsker at værne om dyrenes velfærd. Det er meget vigtigt og har en meget høj prioritet, men da der ikke er nogen forskningsmæssige resultater, der påviser, at den belægningsgrad, vi opererer med her, skulle være negativ i forbindelse med kalkunernes velfærd, så er der jo ikke nogen grund til at ændre på den til skade for landbruget.

Kl. 10:42

Formanden:

Tak til justitsministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvis ingen gør indsigelse.

Det er ikke tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af toldloven. (Kontrol med likvide midler, kontrolanlæg ved landfaste forbindelser til udlandet og hjemmel til anvendelse af kropsscannere i forbindelse med personeftersyn).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 13.10.2010).

Kl. 10:42

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er hr. Karsten Lauritzen som ordfører.

Kl. 10:42

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Lovforslaget, vi i dag behandler i Folketingssalen, handler jo, som titlen anfører, om ændringer i toldloven med henblik på ændring af kontrol med likvide midler, kontrolanlæg ved landfaste forbindelser til udlandet og hjemmel til anvendelse af kropsscannere. Lovforslaget er vigtigt, fordi det går ind og styrker muligheden for

bl.a. at bekæmpe den grænseoverskridende kriminalitet, som desværre er voksende.

Baggrunden for lovforslaget er, at der foregår en betydelig hvidvaskning af penge og andre likvide midler, og der har derfor inden for de sidste 10 år også været en omfattende indsats på området for at forhindre hvidvaskning af penge. Med det nye lovforslag får man forbedret SKATs muligheder for at bekæmpe den form for kriminalitet, for lovforslaget er nemlig med til at sikre nye og mere effektive redskaber i SKATs arbejde i forbindelse med den grænseoverskridende kriminalitet, og det kan vi i Venstre kun bakke op om.

Jeg vil lige fremhæve tre af lovforslagets enkelte dele.

Den første omfatter kontrol af likvide midler. I dag er det sådan, at der ved indrejse til eller udrejse af det danske toldområde er en maksimumgrænse på 10.000 euro. Det er de likvide midler, man må medtage. Hvis man medtager mere, skal man indberette det. Hvis man laver en uledsaget forsendelse, dvs. sender pengene med kurer, er der ingen grænse. De to ting kommer nu til at hænge sammen.

Derudover øger man SKATs muligheder for at tilbageholde midler, hvis det befrægtes – hvis nogen er i tvivl, betyder befrægtet at være bange for – at midlerne stammer fra eller vil blive brugt til overtrædelse af straffeloven. Med lovforslaget udvider man som sagt SKATs muligheder for at undersøge angivelsen af likvide midler, og derfor foreslås det i lovforslaget, at likvide midler kan tilbageholdes administrativt i op til 72 timer med henblik på nærmere undersøgelse af, om pengene kan sættes i forbindelse med kriminalitet.

Ved lovforslaget om ændring af toldloven udvides ikke kun tidsrummet for tilbageholdelsen, men også selve betingelserne. Tidligere gjaldt det kun dele af lovgivningen, men nu bliver det generelt, altså at man, hvis man frygter, at pengene kan sættes i forbindelse med kriminalitet eller andet, kan lave den her administrative tilbageholdelse i 72 timer.

Grænseoverskridende kriminalitet er et stort problem, og hvis vi skal komme problemet til livs, må vi først og fremmest samarbejde på tværs af grænserne, og her hjælper EU's direktiv, så de danske toldmyndigheder f.eks. kan samarbejde med de tyske og svenske om kontrol af overførsel af likvide midler. Men Venstre har vi den holdning, at vi selvfølgelig skal gøre alt, hvad vi kan.

Anden del af lovforslaget omhandler etablering af kontrolanlæg ved landfaste forbindelser. Det foreslås at indføre hjemmel til, at SKAT uden udgift for disse kan kræve, at der stilles egnede indretninger til rådighed ved landfaste forbindelser mellem Danmark og udlandet med henblik på fysisk undersøgelse af transportmidler, varer, personer m.v. Årsagen hertil er, at der i gældende ret ikke er si-destillede regler for landfaste forbindelser og regler for havne og lufthavne, og det må antages – det gør vi i hvert fald i Venstre – at behovet for kontrol er det samme, uanset hvilket befordringsmiddel der anvendes, og derfor bakker vi også op om de ændringer.

Sidst, men ikke mindst, indeholder lovforslaget hjemmel til at anvende kropsscannere i forbindelse med personeftersyn. Efter gældende ret kan eftersyn, der ikke begrænses til ydre påklædning, kun foretages, hvis der eksisterer rimelig grund til at antage, at vedkommende ulovligt medfører varer skjult på sin person. Men i dag er det muligt med nye og mere effektive metoder at gøre det lettere, og hvorfor skulle vi så ikke gøre det? Det er nu teknisk muligt at foretage scanninger af personer i stedet for at kropsvisitere. Først og fremmest vil en scanning anses for at udgøre et mindre indgreb end en kropsvisitering, da scanning hverken indebærer berøring eller nødvendigheden af at afklæde sig, og derved er en kropsscanning jo mindre tidskrævende. Med forslaget om anvendelse af kropsscannere giver vi hjemmel til, at SKAT kan anvende nye og bedre teknologiske hjælpemidler, men vi sikrer også muligheden for et hurtigere og mere effektivt tilsyn af de personer, det handler om.

Jeg vil gerne pointere, at vi i Venstres folketingsgruppe er glade for, at der med lovforslaget om den her hjemmel til kropsscannere

vil være mulighed for, at folk også kan sige nej og gå tilbage til den oprindelige form, hvor det altså er fysisk, det foregår. Det er også sådan, at det som sagt kun er en hjemmel; der er ikke indkøbt nogen kropsscannere, og der er ikke nogen planer om at tage dem i brug, men nu står det altså klart og tydeligt i lovgivningen. Selvfølgelig skal vi sikre os, at de data, der kommer, bliver behandlet forsvarligt, og at der er helt klare regler for, hvem der må få lov til at bruge dem, så der er retssikkerhed der. Det har jeg tillid til at vi vil sikre, ellers kan vi jo se nærmere på det i udvalgsbehandlingen.

Men jeg skal sige, at det er en række yderst fornuftige ændringer af toldloven, som Venstres folketingsgruppe kan bakke op om, og vi håber, der er bred opbakning til i Folketinget.

Kl. 10:47

Formanden:

Tak til hr. Karsten Lauritzen. Og så er det hr. Nick Hækkerup som ordfører.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Nick Hækkerup (S):

Lovforslaget indeholder, som hr. Karsten Lauritzen også sagde, tre forskellige elementer, som alle har det tilfælles, at de sigter mod at bekæmpe kriminalitet.

Det første handler om kontrol med likvide midler. I dag er det sådan, at der er pligt til at anmelde det over for SKAT, hvis man ind- eller udfører likvide midler svarende til 10.000 euro eller derover. Med lovforslaget bliver den her pligt udvidet til også at omfatte forsendelser af penge, og så udvides der nogle adgange til administrativt at tilbageholde likvide midler, og der gives hjemmel til, at SKAT kan registrere oplysninger om det. I den gode sags tjeneste, nemlig bekæmpelse af kriminalitet, er de tiltag fornuftige, og dem kan Socialdemokratiet støtte.

I lovforslaget er det imidlertid anslået, at administrationen af lovgivningen vil kræve et merforbrug på ca. to årsværk. Når det betænkes, hvor presset man i tiden er på ressourcerne i øjeblikket, er det hovedløst at give dem nye opgaver uden at sikre, at ressourcerne følger med, for konsekvensen er, at ressourcerne til den øgede kontrol med likvide midler – som er fornuftigt – flyttes fra nogle af de andre kontrolting, som vi også har brug for at sikre, f.eks. kontrol med indførelse af våben, narko, cigaretter, fødevarer, medicin, udryddelses-truede dyr, kopivarer, miljøfarligt affald, for at nævne nogle af de sager, som har været oppe i de seneste år, og her ved vi at der er en problematisk stor indførelse af ulovlige varer.

Det andet element i lovforslaget er et forslag, som giver SKAT hjemmel til at indføre kropsscanning med røntgen i stedet for kropsvisitering. I lovforslaget er det anført, at det er en god idé, fordi det er mindre indgribende og mindre tidskrævende, men lige så effektivt som kropsvisitering. Også det her forslag virker fornuftigt. Socialdemokratiet kan støtte det, men det rejser jo, som det også blev antydnet før, bl.a. en række sundhedsspørgsmål: Hvordan er det med den røntgenfotografering? Er det helt forsvarligt? Og det er spørgsmål, som vi må få boret ud under udvalgsbehandlingen.

Desværre, kan man sige, er forslaget om kropsscannere så bare tanker på et papir. Det får efter lovforslaget ingen som helst betydning i virkeligheden, fordi der, som det er anført i bemærkningerne, og jeg citerer: »ikke i forslaget er taget stilling til, hvorvidt kropsscannere faktisk skal anskaffes«. Det er således også uoplyst i forslaget, hvad kropsscannerne koster, og hvilken effektivisering der kan knyttes til deres anvendelse. Og det ville jo være rart for os, for befolkningen, at kunne tage stilling til, om det er noget, der er effektivt i et omfang, så man skulle sætte det i værk og gøre det med det samme. Men det lader lovforslaget altså helt uomtalt – det er bare tanker.

Så er der det tredje og sidste element, som er indeholdt i lovforslaget, nemlig et forslag om at sidestille brug af tunnelforbindelser

med havne og lufthavne med hensyn til pligten til at stille lokaler til rådighed for SKATs kontrol af de rejsende. Det er et forslag, som i realiteten drejer sig om Fernforbindelsen, og Socialdemokratiet kan også støtte det forslag.

Men netop det her forslag sætter fingeren på et af de måske mest ømme punkter i forhold til toldsituationen i Danmark i øjeblikket, nemlig det forhold, at der ved den faste landegrænse til Tyskland er 12 grænseovergange, og at Danmark i øjeblikket har 10 uniformerede toldbetjente til at tage sig af dem. Hvis man nu forestillede sig, at man ville have toldere hele tiden, 365 dage om året 24 timer i døgnet, der skulle være på den her grænse, så ville vi kun lige kunne være til stede ved en af grænseovergangene. Jeg siger det ikke, fordi det er noget, man skal gøre, jeg siger det for at illustrere, hvad ressourcesituationen er, nemlig at der hele tiden er mindst 11 grænsesteder ved grænsen til Tyskland, som står pivåbne for indførelse af nogle af de ulovlige varer, som vi ved der bliver smuglet ind, våben, narko, cigaretter, fødevarer, miljøfarligt affald osv. osv. Og i den situation kommer skatteministeren så med et forslag om kontrolfaciliteter ved en bro, som ikke er bygget endnu. På det her område som på så mange andre af SKATs områder er det Venstre, Konservative og Dansk Folkepartis endeløse reduktioner, som betyder, at ressourcerne er utilstrækkelige.

De foreliggende forslag er ganske udmærkede isoleret betragtet – der skal arbejdes lidt med dem osv., men de kan sagtens komme inden for skiven – men de er slet, slet ikke svaret på den udfordring, som Danmark står over for på toldområdet.

Kl. 10:53

Formanden:

Tak til hr. Nick Hækkerup. Så er det hr. Mikkel Dencker som ordfører.

Kl. 10:53

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Lovforslaget her består af de tre elementer, som de to foregående ordførere allerede har været ganske grundigt inde på. Allerede er der forslaget om, at likvide midler, som indføres til eller udføres af Danmark, ikke kun når de fragtes af en person som en del af vedkommendes bagage, men også penge, som fragtes som en form for kurerpost eller i en forsendelse, skal kunne være genstand for undersøgelse og skal anmeldes til toldmyndighederne og kunne tilbageholdes i op til 72 timer med henblik på en undersøgelse af, om der er tale om penge til kriminelle formål eller penge, der stammer fra kriminelle formål. Så det er en ganske udmærket idé.

Vi undrer os bare i Dansk Folkeparti over, at den beløbsgrænse, der er angivet i lovforslaget, er angivet i euro. Os bekendt er det da danske kroner, som er valutaen her i landet, og det undrer os såre, at det åbenbart ikke er noget, der er nået frem til regeringskontorerne endnu, at den tilstand fortsat er gældende, at danske kroner er valutaen her i landet. Man kunne frygte, at det var en form for disrespekt for resultatet af folkeafstemningen for 10 år siden, hvor danskerne meget klart sagde nej tak til at få euro som valuta her i landet. Meningsmålinger igennem lang tid har jo vist, at der slet ikke er opbakning til at indføre euroen som valuta her i landet, så vi betragter det som en fejl, at det har sneget sig ind i lovgivningen her, at beløbsgrænsen er angivet i euro og ikke i danske kroner. Jeg vil da gerne bede ministeren om at redegøre for, hvordan det kan være, når han kommer herop på talerstolen lidt senere.

Jeg må da sige, at man kunne frygte, at det er, fordi regeringen pønser på at indføre euro som valuta her i landet, og når man alligevel er i gang, forbereder man lovgivningen, så der ikke er så meget, der skal ændres, når euroen er indført. Men så må jeg da bare bede om, at man lige spekulerer over, hvilken af de to valutaer, danske kroner eller euro, der har størst chance for ikke at være lagt i graven

om 25 år – hvis man ser helt nøjternt på situationen. Der må jeg sige, at jeg nok betragter euroen som den valuta, der har størst risiko for at ende sine dage inden for de næste 25 år, langt større risiko end kronen, i og med at euroen er en kolos på lerfodder. Det har vi jo fået illustreret her for et halvt års tid siden, hvor hele eurosamarbejdet var ved at bryde sammen.

Et andet element i lovforslaget handler om, at SKAT gerne vil have lov til at have toldfaciliteter ved de faste forbindelser til udlandet. Her tænkes der nok på Fernforbindelsen, men vi kunne også godt tænke os, at der var det ved Øresundsbroen. Det er jo altid relevant at have toldkontrol ved landegrænser, og derfor kan vi da godt bakke op om, at der også indføres adgang til det ved de faste forbindelser. Vi kunne også godt savne, at der i langt højere grad var det ved den dansk-tyske grænse.

Den foregående ordfører var inde på, hvor mange grænseovergange der er, og hvor få toldere der er ansat, og så kan jeg da berolige med, at Dansk Folkeparti i de igangværende finanslovforhandlinger har fremført et ønske om at få ansat flere toldere. Vi håber meget, at det vil bære frugt, så vi kan få nogle flere toldere og en bedre grænsekontrol.

Jeg vil da gerne give opbakning til, at vi får toldfaciliteter ved Øresundsbroen også. Det kan virke lidt paradoksalt, at når man kører fra Sjællandssiden til den skånske side af Øresundsbroen, bliver man mødt af flotte toldanlæg på den skånske side, mens man, når man kører den modsatte vej, knap nok opdager, at man har passeret en landegrænse – andet end ved et enkelt skilt, der er sat op.

Det sidste element i lovforslaget handler om kropsscannere, og det kan være en glimrende idé, at man indfører kropsscannere som et alternativ til den traditionelle kropsvisitering. Jeg kan sagtens se, at der kan være et element af effektivitet over, at man kan tage et hurtigt snapshot, hvis man kan sige det sådan på dansk, af en person frem for at skulle i gang med en længere proces med afklædning og fysisk undersøgelse af personen af en tolder, så på den måde kan det være en fordel for begge parter. Vi hæfter os ved, at der er tale om en frivillig ordning, hvor en person, som ellers skulle have været kropsvisiteret, i stedet kan vælge at gå en tur igennem kropsscanneren. Så det kan være rationelt i sig selv.

Vi håber så – det håber jeg at ministeren kan bekræfte – at der bliver en form for etisk regelsæt, som sørger for, at resultater af scanningerne ikke bliver brugt – eller misbrugt – til underlødige eller irrelevante formål, som der har været eksempler på andre steder fra. For det er jo ganske intime detaljer, der kan ses på sådan nogle kropsscannerbilleder, og hvis der ikke er et etisk kodeks, kan man frygte, at der sker et misbrug af de data, der kommer ud.

Men jeg skal sige, at i Dansk Folkeparti kan vi godt støtte det materielle indhold af lovforslaget her, men vi agter at stille et ændringsforslag om, at beløbsgrænserne her i lovforslaget i stedet for at være angivet i euro skal være angivet i den rigtige valuta, nemlig danske kroner.

Kl. 10:58

Formanden:

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Nick Hækkerup.

Kl. 10:58

Nick Hækkerup (S):

Når jeg har bedt om ordet, er det, fordi jeg synes, at vi lige så godt allerede på nuværende tidspunkt i behandlingen af lovforslaget kan slå fast, at der jo er faciliteter ved Øresundsbroen. De står bareovre på den svenske side, men der er også danske faciliteter.

Det, der imidlertid skete, var, at da man byggede broen, sagde man, at der nok skulle være en bemanning på omkring 18 toldere. Men de besparelser, som Dansk Folkeparti kontinuerligt har hjulpet regeringen med at gennemføre på SKATs område, har betydet, at der ingen danskere sidder ovre i de faciliteter, vi har bygget på den an-

den side. Mon ikke det kommer til at gå på samme måde med de faciliteter, der nu skal bygges ved den bro, som på et eller andet tidspunkt kommer?

Kl. 10:59

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:59

Mikkel Dencker (DF):

Jeg kan sige, at i Dansk Folkeparti kerer vi os meget om, hvor mange toldere der er. Vi har igennem flere år opfordret regeringen til at ansætte flere toldere inden for den samlede ramme af personale i SKAT, og det er også derfor, vi fremfører ønsket denne gang ved finanslovforhandlingerne, nemlig at vi ønsker, at der bliver ansat flere toldere, helt eksplicit flere toldere til at løse den opgave. For vi vil gerne have en bedre grænsekontrol, ikke bare af passagen af mennesker, men også hvad angår passagen af varer ved landegrænserne.

Vi tror også, der kan være en effekt af, at når der alligevel er toldere, der kontrollerer varer, kan de også lige kontakte politiet, hvis de mener, der er nogle mistænkelige personer, som er ved at snige sig over grænsen.

Samlet set vil toldbemandingen også give en bedre kontrol med de personer, der passerer grænsen, så jeg tror faktisk, det er noget, vi er enige med hr. Nick Hækkerup om, nemlig at vi gerne vil have flere toldere.

Kl. 11:00

Formanden:

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 11:00

Nick Hækkerup (S):

Når det samarbejde, som ordføreren refererer til, nemlig told-politisamarbejdet, som det bl.a. fungerer ved den dansk-tyske grænse i øjeblikket, hvor det fungerer udmærket, ikke kan udvides dernede, er det, fordi der ikke er flere toldere at tage af i området, igen en konsekvens af besparelserne.

Men hvis vi er enige her, vil jeg da gerne på stående fod give den invitation, at her behøver Dansk Folkeparti ikke nødvendigvis være halehæng til regeringen. Her er jeg sikker på at vi sagtens kan finde et flertal uden om regeringen, der pålægger regeringen at sikre, at der kommer flere toldere, og at toldindsatsen ved de danske grænseovergange bliver bedre. Så spørgsmålet til Dansk Folkepartis ordfører er: Er det bare snak, eller er Dansk Folkeparti også klar til at handle, når det kommer til bekæmpelsen af indsmugling af ulovlige varer i Danmark?

Kl. 11:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:01

Mikkel Dencker (DF):

Altså, den store forskel på Socialdemokratiets og Dansk Folkepartis engagement eller deltagelse i det parlamentariske arbejde gennem de sidste 10 år her i Folketinget har været, at Socialdemokratiet snakker og Dansk Folkeparti arbejder og skaffer resultater, så det forventer jeg da bestemt også at Dansk Folkeparti gør i den her sammenhæng.

Kl. 11:01

Formanden:

Tak til hr. Mikkel Dencker. Så er det fru Malene Søgaard-Andersen som ordfører.

(Ordfører)

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Som de andre ordførere på området har sagt, er det egentlig nogle fine ændringer, der er i det her lovforslag, som består af tre dele.

Den første del er en ændring af toldloven, så likvide midler, ledsagede eller uledsagede, kan tilbageholdes administrativt i 72 timer, hvis der er frygt for, at de kan sættes i forbindelse med noget, der er ulovligt. Det er vi i SF selvfølgelig positivt indstillet over for. Det er dog vigtigt, at befolkningen oplyses om den her ændring, så der ikke er nogen, der uforvarende kommer til at bryde loven. I bemærkningerne til lovforslaget har vi ligesom hr. Nick Hækkerup set, at der står, at der skal bruges to årsværk ekstra hos SKAT, og vi synes, at det er rigtig vigtigt, at skatteministeren så er opmærksom på, at der enten skal fjernes nogle opgaver fra eller tilføres nogle ekstra midler til SKAT. Og fra SF's side vil vi faktisk rigtig gerne vide, hvad skatteministerens holdning er til det.

Ligeledes er der i bemærkningerne en kommentar om, at det elektroniske indberetningssystem, som skal bruges til registrering af de her likvide midler, vil koste cirka 0,5 mia. kr. SF vil faktisk gerne vide, om det er realistisk, at et sådant elektronisk indberetningssystem kan være klar til lovens planmæssige ikrafttræden pr. 1. januar 2011; det er sådan primært set i lyset af, at andre it-systemer er blevet forsinket en del gange, ikke mindst i SKAT.

Den anden del af lovforslaget sidestiller landfaste grænseovergange med havne og lufthavne. Den kontrol, der i dag foretages af SKAT, af personer og last i lufthavne og havne, skal altså også kunne finde sted ved landfaste forbindelser, f.eks. ved bro- og tunnelovergange, og for at SKAT kan udføre kontrollen, skal der stilles indretninger til rådighed af ejeren. Som det også tidligere er blevet nævnt, vil det egentlig konkret kun få betydning for Femern Bælt-forbindelsen, og i den forbindelse vil vi gerne vide, hvad det her lovforslag vil komme til at betyde både økonomisk og i forhold til planlægningen af Femern Bælt-forbindelsen, som jo allerede nu ser ud til at blive noget dyrere end tidligere planlagt.

Den sidste del af lovforslaget giver mulighed for at erstatte kropsvisitering med kropsscanning af dem, som allerede i dag vil blive underlagt en kropsvisitering; dette, for at indgrebet bliver så lidt indgribende som muligt for den rejsende, da det kan være meget grænseoverskridende at skulle gennemgå en kropsvisitering. Ligeledes er det mindre tidkrævende at udføre en kropsscanning, end det er at udføre en kropsvisitering.

Som de andre ordførere på området har nævnt, er det selvfølgelig vigtigt, at man sørger for, at retssikkerheden er i orden på dette område, og samtidig kan det være relevant at belyse det, som hr. Nick Hækkerup også gjorde opmærksom på, nemlig hvor meget en kropsscanner koster, og hvornår det kan lade sig gøre at få de her kropsscannere opsat.

Generelt ser SF positivt på lovforslaget, og vi ser frem til at få belyst de ovennævnte forhold af skatteministeren.

Kl. 11:05

Formanden:

Tak til fru Malene Søgaard-Andersen. Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Så er det hr. Kurt Scheelsbeck som ordfører.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Kurt Scheelsbeck (KF):

Denne tale er på vegne af vores skatteordfører, hr. Mike Legarth, som ikke kan være til stede.

De tre elementer i lovforslaget kan kort beskrives som værende sund fornuft i en tid, hvor der er behov for at foretage en effektiv kontrol, både med store likvide midler og med varer, som føres ind i

eller ud af Danmark. Når der allerede i dag er krav om, at det skal angives til SKAT, hvis en person fører, hvad der svarer til en værdi på 10.000 euro – og her vil jeg da bemærke, at det jo er godt, hvis det nu er en udlænding, der skal føre disse penge ind i landet, at han så er kendt med valutaen – ind i eller ud af Danmark, så er det sund fornuft, at kravet også gælder, hvis der føres pengebeløb af samme størrelsesorden pr. post eller pr. kurer ind i eller ud af Danmark. Det skal så angives.

Når SKAT i dag kan kræve, at der uden udgifter for SKAT skal stilles egnede lokaler til rådighed for kontrol af varer m.v., er det også sund fornuft, at det samme krav kan stilles i forbindelse med brog og tunnelforbindelser ud af Danmark.

Endelig er det sund fornuft, at SKAT får en hjemmel i lovgivningen til at foretage kropsscanninger, forudsat at den pågældende, der skal udsættes for denne undersøgelse, har accepteret det. Hvis det ikke er tilfældet, skal det jo foregå på den traditionelle måde.

Alt i alt et godt lovforslag, som Det Konservative Folkeparti støtter.

Kl. 11:07

Formanden:

Tak til hr. Kurt Scheelsbeck. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Kl. 11:07

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Det første element i forslaget om at udvide pligten til anmeldelse til også at gælde for uledsagede forsendelser, altså forsendelser pr. post eller med kurer omfattende større pengebeløb, kan jeg helt tilslutte mig. Det er mit parti enig i.

Det andet element om at indføre hjemmel til at sidestille broforbindelser og tunnelforbindelser med havne og lufthavne er også, så vidt jeg kan se, uproblematisk. Jeg vil gerne sætte et spørgsmålstejn ved ønsket om at give en bemyndigelse til at erstatte kropsskanning med kropsscanning. Det er der flere grunde til. For det første undrer det mig, at denne del af forslaget tilsyneladende ikke har været sendt til høring, der er i hvert fald ingen høringssvar på det. Jeg synes, det i hvert fald ville være relevant at vide, hvad lufthavnsmyndighederne mener, og også rejsebranchen kunne have problemer med det. Det forekommer, som om der slet ikke har været høring om dette forslag, der er i hvert fald ingen bemærkninger om det i lovforslaget.

Her ønsker man så – og det er det næste – en bemyndigelse til at indføre noget, som man ikke ved om man vil indføre, som man ikke ved hvornår man i givet fald vil indføre, og ikke ved hvad det vil koste at indføre. Og der synes jeg, det er lidt problematisk at give ministeren en bemyndigelse, ikke af mistillid til ministeren, men fordi Folketinget, når det så bliver anskaffet – hvis det på et tidspunkt bliver anskaffet – så jo altså ikke får mulighed for at diskutere det til den tid, når det er aktuelt. Derfor forekommer det lidt præmaturligt at give en bemyndigelse til at bruge noget, som man ikke ved om man vil bruge, og ikke ved, hvornår man i givet fald vil bruge.

Så vi ønsker grundigt at diskutere med ministeren under udvalgsarbejdet, om det er nødvendigt at give en sådan bemyndigelse på dette tidspunkt.

Kl. 11:09

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Vi er – som andre ordførere – positivt indstillet over for lovforslaget. Vi er selvfølgelig åbne over for, om der skulle komme nogle bemærkninger under udvalgsbehandlingen, der gør, at vi må ændre vores stilling, men i udgangspunktet er vi positive.

Det får mig til at stille et enkelt spørgsmål. Vi er her meget optaget af, når folk fører likvider over grænserne, og vi kan alle sammen se filmen for os med kufferten med dollarsedler, der vælter ud, når man åbner den. Og jeg synes, det er en god ting, at vi sørger for at få kontrol, når store pengebeløb bliver ført over grænsen. Men hvad med de elektroniske overførsler? Nu har vi jo set det i forbindelse med kreditkortundersøgelsen fra SKAT, vi har set det i den såkaldte money transfer-sag, og der kommer nu også sager vedrørende de multinationale, hvor vi strammer reglerne op på et senere tidspunkt. I nogle af de sager har det altså været ganske besværligt og nærmest umuligt at få oplysningerne ud af de forskellige lande og af de forskellige banker for at føre kontrol med millionbeløb, der bliver overført med et tryk på en knap, altså uden at der på nogen måde er personer involveret i selve den fysiske transport. Det synes jeg måske man skulle overveje om ikke der er brug for. Jeg siger ikke i dag, at det er et forslag, vi fremsætter. Jeg siger bare, at jeg synes, man skulle overveje, om ikke der er brug for at få en tilsvarende nem adgang til at kunne kontrollere overførsler, når det drejer sig om overførsel via elektronik. Det kan ministeren måske svare på, ellers kan vi jo stille et spørgsmål om det i udvalgsarbejdet, sådan at vi også lige får den side af problemstillingen belyst.

Altså, selve forslaget er vi positive over for.

Kl. 11:11

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Så er det skatteministeren.

Kl. 11:11

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Tak for de mange bemærkninger til lovforslaget, som jo meget rigtigt, som det er gennemgået, består af tre dele. Jeg synes, at stort set alle partier er kommet med nogle helt fornuftige betragtninger, og jeg synes også, at der selvfølgelig er ting, som skal diskuteres under udvalgsbehandlingen. Jeg kan sige, at lovforslaget har været i høring. Vi kan i Skatteministeriet kun notere os de høringssvar, der kommer. Det er i forhold til spørgsmålet fra hr. Niels Helveg Petersen. Men der har været en mulighed for at komme med de indvendinger, som hele spørgsmålet omkring scannerne kan kalde på.

Jeg vil så også gerne fra Folketingets talerstol slå fast, at jeg selv er meget opmærksom på, at det, hvis man måtte benytte kropsscannere, er helt afgørende, at man har styr på, hvordan dataene bruges, og ikke mindst, hvordan man undgår, at de bliver misbrugt, samtidig med at vi også i den forbindelse – og det er derfor, at vi ikke har planer om at indføre kropsscannere, hverken i dag eller i morgen – er i en situation, hvor det sundhedsmæssige aspekt er det, der i øjeblikket bliver belyst og i efterhånden flere år har været belyst. Der håber jeg, vi kan nå en konklusion i 2011. Jeg kan sige, at når den konklusion er der, vil Skatteudvalget selvfølgelig blive inddraget i den diskussion. Så jeg er med på, at man kan mene, at diskussionen skal finde sted i Folketingssalen, men jeg mener nu, at den diskussion også kan tages andre steder.

Det eneste parti, der jo med, om man så må sige, nærmest nidkær præcision har nejjatten på, er Socialdemokratiet. Det er der jo ikke noget nyt i. Det er altid med nejjatten på, når man diskuterer SKAT. Alle andre partier er fremkommelige. Jeg må bare sige, at jeg synes, det er ærgerligt, at vi nu skal have en stor diskussion om, hvorvidt SKAT er i stand til at udføre sine opgaver. Det mener jeg Skattemi-

nisteriet er. Det kan jo også oplyses til hr. Nick Hækkerup, at SKAT har fået løftet sine bevillinger i 2010 og 2011, i forhold til hvad der var lagt op til.

Derfor kan jeg også forsikre SF om, at der selvfølgelig er de årsværk, der skal til. Nu er det ikke 500 mio. kr., men 500.000 kr. men lad nu det være. Der er de rammer, der skal til, for at lovforslaget kan gennemføres.

Så kan jeg til sidst sige til Dansk Folkeparti, at vi under udvalgsbehandlingen må se på, om vi også skal sørge for, at det ikke kun er eurobeløb, det står i, men også danske kroner.

Kl. 11:13

Formanden:

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning. Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 11:14

Nick Hækkerup (S):

Det var skatteministerens bemærkning om, at SKAT jo tilføres ekstra ressourcer i 2010 og 2011. Næh, det, der sker, er, at besparelserne ikke gennemføres lige så hurtigt, som man oprindeligt havde tænkt sig. Men der er stadig væk på SKATs område tale om et fald i antallet af årsværk år for år for år hvert eneste år, fra den her regering kom til, og helt frem til så langt som der er overslagsår på finansloven. Så lad os nu lade være med det der med, at der er kommet ekstra ressourcer til. Næh, der er nogle besparelser, der ikke har været gennemført lige så hurtigt, som regeringen ønskede sig det. Men der bliver stadig væk færre årsværk hvert eneste år – give and take – en medarbejder om dagen hver eneste dag inklusive ferier, helligdage osv., siden den her regering kom til. Og det er klart, at de færre ressourcer selvfølgelig sætter sig i ringere kontrol, og det er det, jeg bare gør opmærksom på. Vi får hele tiden henvendelser ude fra landet, bl.a. jo fra de toldfunktionærer, der tager sig af det her, om, at vores grænser står pivåbne. Det kan man godt kalde nejhat, man kan også kalde det at se på, hvad der er virkeligheden uden for Christiansborgs tykke mure. Og der er det altså, at vi har problemer med massiv indsmugling af ulovlige varer i landet.

Kl. 11:15

Formanden:

Skatteministeren.

Kl. 11:15

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Nu forstod jeg ikke spørgsmålet – det var nok, fordi der ikke var noget. Der var ikke andet end en oplæsning af, hvordan Socialdemokratiet ser på den politiske situation. Det er jo også altid meget nyttigt at høre en holdning til det. Så kunne man gå ind og slå op i Socialdemokratiets finanslovsforslag og se på, hvor mange toldere der så er sat penge af til. Jeg nåede ikke frem til nogen. Når man går ind og ser på, hvad det er, Socialdemokratiet vil på toldområdet, vil man se, at det ikke fremgår. Og jeg må sige, at det luftige finansieringsforslag, der er lagt frem af S og SF, jo er fuldstændig uden for rækkevidde, fordi det hverken siger noget om alle de ønsker, man har, eller hvordan det skal finansieres. Jeg medgiver, at der er skatter og afgifter, der kommer til at stige fra 31,5 mia. kr., men jeg savner at se noget mere konkret om, hvor mange toldere der så lægges op til.

Så vil jeg sådan set bare slutte af med at sige, at det jo er lykkedes SKAT at lave en effektivisering og en digitalisering, som har betydet, at skattegabet ikke er vokset, til trods for at vi har fået færre medarbejdere. Det synes jeg også man skulle glæde sig over i den her tid, hvor vi alle sammen gerne vil have den offentlige sektor til at køre længere på literen.

Kl. 11:16

Formanden:

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 11:16

Nick Hækkerup (S):

Indledningsvis vil jeg bare gøre opmærksom på, at efter forretningsordenen er der sådan set ikke noget krav om, at der skal stilles et spørgsmål – bare så vi er sikre på, hvad det er for en bane, vi er på, nemlig den, der gælder i Folketingets forretningsorden. Det er den ene ting.

Den anden er, at skatteministeren, hvis han ville bruge den tid, det tager at orientere sig om vores finanslovsforslag, kunne konstatere, at der er et forslag om at bruge 500 mio. kr. ekstra på at styrke præcis SKAT, styrke præcis toldindsatsen, men også nogle af de andre meget nødlidende områder, som vi ved vi står med i øjeblikket, og ikke bare gøre som skatteministeren, der er i gang med at lave sådan en stoleleg, hvor man, hver gang der opstår et problem, flytter nogle ressourcer derover; tager en prop ud af et af hullerne og stikker den i et andet hul, hvorefter vandet vælter ud, synderne vælter ud af det hul, man har taget proppen ud af.

Jeg kan godt forstå, at skatteministeren vælger at svare retorisk med henvisninger til alt mulig andet end det, det drejer sig om. Men skatteministerens ressortområde bliver år for år, mens ministeren er minister, reduceret, indsatsen bliver år for år dårligere.

Kl. 11:17

Formanden:

Skatteministeren.

Kl. 11:17

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Det er jo en lang diskussion om, hvorvidt det er afgørende altid at se på, hvor mange årsværk man har, eller om man også godt kan se på, hvordan effekten er. Og der må man jo bare sige helt nøjternt, når man ser på, hvordan Skatteministeriet har forstået og også formået at omstille sig, at man jo er i den lykkelige situation, at man er lykkedes med at effektivisere gennem digitalisering og gennem en lang række andre ting, som gør, at vi i dag har et meget effektivt skattevæsen.

Men når det så er sagt, vil jeg sige, at jeg har været inde at se i finanslovsforslaget. Det står ikke tydeligt for mig, hvor mange toldere der helt præcist er afsat penge til i det finanslovsforslag. Men det er måske, fordi det er taget af hjemmesiden. Jeg kan forstå, at når lovsforslag eller forslag fra Socialdemokratiet begynder at blive meget konkrete, så bliver de taget af hjemmesiden. Men jeg vil glæde mig til så at kunne få oplyst, hvor mange toldere Socialdemokratiet eksplicit har sat penge af til.

Kl. 11:18

Formanden:

Så er der ønske om en kort bemærkning fra fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 11:18

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Tak for det. Det er bare sådan lige ganske kort vedrørende det, skatteministeren nævner om digitaliseringen og den deraf følgende effektivisering i SKAT. Som jeg har forstået, er den digitalisering forsinket, eller der er i hvert fald noget af det, der er forsinket. Så kan jeg bare ikke helt følge, at der så allerede nu skulle være en effektivisering i SKAT, idet det ikke er alle de digitale systemer, der er oppe at køre nu.

Formanden:
Skatteministeren.

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg kan bekræfte, at der er en løbende digitalisering, en løbende effektivisering af vores skatteadministration. Vi har jo allerede gennemført en lang række initiativer, men der vil også fremadrettet løbende blive taget initiativer, som kommer til at hjælpe SKAT, ikke bare hvad angår måden at udføre arbejdet på, men også i forhold til den enkelte borger, og det synes jeg vi skulle glæde os over, for det er med til at sikre en større tilfredshed.

Formanden:
Fru Malene Søgaard-Andersen.

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Tak for svaret. Vi fik i går at vide, at der skal bruges nogle ekstra skattemedarbejdere til at lave en ekstra indsats mod folk eller firmaer, der snyder i skat bl.a. i skattelylande. Der skulle afsættes ekstra 75 skattemedarbejdere. I den her lovgivning bliver der lagt op til, at det er to ekstra årsværk, der også skal bruges på det. Det kan godt være, at to ekstra årsværk ikke er ret meget, men når man lægger det sammen med 75 medarbejdere, så synes jeg, at vi begynder at komme dertil, hvor det må gøre ondt for den enkelte medarbejder i SKAT. Mener skatteministeren ikke, at der samlet set skal tilføres ekstra ressourcer til SKAT, for at de kan løfte de her opgaver?

Formanden:
Skatteministeren.

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg mener, at SKAT skal have de nødvendige ressourcer, for at man kan løse de opgaver, som Folketinget pålægger SKAT, og som ministeren er med til at udstikke retningslinjerne for. Det er også derfor, at der i det finanslovforslag, som bliver forhandlet nu, er lagt op til, at SKAT får flere penge i 2011, end der var lagt op til tidligere, og det er også derfor, at Finansudvalget har givet en ekstra tillægsbevilling for 2010. Så vi er i den situation, hvad enten man kan lide det eller ej, at SKAT i øjeblikket har flere ressourcer, end der var lagt op til for et år siden.

Formanden:
Tak til skatteministeren. Da der ikke er flere, der har bedt om korte bemærkninger, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget, hvis ingen gør indsigelse.

Det er ikke tilfældet.

Kl. 11:18 Det næste punkt på dagsordenen er:
5) 1. behandling af lovforslag nr. L 28:
Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste og nedsættelse af tilskuddet til høreapparater).
Af socialministeren (Benedikte Kiær).
(Fremsættelse 13.10.2010).

Kl. 11:20

Forhandling

Formanden:
Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Peter Madsen som ordfører.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Peter Madsen (V):

Lovforslaget gennemfører de dele af regeringens og Dansk Folkepartis genopretningsplan, der vedrører fastsættelse af loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste og en nedsættelse af tilskud til høreapparater.

Med lovforslaget lægger vi et loft over, hvor høj en ydelse kommunerne skal udbetale for tabt arbejdsfortjeneste. Vi skaber en større ensartethed i vilkårene for at få udbetalt tabt arbejdsfortjeneste, fordi loftet fastsættes, så det stemmer overens med det, der gælder for orlovsydelsen ved pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

Ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse, der udbetales til forældre til et handicappet eller alvorligt og kronisk sygt barn, hvor sygdommen nødvendiggør, at barnet passes i hjemmet, og hvor det samtidig er mest hensigtsmæssigt, at det er mor eller far, der passer barnet. Som reglerne er i dag, får den mor eller far, der passer barnet, fuld kompensation for sin tabte arbejdsfortjeneste, uanset om årsindkomsten er 100.000 kr. eller 1 mio. kr. Med forslaget fastsættes et loft over ydelsen på ca. 253.000 kr. om året for ansøgninger, der indgives efter den 1. januar 2011. Selv med dette loft er Danmark et af de lande i verden, der yder den største hjælp og giver det højeste tilskud.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at forslaget har vakt bekymring blandt familier, der i dag får udbetalt tabt arbejdsfortjeneste. Det er derfor meget vigtigt for mig at slå fast, at de ændringer, vi indfører med lovforslaget, ikke på nogen måde kommer til at berøre familier, der i dag modtager ydelsen, uanset om man har fået den udbetalt i 2 dage i 2010 eller hele året. Det samme gør sig gældende, hvis forældrene efter den 1. januar vælger at dele den tabte arbejdsfortjeneste mellem sig eller beslutter at lade ydelsen overgå fra den ene forælder til den anden. Disse familier har indrettet deres økonomi efter de gældende regler, og derfor mener vi heller ikke, at det vil være rimeligt, at de omfattes af den nye ordning. Samtidig er det vigtigt at understrege, at den nye ordning alene indfører et loft over, hvor meget man fremover kan modtage i tabt arbejdsfortjeneste. Det betyder, at de kompensationsydelser, der gives i dag til f.eks. boligindretning og hjælpemidler, fastholdes uændret.

Lovforslagets anden del justerer tilskuddet til de privat udleverede høreapparater, så det harmonerer bedre med prisudviklingen på apparaterne. Det betyder helt konkret, at vi sænker tilskuddet med 10 pct. fra 6.230 kr. pr. høreapparat til 5.607 kr. pr. apparat og fastfryser beløbet i 3 år. Ændringen vil gælde for ansøgninger, der indgives efter den 1. januar 2011. Baggrunden er, at det offentlige tilskud til private høreapparater er steget væsentlig mere end priserne på høreapparater. Fra 2002 til 2009 er tilskuddet øget med 20 pct., mens det offentlige priser for indkøb af apparater i samme periode alene er steget med ca. 10 pct. Det vil fortsat være helt op til den enkelte bru-

ger at vælge, hvorvidt man vil benytte sig af det offentlige tilbud eller foretrækker en privat leverandør. Ændringen påvirker således ikke brugernes frie valg.

Kl. 11:26

Venstre kan på baggrund af dette slutte op om lovforslaget.

Kl. 11:24

Formanden:

Der er ønsket om korte bemærkninger. Først er det fru Meta Fuglsang.

Kl. 11:24

Meta Fuglsang (SF):

Tak. Jeg har noteret mig, at ordføreren har brugt udtrykket, at det skulle være muligt at indrette sig efter de her nye regler, og at det derfor gælder fra januar 2011. Og de, der er omfattet af ordningen nu, vil så ikke blive berørt af det.

Mener ordføreren, at en familie, der med ret kort varsel eller pludseligt bliver ramt af så alvorlig sygdom, at man har brug for de her regler, med rimelighed kan indrette sin tilværelse økonomisk med den ændring, der er foreslået her?

Kl. 11:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:24

Peter Madsen (V):

Ja, jeg mener faktisk, at der bliver givet en mulighed for, at de, der er i ordningen i dag, fortsætter på den nuværende ordning, mens den nye ordning kommer om så lang tid, at man har mulighed for at planlægge – så ja.

Kl. 11:25

Formanden:

Fru Meta Fuglsang.

Kl. 11:25

Meta Fuglsang (SF):

Men dem, jeg spørger til, er dem, som er så uheldige at få et meget sygt eller handicappet barn efter 1. januar 2011, altså en familie, som står i en situation, som vi har set beskrevet i forskellige konkrete eksempler, hvor man f.eks. har et barn, der bliver ramt af en alvorlig kræftsygdom. En familie, hvor barnet er afhængigt af at kunne blive passet hjemme, og hvor der mere eller mindre fra den ene dag til den anden er et behov hos den familie for at kunne være hjemme med det syge barn.

Mener ordføreren, at den familie har rimelig mulighed for at indrette sig familiemæssigt og økonomisk på den nye situation med de regler, som bliver foreslået her?

Kl. 11:25

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:25

Peter Madsen (V):

Den danske ordning er jo også stadig væk en af de bedste i verden. Jeg vil gerne høre, om spørgeren kender til ordninger i andre lande, som er bedre end den, vi har i Danmark. Det synes jeg også man skal tage i betragtning. Jeg mener faktisk, at vi har en rigtig god ordning også fremover, og at der er mulighed for at indrette sig på de nye vilkår.

Kl. 11:26

Formanden:

Så er det hr. René Skau Björnsson for en kort bemærkning.

René Skau Björnsson (S):

Tak. Nu skal man jo ikke ødelægge en god ordning, fordi andre lande har en ringere ordning. Venstres ordfører gjorde meget ud af at sige, at forslaget ikke rammer de familier, som er på ordningen i dag, men jeg har fået et hav af henvendelser fra forældre til børn med handicap og fra patientorganisationer, som samstemmende udtaler sig kritisk om det her – ikke i forhold til dem selv og deres egen situation og de nuværende modtagere, men i forhold til alle de familier, der også fremover kommer i en situation, hvor de står med et barn, der har et handicap.

Jeg har her hørings svaret fra Dansk Epilepsiforening, der jo også siger, at børn med epilepsi kan opleve pludselige anfald, pludselige indlæggelser, medicinomstillinger og afbrydelser i en omskiftelig dagligdag. Epilepsi hos børn er en sygdom, hvor der i mange tilfælde ikke er et behandlingstilbud, og hvor den eneste mulighed er, at mor eller far bliver derhjemme. Hvorfor skal familiens økonomi smadres, hvorfor skal hele familien rammes af, at det ene barn får et handicap, får epilepsi f.eks.? Efter min mening er det usselt i en tid og i et samfund, der er et af verdens rigeste, at vi skærer ned over for de familier og rammer nogle af de svageste grupper.

Kl. 11:27

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:27

Peter Madsen (V):

Jo, men begrundelsen for at lave den her ordning er naturligvis ikke, at der er andre ordninger i andre lande. Den er en del af genopretningspakken, og når det her er gennemført, vil Danmark stadig væk have den nok bedste ordning i hele verden.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. René Skau Björnsson.

Kl. 11:28

René Skau Björnsson (S):

Man smadrer bare økonomien i rigtig mange familier fremover, fordi familien har et barn, der lige pludselig får et handicap, og hvor man bliver nødt til at sige, at der ikke er nogen behandlingstilbud. Kommunen kan ikke stille døgninstitution til rådighed, så må mor eller far blive derhjemme, og de mister en indtægt, voldsomt mange penge hver eneste måned.

I forhold til genopretningspakken er det jo rigtigt, at det var meget let for regeringen og Dansk Folkeparti at finde penge til skattelettelser. Det er jo ikke lang tid siden, vi i Skatteudvalget fik et svar fra skatteministeren, der sagde, at i gennemsnit har de 1.000 rigeste i Danmark alene i år fået 305.000 kr. i skattelettelser. Efter skat går der 305.000 kr. ind på kontoen, det gik meget let, og her er det lige så let at fjerne rigtig mange penge fra nogle af de mest udsatte familier. Jeg synes ikke, regeringen kan være det bekendt.

Kl. 11:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:29

Peter Madsen (V):

Nu er det sådan, at der rent faktisk ikke har været andre ydelser, hvor der ikke var noget som helst til indkomsterstatning, hvor der ikke var noget som helst loft, sådan som der har været i denne ordning. Må jeg ikke godt sige med hensyn til, hvad der ligesom er forsvarligt at tage økonomisk fra ordninger i vores samfund, at den virkelige

trussel mod velfærdsordninger og god velfærd i Danmark fremover da vil være, hvis man lader stå til og, som nogle anbefaler, vil komme igennem den økonomiske krise ved at bruge endnu flere penge. Så har vi da om nogle år en endnu større trussel mod velfærdssamfundet.

Kl. 11:29

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 11:29

Per Clausen (EL):

Jeg vil bare spørge ordføreren, om han ikke er enig med mig i, at hvis en familie kommer i den situation, at deres barn bliver alvorligt sygt, og får at vide, at den mulighed, de har for at passe barnet selv, kan de selvfølgelig få tilskud til, men de skal bare være klar over, at hver måned mister de måske 5.000 kr. i indkomst, vil det forstærke den krise, en sådan familie er i. I forvejen er de i en meget udsat situation, efter at de har fået at vide, at deres barn er alvorligt sygt, måske endda dødsygt.

Kl. 11:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:30

Peter Madsen (V):

Nej, det tror jeg ikke. Jeg tror, at måden, vi kommer gennem krisen på, er at gennemføre regeringens genopretningspakke.

Kl. 11:30

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 11:30

Per Clausen (EL):

Det vil sige, at det, hr. Peter Madsen siger til de familier, som i de kommende år vil opleve, at deres barn bliver alvorligt sygt, måske dødsygt, og som bliver nødt til at leve med en indkomst, der er 5.000-10.000 kr. lavere om måneden end den, de har haft indtil nu, bare er: Det skal I ikke være kede af, I skal ikke lade jeres familieliv ødelægge af det, for I skal trøste jer med, at I bærer en stor del af byrderne for at løse genopretningen efter VKO-regeringens skattelettelser til de rigeste. Det er det, hr. Peter Madsen siger til de mennesker, der bliver hårdt ramt personligt og derefter også økonomisk.

Kl. 11:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:31

Peter Madsen (V):

Det, man kan sige, er, at den danske orden fortsat nok vil være den bedste i verden, at der er rigtig god tid til at indrette sig på de nye vilkår, og at den bedste garanti for, at vi fortsat kan have gode velfærdsordninger i Danmark, er at følge den økonomiske politik, som regeringen lægger frem.

Kl. 11:31

Formanden:

Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:31

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil også spørge ordføreren, om denne har gjort sig nogle overvejelser om, hvor stor en andel af forældrene, som på baggrund af det

her loft vil vælge i stedet at sætte deres barn i institution frem for at passe det hjemme? I forlængelse heraf vil jeg spørge: Tror ordføreren, at der reelt vil blive tale om en besparelse?

Kl. 11:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:31

Peter Madsen (V):

Det her forslag ændrer ikke ved visitationsreglerne for, hvornår man kan komme ind i ordningen, og hvornår man ikke kan komme ind i ordningen. Den vil stadig væk være så god, at jeg faktisk tror, at det ikke får den betydning, som spørgeren ligesom antyder.

Kl. 11:32

Formanden:

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 11:32

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Her vil jeg så påpege, at man i stort set samtlige høringssvar er inde på det her og deler min bekymring.

Ordføreren siger, at familier, der i dag modtager kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, som udgangspunkt ikke stilles dårligere. Så vil jeg spørge ordføreren: Betyder det så, at de nuværende regler også vil være gældende, såfremt familiens behov for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste revurderes enten opadgående eller nedadgående? Hvis en familie vurderes at have et større eller mindre behov for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste f.eks. i 2011 eller 2012, vil det så stadig ske under de nuværende regler?

Kl. 11:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:32

Peter Madsen (V):

Det må jeg sige er et spørgsmål, som jeg ikke er i stand til at besvare på stående fod, men det synes jeg da at vi skal se at få belyst under udvalgsbehandlingen.

Kl. 11:33

Formanden:

Tak til hr. Peter Madsen. Så er det hr. René Skau Björnsson som ordfører.

Kl. 11:33

(Ordfører)

René Skau Björnsson (S):

Forslagets første del om allerede næste år at spare 50 mio. kr. ved at sætte et loft over, hvor meget forældre til børn med handicap kan få i tabt arbejdsfortjeneste, er vi Socialdemokrater rigtig meget imod. Vi synes, at det er en urimelig nedskæring, som står i skærende kontrast til den ordening, kompensationsprincippet, vi har haft i dansk handicappolitik gennem de senere år. Det er et meget alvorligt anslag mod børn med handicap og deres forældre.

Ordningen har jo indtil nu været en succes. Mange forældre, der har børn med handicap, har fået mulighed for fuldt ud at koncentrere sig om deres børn, være sammen med dem, ikke skulle bekymre sig om de økonomiske konsekvenser for familien. Jeg synes, at det er en ordening, som vi som samfund har kunnet være stolte af.

Den gode ordening ødelægges regeringen og Dansk Folkeparti med det her forslag. Det er alle enige om. Alle med forstand på områdets erfaring på området siger samstemmende, at det her sætter dansk handicappolitik mange år tilbage. Bl.a. Kommunernes Lands-

forening gør i deres hørings svar opmærksom på, at den lave kompensation, som forældrene fremover får, vil betyde, at flere børn skal anbringes i dag- eller døgntilbud, fordi forældrene bliver nødt til at fravælge selv at tage sig af deres barn i en periode. Det forholder regeringen sig ikke til. Man forholder sig heller ikke til, at der måske ikke er så mange penge at spare ved det her, fordi kommunen skal til at stille flere institutionspladser til rådighed.

Ordningen blev indført for 20 år siden for at hjælpe forældre til børn med handicap, men jo også fordi det kunne spare kommunerne for nogle ofte langt dyrere tilbud og foranstaltninger. Fremover bliver det ikke hensynet til barnet med handicap, der vejer tungest, nu kommer også familiens økonomi til at spille en endnu større rolle.

Der er rigtig mange forældre, der har henvendt sig i den her sag, mange patientorganisationer, der har skrevet til os om forslaget, og jeg har bl.a. bemærket hørings svaret fra Kræftens Bekæmpelse, der er meget bekymret, hvori de skriver, at der i Danmark er omkring 150 børn, der hvert år rammes af kræft. Ofte gennemgår de lange behandlingsforløb. Langt de fleste bliver heldigvis helbredt, men for forældre til kræft ramte børn er det ikke et spørgsmål om at vælge mellem at tage imod et offentligt pasningstilbud eller selv at tage orlov for at passe det syge barn, for forældre til kræft ramte børn bliver altid indlagt sammen med deres børn på hospitalet, også tit i isolation. Børnene er tvunget til at blive væk, blive hjemme fra daginstitution eller skole, fordi deres immunforsvar er så svækket af sygdommen og behandlingen, at smitte for dem kan være livstruende. Forældre i den situation har altså ikke andet valg end at tage orlov, og fremover skal de altså ikke bare koncentrere sig om, at de har et barn med en meget svær sygdom, og få deres barn helbredt, men også bekymre sig om at få familiens økonomi til at hænge sammen.

Den problemstilling gælder jo ikke bare for børn med kræft. Det gælder for rigtig mange andre børn, der får et handicap, immundefektsyndrom og andre former for handicap. Det er usselt og fattigt, at vi som samfund ikke længere vil være med til at sikre nogle fornuftige rammer for familier til børn med handicap med det her forslag.

Den anden del af forslaget drejer sig om noget helt andet, nemlig nedsættelse af det offentlige tilskud til høreapparater. Jeg tror ikke, at der er nogen efter den seneste tids medieomtale – man kan bare se på antallet af annoncer i ugeblade og tv og aviser – der kan være i tvivl om, at der er nogle aktører på høreapparatområdet, der spinder guld på ordningen. Man kan selvfølgelig undre sig over, at der ikke er sket noget før nu.

Vi Socialdemokrater støtter nedsættelsen af tilskuddet med de 10 pct., men jeg vil også samtidig sige, at det er nødvendigt med en undersøgelse af hele området for høreapparater, og det håber jeg at ministeren vil være med til at igangsætte.

Vi har jo konstateret overbetaling på andre områder inden for sundhedsområdet, så det vil efter vores mening være meget fornuftigt med en afdækning af høreapparatområdet, så vi sikrer, at vi fremover får en fornuftig ordning, der sikrer en hurtig behandling, en optimal behandling og behandling til den rigtige pris.

Må jeg så ikke her til sidst anmode ministeren om at overveje at dele forslaget i to, for som ministeren nok kunne høre, kan vi støtte den ene del, det omkring høreapparater, men vi har det meget svære i forhold til den tabte arbejdsfortjeneste. Så det er bare en anmodning om at dele forslaget op i to, fordi der jo også er to elementer. Det er sådan et underligt blandingsforslag, som vi i øvrigt sjældent ser fra socialministerens side, men det ser vi så her. Så det håber jeg ministeren vil være med på.

Kl. 11:37

Formanden:

Tak. Der er ønsket om korte bemærkninger. Først er det fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:37

Martin Henriksen (DF):

Tak. Der er ikke nogen, der er uenige i, at det her er rigtig svært, og at det kan være utrolig vanskeligt at forestille sig, hvordan det må være at have et handicappet barn og skulle håndtere det.

Jeg vil bare sige, at jeg synes, at det er urimeligt, at Socialdemokraterne på den måde står og spiller hellige fra Folketingets talerstol og også generelt gør det i den her debat, for det er jo korrekt, at i 2007 var den socialdemokratiske socialordfører, fru Mette Frederiksen, ude at sige, at der kan være fornuft i at indføre et øvre loft for, hvor meget man kan få i tabt arbejdsfortjeneste. Derfor synes jeg, at det er urimeligt, at man nu står her i dag og siger, at det her med et loft på en måde er at være ondskabsfuld. Man kravler højt op i træet, men glemmer, hvad man selv har været ude at sige før. Jeg synes faktisk, at når man har at gøre med en debat, hvor det faktisk berører en hel masse mennesker, så er det upassende, at man på den måde fører sig frem. Det er urimeligt.

Kl. 11:38

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:38

René Skau Björnsson (S):

Det er jeg dybt uenig med hr. Martin Henriksen i. Vi siger jo, at det her loft er urimelig lavt. Det er et meget lavt loft. Vi er med på at tage en diskussion om, hvorvidt der overhovedet skal være et loft, men at sætte et loft, der er så lavt, at en familie ikke kan få økonomien til at løbe rundt, så de bliver ramt rigtig hårdt på økonomien, vil vi ikke være med til, og specielt ikke i en situation, hvor det sammenstilles med genopretningspakken, som hr. Martin Henriksen jo støtter. Man giver massive skattelettelser til nogle af de rigeste herhjemme, og man finder så pengene ved nedskæringer over for nogle af de her familier, der ud over at have fået et handicappet barn så også skal rammes på økonomien. Det synes vi er uanstændigt.

Kl. 11:39

Formanden:

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:39

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, at det er uanstændigt, at man, lige siden genopretningspakken blev aftalt, har kørt på, at vi ikke kunne indføre et loft på det her område, fordi det var uanstændigt, det var upassende, det kunne vi simpelt hen ikke være bekendt, når Socialdemokraterne selv for 3 år siden har været ude at sige, at der kunne være fornuft i at indføre et øvre loft. Det synes jeg er urimeligt – jeg synes virkelig, det er urimeligt, at man på den måde fremhæver sig selv som nogle, der aldrig kunne finde på at indføre et loft, når man selv har været ude at foreslå det. Vi har jo faktisk forsøgt at sikre de familier, der har de laveste indkomster, ved at sætte loftet der, hvor vi har sat loftet.

Så må vi altså også bare konstatere, at det jo er tom snak, når man siger fra Socialdemokraternes side – jeg synes også, at det er latterligt at inddrage det i en debat som den her – at det skulle være nogle skattelettelser, der er skyld i, at vi gør det her. Altså, sagen er den, at Socialdemokraterne ikke vil hæve skatterne igen – eller det vil man jo så, for ellers hænger det ikke sammen, ellers hænger argumentationen jo ikke sammen. Man siger, at der er kommet skattelettelser, og derfor bliver man nødt til at gøre det her, men man vil ikke selv være med til at hæve skattelettelserne og derved kommer der et hul i statskassen.

Hvis ikke man i tide går ind og laver en genopretningspakke, der får sikret, at vi på sigt kan have styr på dansk økonomi, så bliver

man jo nødt til at lave noget, som på sigt er endnu mere drastisk over for de udsatte borgere i samfundet. Så langt tænker Socialdemokraterne ikke.

Kl. 11:40

Formanden:

Så det ordføreren.

Kl. 11:40

René Skau Björnsson (S):

Socialdemokraterne tænker rigtig langt. Det er også derfor, at vi i samarbejde med SF har fremlagt en plan for, hvordan vi skal få landets økonomi på fode igen med »En Fair Løsning« og »Fair Forandring«, hvor vi jo finder pengene også til det her område. Vi siger, at det her vil vi ikke være med til. Vi vil ikke være med til den her voldsomme nedskæring på området. Vi vil gerne tage diskussionen om, hvorvidt der skal være et loft, men det her loft er alt, alt for lavt, urimeligt lavt.

Kl. 11:41

Formanden:

Så er det fru Vivi Kier for en kort bemærkning.

Kl. 11:41

Vivi Kier (KF):

Tak. Jamen jeg lyttede meget opmærksomt, synes jeg, til ordførerens tale. Han sagde, at det her var helt urimeligt, og brugte også andre ord om det her forslag. Så lyttede jeg også meget til det svar, der blev givet på det tidligere spørgsmål, og jeg kan nu forstå, at Socialdemokraterne måske alligevel gerne vil være med til at kigge på et loft. Det er blot det her loft, der nu er sat, som man synes er helt urimeligt. Så vil jeg gerne spørge: Hvor synes Socialdemokraterne loftet skulle ligge?

Kl. 11:41

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:41

René Skau Björnsson (S):

Den diskussion ønsker jeg slet ikke at gå ind i. Jeg er ikke blevet inviteret til forhandlinger på det her område. Det er vi ikke blevet indbudt til.

Jeg siger bare, at det ikke er rimeligt at lægge et loft, der er så lavt, at der ikke er nogen almindelige lønindkomstfamilier i det her land, der kan få økonomien til at hænge sammen. Ministeren har jo selv udregnet, at det her i gennemsnit for nogle familier vil komme til at betyde 1.200 kr. om måneden. Det er muligt, at ministeren og fru Vivi Kier ikke synes, at 1.200 kr. om måneden er ret mange penge, men jeg skal hilse og sige, at for helt almindelige familier er 1.200 kr. om måneden rigtig mange penge ikke at have til rådighed til de andre børn og til familien, fordi man ødelægger den her ordning.

Kl. 11:42

Formanden:

Fru Vivi Kier.

Kl. 11:42

Vivi Kier (KF):

Nu håber jeg ikke, at jeg skal tages til indtægt for, hvad jeg mener, der er lidt eller meget. Men jeg synes, at når Socialdemokraterne tilbage i 2007 selv har skrevet og sagt, at man mener, at der godt kan være sund fornuft i at indføre et loft over tabt arbejdsfortjeneste, så synes jeg faktisk, at ordføreren er nødt til at sige, hvor loftet så skal ligge. I dag står man i sin tale og siger, at det er helt urimeligt, og at

man ikke vil være med til det. Når man så bliver forelagt, at man rent faktisk tidligere i partiet har ment noget lignende, så må man have en idé om, hvor det loft skal ligge henne.

Kl. 11:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:43

René Skau Björnsson (S):

Vi siger, at det er fuldstændig absurd og usselt, at det her loft skal ligge så lavt, fordi der ikke er nogen helt almindelige familier, der vil kunne leve med det her loft.

Vi er så også opmærksomme på, at der er enkelte – ministeren har været rigtig god til at finde to eksempler frem, der er blevet serveret til aviserne – der har fået meget store udbetalinger fra statens side eller kommunernes side. Der har vi så sagt: Lad os se på, om der skal være et loft. Men vi bliver nødt til at indgå forhandlinger og blive indkaldt til møder og ikke bare reagere ud fra, hvad regeringen lige fremlægger og har tænkt sig at gøre for at finansiere de skattelettelser, de har givet til de rigeste i det her land.

Kl. 11:43

Formanden:

Så er det hr. Peter Madsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:43

Peter Madsen (V):

Det er jo interessant, at det er, når vi får foreholdt Socialdemokratiets politik fra 2007, hvor socialordføreren sagde, at det kunne være fornuftigt at sætte en øvre grænse for, hvor meget forældre kan blive kompenseret, at man siger, at det kan der også godt være. Men hvorfor kan vi så ikke få noget at vide om, hvad den grænse skal være? Regeringen har lagt et forslag frem, men hvad går Socialdemokraternes forslag ud på? Hvorfor kan vi ikke få noget at vide om det?

Kl. 11:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:44

René Skau Björnsson (S):

Hvis Socialdemokraterne havde sådan et forslag, måtte Venstres ordfører meget gerne høre det.

Vi har et finanslovsforslag for næste år, der siger, at vi vil tilbageføre det her. Vi ønsker ikke at lave den her voldsomme forringelse i forhold til forældre, der har børn med handicap. Og hvis vi engang skulle indføre noget, ville loftet være væsentlig højere, og så ville det også ske efter en ordentlig og god diskussion med de forskellige partier i Folketinget, men så sandelig også med patientorganisationer og forældre til børn med handicap, for at kunne finde en fornuftig løsning.

Kl. 11:44

Formanden:

Hr. Peter Madsen.

Kl. 11:44

Peter Madsen (V):

Så vi kan forstå det på den måde, at mens man i 2007 medgav, at det kunne være fornuftigt at sætte et loft, så har man nu valgt, idet regeringen har fremsat et forslag, i stedet for at køre fuldstændig på frihjul og sige, at man slet ikke kan sige noget om, hvor man selv står, og man kan kun kritisere det, regeringen har lagt frem. Det er rigtigt forstået, ikke sandt?

Kl. 11:45

Kl. 11:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:45

René Skau Björnsson (S):

Jeg synes, hr. Peter Madsen skulle tage og læse S og SF's forslag til finanslov, hvor vi siger, at det her skal tilbageføres. Vi vil ikke være med til så voldsomme og drastiske forringelser på det her område, og det taler egentlig for sig selv. Vi vil ikke være med til at give skattelettelser til de rigeste og lade nogle af de mest udsatte grupper betale for det gilde. Så klare er ordene, så klar er vores politik, og jeg ved, at man rundt omkring i patientorganisationerne også er opmærksom på, at det er en af de store forskelle i dansk politik.

Kl. 11:45

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen, kort bemærkning.

Kl. 11:45

Per Clausen (EL):

Nu har jeg jo en naturlig interesse i, hvilke forslag Socialdemokraterne fremsætter og ikke fremsætter, så jeg vil godt have, om hr. René Skau Björnsson ikke kan bekræfte, at Socialdemokraterne hverken i deres finanslovsforslag eller i de planer, de har fremlagt for tiden efter næste valg, har forslag om at gennemføre en sådan indtægtsbegrænsning, som der er lagt op til her, men at man tværtimod har et forslag om at afskaffe det, som regeringen forsøger at indføre.

Det andet, jeg godt vil spørge hr. René Skau Björnsson om, er, om han ikke enig med mig i, at det virker meget, meget hyklerisk, at man fra Venstre og Konservative og Dansk Folkepartis side argumenterer for, at man her vil indføre et loft, som kan ramme nogle af de højtlønnede, samtidig med at man giver alle højtlønnede, også dem, der ikke har syge børn, store skattelettelser.

Kl. 11:46

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:46

René Skau Björnsson (S):

Jeg kan bekræfte over for hr. Per Clausen, som jeg også sagde til de andre ordførere, at vi ikke har nogen planer, og at det ligger i vores finanslovsforslag, at vi vil tilbageføre det her. Vi vil ikke være med til den her ordning. Så der ligger ikke noget på bedding i forhold til at lave forringelser på det her område.

Så kan jeg også bekræfte over for hr. Per Clausen, at vi synes, at den måde, man bl.a. finansierer de skattelettelser på, der er givet til de rigeste, er uanstændig. Vi har lige fået et svar i Folketingets Skatteudvalg for en måneds tid siden, der jo viste, at de 1.000 rigeste i Danmark i snit – og det er bare et gennemsnit – har fået 305.000 kr. i skattelettelse om året efter skat ind på bankkontoen. Det var meget let at give det. Det er desværre også meget let at tage pengene fra nogle af de mest udsatte grupper. Jeg kan bekræfte hr. Per Clausen i, at vi absolut ikke vil være med til det.

Kl. 11:47

Formanden:

Så siger vi tak til hr. René Skau Björnsson. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Lovforslaget indeholder to elementer: For det første foreslås det at indføre et loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste på ca. 20.000 kr. om måneden gældende for ansøgninger, der indgives efter den 1. januar 2011. Borgere, der får udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i løbet af 2010, vil være omfattet af de nugældende beregningsregler.

For det andet foreslås en nedsættelse af tilskuddet til høreapparater, der udleveres fra en privat godkendt høreapparatleverandør, på 10 pct. til ca. 5.600 kr. pr. apparat gældende for ansøgninger, der indgives efter den 1. januar 2011. Tilskuddet foreslås fastfrosset i 3 år, således at det reguleres første gang den 1. januar 2014. Disse forslag er en del af udmøntningen af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om genopretningen af dansk økonomi. Det har været vigtigt for Dansk Folkeparti, at de laveste indkomster sikres med aftalen, og det har været vigtigt, at der ikke skabes unødvendig usikkerhed for dem, der i dag modtager tabt arbejdsfortjeneste. Jeg kan slet ikke forestille mig, hvor vanskeligt det kan være med f.eks. et handicappet barn, og det har ikke været nogen nem løsning, det vil jeg gerne understrege.

Med hensyn til økonomien og dermed i sidste ende af hensyn til mulighederne for også i fremtiden at sikre velfærden, også for de mest udsatte borgere, har det været nødvendigt at genoprette dansk økonomi. Hvis vi i fremtiden skal sikre de dårligst stillede, kræver det en sund økonomi, fordi det netop giver penge til, at vi fortsat kan løfte indsatsen over for udsatte borgere. I forhold til høreapparater er det vores opfattelse, at muligheden for at tage et offentligt tilskud med over i det private har været en fordel for rigtig mange danskere, herunder i høj grad vore ældre medborgere. Jeg mener ikke, at det frie valg skal afskaffes, som nogle har været inde på. Det vil efter min opfattelse svække den enkelte borgers frihed og mulighed for at agere ud fra sin egen vurdering af, hvad der er bedst.

Dansk Folkeparti støtter den balancegang, der er bundet i aftalen, og vi støtter lovforslaget, også selv om det på ingen måde er nemt.

Kl. 11:49

Formanden:

Tak. Der er ønsket om korte bemærkninger. Først er det fru Meta Fuglsang.

Kl. 11:49

Meta Fuglsang (SF):

Tak. Nu kunne jeg forstå på de spørgsmål, som hr. Martin Henriksen stillede til den tidligere ordfører, at ordføreren er mere optaget af, hvad Socialdemokraterne sagde for 3 år siden, end hvad konsekvenserne for de berørte familier af det her lovforslag faktisk er. Og det er selvfølgelig beklageligt, i og med at vi gerne skulle finde en løsning, som er bedre end den her.

Jeg kan også forstå, at der er tale om, at nogle synes, at det er for meget at kunne få 1 mio. kr. i tabt arbejdsfortjeneste, og derfor har man nu sat en grænse, der hedder cirka 250.000 kr. Jeg vil gerne høre hr. Martin Henriksen, om hr. Martin Henriksen vil være med til at drøfte, at man skal kunne sætte loftet et andet sted, og om man er parat til at sige, at selv om man synes, det er for meget at få 1 mio. kr. i tabt arbejdsfortjeneste, så skulle man måske finde et højere niveau end det her, eller er der bare fuldstændig lukket for forhandlinger om, hvad det så skulle være?

Kl. 11:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:50

Martin Henriksen (DF):

Udgangspunktet er, at vi har forhandlet med regeringen, og der havde andre partier jo mulighed for at komme og byde ind, og det valgte man så ikke at gøre. Derfor skal man også i de andre partier forstå, at hvis man ønsker at få indflydelse på de forskellige områder, specielt når man laver en aftale, som man jo skriver under på, bliver man nødt til at gå ind til forhandlingsbordet og ved forhandlingsbordet forsøge at øve den indflydelse, som man mener skal øves. Det er jo sådan, det er indrettet.

Så vil jeg bare i øvrigt tage afstand fra, at vi fra Dansk Folkepartis side på nogen som helst måde skulle gå efter at være særlig onde ved nogen. Det er slet ikke det, der er vores hensigt. Vi har faktisk i det her lovforslag forsøgt at sikre dem med de laveste indkomster, og de bliver jo også sikret med det her lovforslag. Derudover er det også sådan, at dem, der er på ordningen i dag, kan køre videre på ordningen. Det synes jeg er utrolig væsentligt at slå fast, også fordi der er nogle partier, som jo har været ude og skabe en del usikkerhed for nogle af dem, som er på ordningen i dag. Der er det vigtigt at sende et budskab til dem om, at hvis man er på ordningen i dag og man fortsat lever op til kriterierne, kan man selvfølgelig køre videre på ordningen. Det synes jeg er vigtigt at slå fast.

Så synes jeg også bare, at det altså klinger hult, når man hele tiden kravler op i træet og forsøger at sige, at man vil det hele ih og åh så godt, men dem, man vil samarbejde med, har jo også talt for et loft.

Kl. 11:51

Formanden:

Fru Meta Fuglsang.

Kl. 11:51

Meta Fuglsang (SF):

Jamen det kan da godt være, at hr. Martin Henriksen synes, at tingene lyder hult, men det, jeg prøver, er jo at få nogle forklaringer på, hvordan hr. Martin Henriksens parti agerer i det her, fordi jeg ikke helt forstår det. Og når man kigger på, hvad hr. Martin Henriksens parti har været med til at lægge stemmer til igennem det sidste år, ser man, at der jo er tale om, at regeringen støttet af Dansk Folkeparti har skaffet meget store skattelettelser, som har skabt et dårligt fundament for økonomien.

Det, jeg føler trang til at spørge om vedrørende det her forslag og også vedrørende en række andre, hvor vi ser helt urimelige nedskæringer for helt almindelige danskere, er, om det var det værd. Var det, man fik ud af at stemme for de her skattelettelser, det værd, når man nu ser konsekvenserne? Bekymrer det ikke hr. Martin Henriksen at se, at konsekvenserne af den økonomiske politik, som man har været med til at lægge stemmer til, bl.a. er nedskæringer for familier med alvorligt syge børn?

Kl. 11:52

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:52

Martin Henriksen (DF):

Nu vil SF og Socialdemokraterne, som efterhånden er ét parti, jo ikke rulle skattelettelser eller skatteomlægninger tilbage. Jeg har forstået, at det vil man ikke. Derfor kan man jo ikke blive ved med at sige, at det er det, der er problemet. For hvis man virkelig selv mente, at det var det, der var problemet, ville man jo sige, at så skal man rulle det hele tilbage til det, som det var engang. Men det gør man ikke. Derfor er der jo ikke nogen logik i den argumentation.

Så vil jeg også bare sige: Hvis vi skal lave en liste over, hvad Dansk Folkeparti har gjort for handicapområdet, så vil vi meget gerne lave den. Når unge handicappede i dag har fået et retskrav på at kunne tage en ungdomsuddannelse, er det, fordi Dansk Folkeparti har fremsat et forslag i Folketingssalen, og at det blev vedtaget. Det var Dansk Folkeparti, der fremsatte det forslag, og det blev vedtaget.

Når der er kommet bedre muligheder for hjemmetræning, er det jo, fordi Dansk Folkeparti fremsatte et forslag i Folketingssalen. Og så kan man også finde en lang række andre områder, hvor Dansk Folkeparti jo gjort noget, som helt konkret betyder forbedringer for nogle ude i den virkelige verden. Så jeg står meget gerne på mål for Dansk Folkepartis handicappolitik. Men vi må også bare erkende, at når der har været en økonomisk krise og man skal til at finde nogle midler, skal man også finde midlerne et eller andet sted.

Kl. 11:53

Formanden:

Så er det hr. René Skau Björnsson for en kort bemærkning.

Kl. 11:54

René Skau Björnsson (S):

Jeg står her med høringsvaret fra Kræftens Bekæmpelse til det her lovforslag, som jeg går ud fra at hr. Martin Henriksen også har læst. Noget af det, de skriver, er jo, at der, som jeg også sagde i min tale, hvert år er 150 børn herhjemme, der rammes af kræft. Ofte finder man ud af det meget pludseligt, og det er noget, som familierne ikke har kunnet forberede sig på eller spare op til.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Martin Henriksen, om han ikke synes, de her familier bliver ramt urimelig hårdt. Mener hr. Martin Henriksen virkelig, at de ud over det, at de nu har fået et barn med en livstruende sygdom, en meget svær sygdom, så også skal rammes på økonomien? Synes hr. Martin Henriksen, at det er et velfærds-samfund værdigt?

Kl. 11:54

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:54

Martin Henriksen (DF):

Som jeg også har sagt før, har det været vigtigt for Dansk Folkeparti, at vi sikrede dem med de laveste indkomster med det lovforslag, vi behandler i dag. For vi tror, det er dem, der vil have det sværest, fordi de også har deres økonomi at tage hensyn til, og fordi de måske ikke har så mange penge at gøre godt med i forvejen. Og det synes vi at vi har gjort.

Jeg har slet ikke fantasi til at forestille mig, hvor vanskeligt det må være at have et meget sygt barn, eller hvor vanskeligt det må være at have et handicappet barn, som man så vælger at gå hjemme og passe. Man har jo også mulighed for forskellige former for aflastning i hjemmet, også efter det her lovforslag, det rører lovforslaget jo sådan set ikke ved. Men jeg vil bare gerne have mig frabet, at Socialdemokraterne, der selv har talt om et loft, gør sig så hellige.

Kl. 11:55

Formanden:

Hr. René Skau Björnsson.

Kl. 11:55

René Skau Björnsson (S):

Må jeg ikke godt sige, at vi aldrig nogen sinde har foreslået så lavt og så usselt et loft i forhold til familier med børn med handicap, bare for at få det slået fast. Der er ikke nogen konkrete planer, der er ikke noget i finanslovsforslaget, og der er ikke noget i politikudspillet, der lægger op til, at der overhovedet skal være et loft.

Hr. Martin Henriksen har formentlig også – det har alle folketingsmedlemmer, kan jeg se – fået et brev fra en familie i Jyderup, som har et barn, der som 3-årig fik leukæmi. De sagde, at der var to håb for dem som familie, da de fik det konstateret og skulle til at gennemgå en masse behandlinger. Det ene håb var, at barnet kunne blive behandlet. Det andet håb – lyset for enden af tunnelen – var, at deres økonomi ikke blev smadret, ved at de fik et barn med handicap, med leukæmi.

Vil hr. Martin Henriksen stadig væk, også efter at have læst den historie – og dem er der kommet mange af – være bekendt at ødelægge økonomien for mange af de her familier i fremtiden?

Kl. 11:56

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:56

Martin Henriksen (DF):

Det klinger ufatteligt hult, det klinger virkelig hult, og jeg synes, det er under lavpunktet, når partiet Socialdemokratiet selv har været ude at tale for et loft. Så kan det godt være, at I ikke skriver det nogen steder i dag, men det er jo nok, fordi I fandt ud af, at – ja, hvad ved jeg? Men I har jo selv været ude at tale for det.

Pointen er bare, at når det handler om genopretningspakken, vil I rulle dagpengeperioden tilbage. I vil rulle det her tilbage, I vil rulle betalingen for ... (*Formanden:* Ikke duform, man bruger ikke duform, altså I). Undskyld, I vil rulle ... (*Formanden:* Nej, partiet). Undskyld, Socialdemokratiet vil – tredje gang er lykkens gang – rulle stort set hele genopretningspakken tilbage, og derfor giver det jo ikke nogen mening, at man punkt for punkt siger, at det her vil Socialdemokratiet ikke være med til, for det har man en politik for at man ikke vil.

Men pointen er jo bare, at hvis man stort set vil rulle hele genopretningspakken tilbage, vil der være et stort hul i statskassen, og så må man dække det på anden vis. Og så skylder man alle de familier, som man her i dag står og påstår at man er talerør for, at sige, at på lang sigt risikerer vi, fordi Socialdemokratiet ikke vil være med til at håndtere økonomien nu, hvor det er nødvendigt, at der skal skæres endnu dybere, og det synes jeg ærligt talt at man skylder de familier at sige åbent og ærligt.

Kl. 11:57

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 11:57

Per Clausen (EL):

Jeg kan forstå på hr. Martin Henriksen, at han er vred over, at Socialdemokraterne på nogle områder er blevet mere fornuftige og på andre områder vil rulle genopretningspakken, som han kalder det, tilbage. Jeg vil bare sige, at det er vi i Enhedslisten meget glade for, så den vrede kan vi slet ikke dele.

Men jeg vil godt spørge hr. Martin Henriksen, om han ikke er enig med mig i, at konsekvenserne af det her forslag vil være, at helt almindelige lønmodtagerfamilier i Danmark med helt almindelige indkomster, som får et alvorligt sygt barn, vil risikere at tabe op mod 50.000-60.000 kr. netto om året. Og er hr. Martin Henriksen ikke enig med mig i, at det faktisk kan være en ganske, ganske alvorlig økonomisk vanskelighed at komme ud i, ud over de problemer, man så har med, at man har fået et sygt barn?

Kl. 11:58

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:58

Martin Henriksen (DF):

Jeg er egentlig ikke vred, jeg synes bare, det er noget mærkelig noget, at man i så lang tid har kritiseret et loft, når man selv har talt for et loft. Altså, det synes jeg også på mange andre områder er en urimelig måde at køre den politiske debat på, fordi det kortslutter den politiske debat. Man har ikke mulighed for at diskutere med sine politiske med- og modspillere, hvis de hele tiden skifter holdning. Det vanskeliggør jo alt andet lige, at man kan føre en debat.

Så vil jeg sige, som jeg også har sagt før: Jeg anerkender da, at de mennesker, der bliver ramt af det her, vil komme i en utrolig vanskelig situation, og det, vi fra Dansk Folkepartis side har forsøgt, er at gå ind og sikre dem med de laveste indkomster. Det er det, vi har arbejdet på i forhandlingerne, og det synes jeg også at vi har opnået.

Så kan man altid diskutere, om loftet skal ligge det ene eller det andet sted, men problemet er jo også, at alle dem, der render rundt og kritiserer os, ikke er kommet med deres bud, ikke er kommet med noget positivt indspark i debatten om, hvordan man så kunne håndtere det, eller noget positivt indspark til, hvordan man så kunne håndtere de økonomiske problemer, der har været. Så er det jo klart, at vi ikke rigtig har nogen at diskutere med, og det vanskeliggør debatten.

Kl. 11:59

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 11:59

Per Clausen (EL):

Jeg er glad for, at hr. Martin Henriksen ikke vil benægte, at det for en helt almindelig dansk lønmodtagerfamilie kan være et meget, meget stort problem, at man oven i at skulle håndtere det, at man har fået et sygt barn, også skal gå ned i nettoindkomst med 50.000-60.000 kr. om året. Det er jeg glad for at han erkender.

Men så vil jeg bare stille det spørgsmål til hr. Martin Henriksen, om han stadig synes, det er en rigtig prioritering i vores økonomi, når nogle af de rigeste mennesker i det her land stadig væk får meget, meget store skattelettelser. Er det sådan, at Dansk Folkeparti, når det kommer til stykket, synes, at det at lave aftaler med Venstre og Konservative om skattelettelser til de rigeste er så meget værd, at man gerne sender regningen til helt almindelige lønmodtagere, som er så uheldige, at der er et barn i deres familie, som bliver alvorligt sygt?

Kl. 12:00

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:00

Martin Henriksen (DF):

Altså, for ganske nylig var den socialdemokratiske skatteordfører jo ude at sige, at det er rigtigt, at skatteomlægningen var fuldt finansieret. Det var jo det, der var budskabet fra den socialdemokratiske skatteordfører, så vidt jeg husker på stående fod, og det synes jeg da bare at man skal tage med i debatten, når man nu endnu en gang siger, at det er på grund af den skattepolitik, der er ført, at det er nødvendigt at have en genopretningspakke.

Så vil jeg også sige, at hvis man kigger på alle de andre EU-lande, kan man se, at de faktisk også kører med underskud på de offentlige budgetter. Rent faktisk ligger Danmark mig bekendt i den ende, hvor vi ikke har lige så store økonomiske problemer som de andre EU-lande. Og hvis vi skulle sørge for, at vi ikke kommer derhen, hvor de andre ligger, så skal man jo altså i tide, selv om det kan være vanskeligt, forsøge at rette op på økonomien.

Kl. 12:01

Kl. 12:03

Formanden:

Så er der en kort bemærkning, og den er til fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 12:01

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil godt spørge ordføreren, om det er korrekt forstået, at det eneste reelle argument for det her forslag er ønsket om økonomiske besparelser, eller om der også er andre argumenter, herunder eksempelvis socialfaglige argumenter?

Kl. 12:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:01

Martin Henriksen (DF):

Det indgår jo i den økonomiske genopretningsplan for Danmark. Og hvis man kigger på, hvor meget det sociale område bliver berørt af den økonomiske genopretningsplan, kan man se, at det faktisk er meget lidt af socialministerens område, socialområdet, der bliver berørt af den økonomiske genopretningspakke.

Det taler sådan set for, at vi faktisk er gået ind og har taget nogle sociale hensyn. Rent faktisk lagde regeringen også frem, at f.eks. folkepensionister og førtidspensionister skulle have fastfrosset deres satsregulering. Det fik vi fra Dansk Folkepartis side pillet ud.

Så jeg synes faktisk, at forløbet viser, at vi har taget sociale hensyn. Hvad angår det her konkrete lovforslag, ligger det sociale hensyn jo i, at vi har sikret de forældre, der har de laveste indkomster.

Kl. 12:02

Formanden:

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 12:02

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg forstår det sådan, at der ikke er nogen socialfaglig begrundelse for at vedtage et loft over dækningen af tabt arbejdsfortjeneste, og derfor må økonomien jo være det altafgørende argument.

Derfor vil jeg høre ordføreren, om ordføreren helt alvorligt tror på, at det her forslag samlet set vil medføre de forventede besparelser. Jeg frygter, at det vil føre til flere anbringelser af børn uden for hjemmet. Deler ordføreren den bekymring? Og er det i så fald den rette vej at gå, altså at flere børn bliver anbragt uden for hjemmet? To spørgsmål.

Kl. 12:02

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:02

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jamen der er altså i genopretningspakken taget sociale hensyn, det redegjorde jeg også for i mit første svar til spørgeren. I det konkrete lovforslag er der taget det hensyn, at forældre med de laveste indkomster er sikret. Det har været vigtigt for Dansk Folkeparti.

Til det med, om det er økonomien, der har spillet en altoverskygende rolle, vil jeg sige: Indfaldsvinklen til genopretningspakken har været at genoprette dansk økonomi, men i det har vi jo så indbygget en række sociale hensyn. Og nu står der jo også i lovforslaget, hvordan den økonomiske udvikling kommer til at se ud, og hvad det vil spare statskassen for. De beregninger står til troende for Dansk Folkepartis vedkommende.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Der er ikke ønsket om flere korte bemærkninger til hr. Martin Henriksen.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 13.00. Mødet er udsat. (Kl. 12:03).

Kl. 13:00

Forhandling**Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):**

Mødet er genoptaget.

Vi er kommet til SF's ordfører, og det er fru Meta Fuglsang. Værsgo.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Meta Fuglsang (SF):

Da SF's ordfører på området ikke er her i dag, er det mig, der gør rede for SF's holdning til det lovforslag, vi skal førstebehandle her.

Det lovforslag, der ligger her, er et af dem, der, som jeg læser indholdet, ikke ret godt tåler at møde virkeligheden. Det består jo, som det er nævnt før, af to dele: den ene del om tabt arbejdsfortjeneste og den anden del om tilskud til høreapparater. Og indledningsvis skal jeg sige, at SF er imod, at de to dele behandles samtidig, så jeg vil gerne støtte op om anmodningen om, at det bliver delt op, så vi kan få lov til at behandle hvert spørgsmål for sig.

Hvad angår den første del, som vedrører tabt arbejdsfortjeneste, er der jo ikke lagt skjul på, at forslaget stilles i besparelsesøjemed. Selve ordningen, som det her omhandler, er jo noget, der er behovsbestemt; det drejer sig om familier med børn med alvorlig sygdom og alvorligt handicap, hvor den bedste løsning er, at barnet bliver passet hjemme af den ene af forældrene, og hvor det nogle gange også er den eneste løsning, der er. Så det er altså en ordning, som vedrører meget sårbare familier i en meget svær situation.

Tanken bag den her bestemmelse er jo, at det skal være muligt at være i denne svære situation, uden at familiens velfærd sættes på spil. Men under den forudgående politiske debat af forslaget er det så blevet til, at det er urimeligt at få så høj en løn for at være hjemme hos sit barn, og der knækker filmen for mig, må jeg sige, når jeg kigger på, hvad det egentlig er, vi har med at gøre.

Konsekvenserne af det her lovforslag, når det drejer sig om det med tabt arbejdsfortjeneste, kan blive, at nogle familiers økonomi ændres væsentligt, at de må kigge på ændrede boligforhold eller lægge deres liv væsentligt om, ofte med meget kort varsel, oven i den meget svære situation, det er at have et sygt eller handicappet barn. Alternativet for de familier vil være at overlade barnet til dag- eller døgntilbud, hvis det altså er en mulighed og der er et relevant tilbud, som disse familier kan benytte sig af.

Det er en helt urimelig belastning af familier, som i forvejen er i en meget sårbar situation, og i mange tilfælde vil det betyde, at familier med svært handicappede eller syge børn bliver sat fuldstændig skakmat over for den situation, de står i. Jeg har meget svært ved at forestille mig, at nogen ønsker at sætte disse familier i den situation, og derfor er det så meget mere uforståeligt at se, at det her forslag har fået den udformning, det har fået.

Desuden bliver der sat spørgsmålstejn ved den økonomiske del, det kan vi se af høringssvarene, for som sagt er der først og fremmest tale om, at man ønsker at spare, men den del af beregningerne i forslaget nævner ikke de øgede udgifter, som det her kan medføre, nemlig de øgede udgifter til de tilbud for børn, som forældrene vælger at søge institutionstilbud til i stedet for selv at passe dem.

Så samlet set er det her en meget tvivlsom løsning. Man risikerer en helt urimelig behandling af en meget belastet gruppe med en økonomisk begrundelse, oven i købet uden at man er sikret nogen form for økonomisk gevinst. Det er meget kortsigtet. Det er en situation, som det er meget svært at forstå man vil sætte nogen mennesker i. Og det sker uden indlevelse i den virkelige verden, som mange mennesker og specielt de børn, som det vil ramme, lever i.

En gruppe, som det også rammer, er de andre børn i familien. Det vil sige, at der her ikke kun er tale om velfærdet for det syge barn og forældrene, men også for de søskende, der måtte være i familien, og som vil få nogle helt urimeligt forringede vilkår oven i en situation, der er svær nok i forvejen.

Så vil jeg gerne knytte en lille krølle til det, for der står jo i bemærkningerne til punktet om de ligestillingsmæssige aspekter af det, at det er der ikke, fordi der i forvejen er flest kvinder, der bruger ordningen, så det er allerede skævt. Og jeg kan ikke lade være med at sige, at jeg synes, det er en meget besynderlig måde at vurdere et ligestillingsperspektiv på at sige, at fordi det allerede er skævt, bliver det ikke mere skævt af det her, og at der så ikke er noget ligestillingsperspektiv.

Jeg tror, at konsekvensen af det her vil blive, at det bliver endnu mere skævt, end det er i forvejen, og at det faktisk er en ligestillingsmæssig konsekvens af forslaget; det er i hvert fald en besynderlig argumentation.

Så er der den anden del, som vedrører høreapparater. Den del af det er også noget med besparelse, altså et besparelsesforslag, men desværre er det også her uden nogen større refleksion over, hvad det egentlig er, man gerne vil opnå med det, ud over selve besparelsen.

Den umiddelbare konsekvens af forslaget, som det ligger her, vil jo blive, at der kommer en øget brugerbetaling, så SF støtter ikke det her forslag. Vi så hellere en nedsættelse af taksterne og en ligestilling af det private og det offentlige. Vi så gerne, at man arbejdede på en løsning, så alle fik en offentlig service, en billig service, f.eks. ved at give kommunerne mulighed for at indgå fælles indkøbsaftaler, så de kunne få en bedre pris på de her apparater. I det hele taget skal der være en ordning på det her område, hvor der er sat fokus på en billig, hurtig og offentlig service. Det vil både servicemæssigt og økonomisk være en god sag.

Desværre ser vi, at begge punkter i det her forslag er uden refleksion, uden konsekvensberegninger for de mennesker, som det vedrører, og den første del betragter jeg som langt den alvorligste del. SF støtter ikke forslaget, som det ligger her.

Kl. 13:05

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den Konservative ordfører, fru Vivi Kier.

Kl. 13:05

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Vi har været igennem en verdensomspændende økonomisk krise, som også har påvirket Danmarks økonomiske situation. Det betyder, at vi også i Danmark har været nødt til at gennemgå alle udgiftsområder. En ansvarlig regering skal sikre, at der er økonomisk balance, og hvis vi i fremtiden fortsat gerne vil hjælpe familier med handicappede og syge børn, kan vi ikke fortsætte med at betale de store kompensationer, som vi hidtil har set eksempler på.

Med det her lovforslag lægges der nu et loft over, hvor meget der kan udbetales i tabt arbejdsfortjeneste – et loft, der kommer til at ligge på linje med de andre ydelser, man kan modtage, såsom ydelsen ved pasning af nærtstående med alvorlig sygdom og ydelsen for plejevederlag til pasning af døende.

Jeg har ligesom alle andre i salen her modtaget rigtig mange henvendelser fra familier, som i dag benytter sig af ordningen med tabt

arbejdsfortjeneste. Jeg synes, det er rigtig fornemt og fint, at de familier i deres situation har overskud til at fortælle, hvad de mener det her betyder for fremtiden. Jeg har også modtaget en del henvendelser fra familier med kræftramte børn, men hverken Danmark eller de lande, vi normalt sammenligner os med, har særlige ordninger for kræftramte børn.

Jeg må fremhæve, at forældre, der i indværende år har fået tildelt kompensation efter de gældende regler, ikke vil blive berørt af det nye forslag, men jeg forstår til fulde, at såvel organisationer som forældre finder forslaget om at indføre et loft som meget begrænsende. Det er altid svært at fratage nogen noget, men jeg mener, at selv med et loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste vil vi fortsat have en god ordning, også hvis vi sammenligner os med øvrige lande.

Et andet element i det her forslag er sænkelse af tilskuddet til høreapparater, der udleveres fra en godkendt privatklinik, med 10 pct. Jeg mener, at det også skal gælde for udleverede høreapparater i offentligt regi og ikke kun i privat regi. Vi har i de senere år ofte debatteret stigningen i antallet af høreapparaturbrugere, ligesom vi har debatteret tilskud til private høreklinikker. Jeg glæder mig derfor rigtig meget over, at såvel indenrigs- og sundhedsministeren som socialministeren nu har sat et kulegravningsarbejde i gang på det her felt, for myterne er rigtig mange, men reel viden og fakta mangler vi.

Så synes jeg, det er værd at bemærke, at det faktisk var et meget bredt flertal her i Folketinget, der tilbage i 2002 vedtog en forhøjelse af tilskuddet til privat udleverede høreapparater. Dengang var det med en begrundelse om, at der ikke måtte ske brugerbetaling på området, og at ventelisterne gerne skulle falde drastisk. Der er fortsat lang ventetid i det offentlige på et høreapparat, så jeg finder, at det frie valg stadig væk er en ret, vi skal sikre borgerne, men jeg ser frem til et resultat af den undersøgelse, der nu er i gang.

Fra konservativ side kan vi støtte begge elementer i det her lovforslag, og jeg vil gerne tilkendegive, at det fra konservativ side er helt fint, at vi splitter lovforslaget op i to dele, som flere ordførere har givet udtryk for.

Kl. 13:09

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en kort bemærkning fra hr. René Skau Björnsson.

Kl. 13:09

René Skau Björnsson (S):

Tak. Jeg er glad for den sidste bemærkning, som fru Vivi Kier kom med.

Fru Vivi Kier sagde også, at hun ligesom alle os andre havde fået mange henvendelser fra forældre og patientorganisationer, og det er jo derfor, jeg ikke forstår, hvorfor det ikke gør større indtryk på fru Vivi Kier.

Jeg fandt lige det her. I mandags holdt socialcheferne – som også er nogle, der har meget forstand på det her område – årsmøde, og formanden for socialcheferne omtalte det her i sin beretning, som socialcheferne godkendte. Han sagde, at den her nye model for tabt arbejdsfortjeneste er et alvorligt tilbageskridt, som »drastisk forringer muligheden for at yde tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der tager hånd om deres handicappede barn i hjemmet. En forringelse, som det ikke kræver megen fantasi og realitetssans for at forestille sig vil føre til både dyrere og mere utilfredsstillende løsninger for de pågældende børn og deres familier.«

Når patientorganisationer og fagfolk på området siger, at det her altså er en ordning, der vil ødelægge mulighederne for familier med handicappede børn, så er det, jeg ikke forstår, hvorfor især Det Konservative Folkeparti ikke er mere bekymret, end fru Vivi Kier gav udtryk for i sin ordførertale.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 13:10

Vi har vedtaget det her som en del af en pakke. Vi kan stadig væk tilbyde mennesker tabt arbejdsfortjeneste, men jeg vedgår, at det for nogle familier kan være rigtig svært.

Kl. 13:13

Kl. 13:10

Vivi Kier (KF):

Jeg er da rigtig ked af, hvis jeg i min ordførertale ikke har givet udtryk for, at jeg godt kan se, der er nogle familier, som bliver ramt her, og at det kan være rigtig, rigtig svært at stå i den situation. Det vil jeg gerne gentage.

Vi har jo stået i en situation, hvor vi skulle finde nogle penge, og vi går nu ind og sætter et loft over ydelsen, et loft, som Socialdemokraterne tidligere selv har syntes kunne være fornuftigt. Så kan vi altid diskutere, hvor loftet skal ligge. Men jeg har lyttet til alle de svar, vi har fået. Jeg har også lyttet til svarene fra KL, som jeg finder taler lidt med to tunger i det her, for de har jo tidligere både i pressen og over for regeringen i forbindelse med økonomiaftaler givet udtryk for, at her syntes de der var et område, vi skulle gå ind og kigge på – og det gør vi så.

Det gør indtryk på mig, og jeg vil også bede ministeren om at følge området rigtig nøje og tæt, for der er mange, der frygter, at et eller andet vil ske, og det mener jeg vi skal følge utrolig tæt. Og så er jeg altid villig til at gå ind og kigge på området en gang til.

Kl. 13:11

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. René Skau Björnsson.

Kl. 13:11

René Skau Björnsson (S):

Tak for den sidste åbning her.

De, der har plæderet for, at der skulle være et loft – det gælder også KL og repræsentanter derfra – siger jo samstemmende nu, at det skal være et loft, der er rimeligt, det skal være et loft, som gør, at vi undgår misbrug, men det skal være sådan, at helt almindelige lønmodtagerfamilier kan bruge den her ordning. Ole Pass var jo inde på, at det ikke kræver meget fantasi og realitetssans at forestille sig, at det her fører dyrere og mere utilfredsstillende løsninger med sig. Jeg ved, at fru Vivi Kier både har fantasi og realitetssans, så kan hun ikke se, at rigtig mange kommuner nu vil komme til at tilbyde dyrere institutionstilbud, dag- og døgntilbud, i stedet for at give forældrene støtte i en kort periode, hvor de har brug for at være hjemme hos deres barn?

Den sammenhæng og den økonomi er jo ikke regnet ind i det her forslag: at kommunerne vil kunne komme til at stå med en større regning – det er jo det, Ole Pass siger – end den regning, de i dag har i forhold til forældre, der får tabt arbejdsfortjeneste.

Kl. 13:12

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:12

Vivi Kier (KF):

Jeg synes, jeg allerede har svaret på det spørgsmål, der bliver stillet, i og med at jeg har bedt socialministeren om at følge det her område rigtig nøje og holde øje med, om det her har nogle utilsigtede konsekvenser, som vi ikke har forudset. Jeg har læst høringssvarene.

Så kan man diskutere loftet. Nu kan jeg høre, at spørgeren siger: Jamen er det et rimeligt loft, vi har lagt? Vi er jo kommet med et bud og har lagt det der. Jeg kan forstå, at Socialdemokraterne ikke selv har et bud på, hvor loftet skulle ligge; man vil måske nok gerne kigge på et, men man har ikke selv et bud på det.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en kort bemærkning til fru Meta Fuglsang.

Kl. 13:13

Meta Fuglsang (SF):

Tak. Der er jo brugt nogle udtryk i debatten, op til det her lovforslag blev fremsat, altså under forberedelsen af det, om, at det var blevet for lukrativt at passe sit barn hjemme, hvis man havde et sygt eller handicappet barn. Det er et ord, som jeg synes er lidt svært at sætte ind i forbindelse med, at man er nødt til at være hjemme og passe et meget sygt barn.

Jeg ved, at ordføreren mener, at hun tidligere har svaret på, om det er det rigtige niveau. Men jeg vil egentlig gerne have uddybet, hvad det rigtige niveau er. Jeg vil også gerne spørge ordføreren: Hvad er det så, ordføreren vil bede ministeren om at holde øje med? Hvad er det, vi skal være opmærksomme på på det her område? Hvad vil kunne få ordføreren til at sige, at det her ikke er godt nok, og at det må vi kigge på igen? Kunne det f.eks. være, at det har for store økonomiske konsekvenser for en familie? Og er ordføreren klar til at gå ind og ændre på det her, hvis det viser sig, at det bliver for slemt for de familier, der berøres?

Kl. 13:14

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:14

Vivi Kier (KF):

Der var rigtig mange spørgsmål i det her. Jeg skal prøve at se, om jeg kan nå at svare på dem alle sammen.

Jeg mener ikke, at jeg har været ude at bruge udtrykket lukrativt, men vi har alle sammen set eksempler på nogle, der har fået endog meget, meget høje kompensationer.

Om loftet er rimeligt, er svært at sige. Jeg hørte også, at fru Meta Fuglsang tidligere i sit spørgsmål spurgte: Burde loftet ikke være højere? Dermed kunne jeg så udlede, at SF også godt vil være med til at kigge på et loft, man synes bare, at det skal ligge et andet sted, så modsat vil det jo være rart at høre, hvor SF synes loftet skal ligge.

Loftet ligger her nu, og når jeg siger, at jeg gerne vil have, at socialministeren holder nøje øje med det her, er det jo, fordi vi har hørt nogle udsagn om, at man mener, at der vil blive pres et andet sted i systemet, når nu vi laver et loft over den her ydelse. Og det mener jeg da at vi er nødt til at holde øje med. Og ja, jeg er da politiker. Viser det sig, at der kommer nogle utilsigtede konsekvenser af sådan et lovforslag, er jeg da også villig til at gå ind og kigge på det igen.

Kl. 13:15

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Meta Fuglsang.

Kl. 13:15

Meta Fuglsang (SF):

Skal jeg forstå det sådan, at ordføreren mener, at en utilsigtet konsekvens kunne være en øget brug af dag- eller døgninstitutioner, hvorimod en utilsigtet konsekvens ikke er, at familier fra den ene dag til den anden får spoleret deres økonomi, så de må flytte fra hus og hjem? Er det sådan, jeg skal forstå det, når ordføreren svarer, som hun gør?

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 13:15

vælge at få udleveret et gratis høreapparat fra det offentlige. Vi er dog af den opfattelse, at der formentlig er mere at komme efter på det her område, og støtter derfor S's ønske om en grundigere undersøgelse af dette. Desuden finder vi det umiddelbart fornuftigt, at man med forslaget vil ændre reguleringsmåden, så denne i højere grad vil afspejle den almindelige prisudvikling på området.

Kl. 13:15

Vivi Kier (KF):

Jeg erkender, at hvis man får et alvorligt sygt barn fra den ene dag til den anden, ramler hele ens lille verden, hele familiens verden, der sker rigtig, rigtig mange ting. Jeg erkender, at vi fratager nogen noget, når vi nu laver et loft over dækningen af tabt arbejdsfortjeneste; jeg anerkender det blankt, men siger også, at vi står i en økonomisk situation, hvor vi har været nødt til at genoprette økonomien i Danmark. Vi kan ikke bare blive ved med at tage flere lån og udskrive højere skatter, for på den måde sikrer vi aldrig, at vi har et godt vel-færdssamfund.

Vi er gået ind og har sat et loft over den ydelse, som jeg er villig til at vi skal følge tæt og nøje. Hvilke utilsigtede konsekvenser, det kan have, og hvilke utilsigtede hændelser, der kan ske, kan jeg ikke sige, men jeg følger nøje, hvad det her fører med sig, og til enhver tid er jeg villig til at tage sagen op igen, hvis det viser sig, at det her rammer helt forkert.

Kl. 13:16

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:16

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

I forlængelse af fru Meta Fuglsangs spørgsmål vil jeg blot spørge ordføreren, om ordføreren mener, at det vil være en utilsigtet konsekvens, hvis det her forslag betyder, at flere børn bliver anbragt uden for hjemmet?

Kl. 13:16

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:16

Vivi Kier (KF):

Børn, der anbringes uden for hjemmet, skal anbringes, fordi det er den bedste situation for både barnet og familien. Jeg kender rigtig mange familier, der har et handicappet barn, og som de første år vælger at have barnet hjemme, fordi man synes, at det er det rigtige, og at det er det bedste, men hvor familierne faktisk bliver slidt ned, og hvor det betyder noget for hele familien, også for de andre børn i familien, at barnet måske bliver anbragt uden for hjemmet.

Så handicappede børn, der bliver anbragt uden for hjemmet, kan ikke sammenlignes med andre børn, der bliver anbragt uden for hjemmet. Det har vi også netop nu prøvet at tage højde for i forbindelse med satspuljeaftalen, således at familier med handicappede børn er i en anden situation, når de vælger, at deres barn skal passes et andet sted end i eget hjem.

Kl. 13:17

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til den konservative ordfører. Så er det den radikale ordfører, og det er fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

At tilskuddet til privat udleverede høreapparater sænkes med 10 pct., er den del af forslaget, som vi i Det Radikale Venstre er mest positive over for, så længe borgeren endnu har mulighed for i stedet at

Hvad angår loftet over dækning for tabt arbejdsfortjeneste, er vi imidlertid langt fra så positive. For det første kæmper forældrene allerede i dag en sej kamp for at få hverdagen til at hænge sammen, og den kamp bliver helt sikkert ikke lettere med de dårligere økonomiske forudsætninger.

For det andet er vi meget skeptiske over for, om forslaget vil give de tilsigtede besparelser. Fuldt indfaset vurderes det at give godt 237 mio. kr., men ifølge en lang række høringsvar bl.a. fra Kommunernes Landsforening er det tvivlsomt, om loftet over dækningen af tabt arbejdsfortjeneste i det hele taget vil give besparelser, ja, måske vil det ligefrem medføre øgede udgifter på området.

I Det Radikale Venstre frygter vi, at loftet over dækningen for tabt arbejdsfortjeneste vil betyde, at flere familier af økonomiske årsager ikke vil kunne passe barnet hjemme, hvorfor barnet må anbringes helt eller delvis i en institution. Det gavner hverken barn eller forældre, og det bliver med al sandsynlighed næppe billigere for det offentlige. Vi kunne derfor rigtig godt tænke os at høre, om man fra regeringens side har gjort sig nogle overvejelser om, hvor stor en andel af forældrene, som på grund af dette loft vil vælge at sætte deres barn i institution frem for at passe det i hjemmet.

Ligeledes vil det være rart med nogle beregninger på, hvor mange flere børn der skal i dag- eller døgntilbud, for at forslaget bliver en udgift frem for en besparelse. Derudover vil der for nogle familier måske slet ikke være et alternativ, fordi barnet f.eks. ikke kan tåle at være sammen med andre børn. Det gælder ikke mindst for kræftramte børn med nedsat immunforsvar, hvorfor det, som Danske Handicaporganisationer skriver, kan blive nødvendigt at etablere nye omkostningstunge enkeltmandsprojekter. Alternativt kan det føre til, at familier må gå fra hus og hjem oven i alt det andet, som de i forvejen kæmper med.

Vi vil inderligt ønske, at regeringen vil tage de utallige høringsvar, der på det kraftigste fraråder en vedtagelse af dette forslag, alvorligt. Ifølge Dansk Socialrådgiverforening er der ingen socialfaglige begrundelser for forslaget. Det eneste reelle argument synes at være ønsket om besparelser, og det er højest tvivlsomt, om man vil opnå disse. Til gengæld vil man med al sandsynlighed gøre livet endnu sværere for en gruppe mennesker, der i forvejen har store udfordringer med at få dagligdagen til at hænge sammen. Og det vil formentlig føre til, at flere børn anbringes uden for hjemmet.

Er det den vej, vi ønsker at gå? Jeg var af den opfattelse, at der på tværs af partiskel var et ønske om, at færre børn skulle anbringes. Det eneste, der er en lille smule positivt, er, at ansøgninger om dækning af tabt arbejdsfortjeneste, som er indgivet før lovens ikrafttræden, skal behandles efter de nugældende regler, samt at det præciseres, at de nuværende regler fortsat vil gælde for familier, som i 2010 har fået dækning for tabt arbejdsfortjeneste, også selv om forældrene måtte vælge at dele denne anderledes imellem sig. Vi er dog i tvivl om, hvorvidt det vil være de nuværende regler, der vil være gældende, hvis barnets behov må revideres i den ene eller anden retning, men måske ministeren vil klargøre dette.

Samlet set kan vi ikke støtte forslaget, men derimod støtte en deling af forslaget, da vi som bekendt kan støtte den ene del af forslaget.

Kl. 13:21

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en kort bemærkning fra fru Vivi Kier. Nej. Der er bare blevet trykket på knappen ved en fejltagelse. Så er der ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Tak til ordføreren. Vi går videre, og jeg

kan ikke se nogen fra Enhedslisten, så går vi over til socialministeren.

Kl. 13:25

Kl. 13:21

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg vil først begynde med at sige tak for partiernes bemærkninger til lovforslaget.

Omkring tabt arbejdsfortjeneste har regeringen lagt vægt på, at familier, som i dag modtager ydelsen, får en uændret økonomi efter en eventuel vedtagelse af lovforslaget. Derfor gælder forslaget kun nye ansøgninger indgivet efter den 1. januar 2011. De nye familier, der visiteres ind i ordningen, vil således kende reglerne på forhånd og kan dermed rette sig efter dem. Familier, der i løbet af 2010 har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste, vil fortsat være omfattet af de nugældende regler, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt for at få tabt arbejdsfortjeneste. Det gælder, uanset hvornår efter den 1. januar 2011 man søger.

Jeg vil også gerne understrege, at ordningen oprettesholdes med uændrede visitationskriterier. Forslaget drejer sig alene om at lægge et loft over ydelsen. Jeg mener derfor ikke, at forslaget strider mod kompensationsprincippet, som jo netop ikke er et udtryk for et krone til krone-princip, men derimod siger, at borgerne i videst muligt omfang skal have stillet handicapkompenserende ydelser til rådighed. Det er også vigtigt at sige, at vi stadig har en rigtig god kompensationsordning, der fortsat vil ligge over, hvad der gælder i de lande, vi normalt sammenligner os med. Det gælder også de nordiske lande.

Omkring høreapparater er en nedsættelse af tilskuddet et udtryk for, at regeringen ønsker at tilpasse tilskuddet til privat udleverede høreapparater til prisudviklingen på høreapparater generelt. Baggrunden for indførelsen af tilskudsordningen var at sikre borgere med hørenedsættelse en hurtig og fleksibel adgang til at få kompenseret deres høretab. Derfor er det også dybt beklageligt, hvis ordningen er blevet misbrugt, som det fremgår af nogle medier.

Samtidig er det vigtigt for os, at frit valg-ordningen opretholdes, så borgerne ikke igen kommer i en situation, hvor de bliver parkeret på en venteliste i årevis. Vi er imidlertid også opmærksomme på væksten i udgifterne og den høje aktivitet på området, og indenrigs- og sundhedsministeren og jeg har derfor igangsat en kulegravning, som skal bruges til at vurdere behovet for yderligere tiltag, ud over hvad der ligger i dette forslag. Dermed kan jeg således glæde en række ordførere, der har spurgt til det.

Jeg vil se frem til behandlingen i udvalget. Der har været flere ordførere, der har forespurgt, hvorvidt vi kunne dele forslaget op i to. Det ser jeg sådan set ikke noget problem med.

Kl. 13:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en kort bemærkning fra hr. René Skau Björnsson.

Kl. 13:24

René Skau Björnsson (S):

Tak til ministeren, fordi hun vil være med til at opdele forslaget. Det er jeg glad for.

I forhold til den del, som vi Socialdemokrater ikke kan støtte, vil jeg gerne spørge ministeren, om hun ikke bliver bekymret, når formanden for socialcheferne siger, at det her er et alvorligt tilbageskridt i forhold til handicappolitikken, og at man drastisk forringer forholdene for familier til børn med handicap i årene fremover.

Så vil jeg også gerne i den forbindelse spørge, om ministeren er enig med den konservative ordfører, fru Vivi Kier, i, at der er nogle familier – det vedgår hun – hvor det kan blive rigtig, rigtig svært med den her nye ordning, og er ministeren ligesom fru Vivi Kier villig til at se på ordningen og se, om der er brug for en ændring i løbet af kort tid, hvis det viser sig, at det har utilsigtede effekter.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 13:25

Socialministeren (Benedikte Kiær):

I forhold til, hvorvidt det skulle være et tilbageslag, drejer det her sig jo ikke om, som jeg nævnte i mine indledende bemærkninger, at vi gør op med kompositionsprincippet. Det gør vi sådan set ikke. Det, som vi gør med det her forslag med hensyn til tabt arbejdsfortjeneste, er at sætte et loft over ydelsen. Visitationskriterierne ændrer vi ikke ved, og vi ændrer heller ikke ved alle de ting, man derudover kan opnå, hvis man har et handicappet barn i hjemmet, som er under 18 år. Det er jo både i forhold til indretning af bolig, aflastning osv. osv.

I forhold til det med at se på lovforslaget, hvis det bliver vedtaget, og hvordan det efterfølgende har effekt i samfundet, er det jo ligesom med alle mulige andre ting, at selvfølgelig følger man, hvordan tingene udarter sig, når man har vedtaget et forslag. Det gør vi jo også med andre lovforslag, der bliver vedtaget.

Kl. 13:26

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. René Skau Björnsson.

Kl. 13:26

René Skau Björnsson (S):

Jamen der, hvor det her forslag ændrer på mulighederne for familierne, er jo – og det er det, som rigtig mange patientorganisationer peger på, som Ole Pass og socialcheferne peger på, og som KL peger på – ved mulighederne for familien til at foretage et valg i forhold til deres egen situation. Og som fru Vivi Kier også var inde på, bliver valget meget, meget svært for den enkelte familie med den nye ordning.

Der vil være rigtig mange, der ikke længere vil kunne vælge at sige: Jeg vil tage mig af mit barn derhjemme, jeg vil lave hjemmetræning med mit barn, og jeg vil tage mig af det og sørge for, at det ikke kommer ud og får virussygdomme eller andet. Derfor bliver det jo en økonomisk problemstilling, som ministeren ikke har forholdt sig til i forhold til det alternativ, familierne så har, og det er jo et kommunalt dagtilbud eller en kommunal døgninstitution, som bliver meget dyrere. Hvorfor er det lige, ministeren ikke har regnet den meromkostning, som kommunerne og patientorganisationerne også peger på, ind i det her forslag?

Kl. 13:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 13:27

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Der var en række forslag fra ordføreren, men familierne har jo stadig væk muligheden i forhold til en lang række af de handicapkompenserende ydelser og den hjælp, man kan få, når man har et barn under 18 år, som har fået et handicap. Man har også stadig væk mulighed for at blive visiteret til tabt arbejdsfortjeneste. Det, vi blot ændrer, er, at vi sætter et loft. Som jeg hørte tidligere i dag, er Socialdemokraterne i øvrigt også interesserede i at diskutere et loft, og jeg synes da, det er skønt, at Socialdemokraterne nu er med på, at der bør være et loft.

Med hensyn til hvad Kommunernes Landsforening har været fremme med i deres hørings svar, har de jo også været fremme med, at de støtter, at der sådan set skal være et loft for tabt arbejdsfortjeneste, og at de generelt støtter lovforslaget. Noget af det, som jeg ser

i deres høringssvar, ud over at de skriver, at de støtter det, er jo lidt den rituelle stammedans omkring, at vi nu skal til at forhandle DUT, altså det udvidede totalbalanceprincip. Her spiller kommunerne altid ud på den måde, for det gør man jo, når man er i en forhandlingssituation, så det ser jeg sådan set som noget meget rituelt. Det, der er værd at hæfte sig ved i KL's høringssvar, er i øvrigt også, at det, de foreslår i stedet for, er, at man sådan set skulle lave en overgangsordning for eksisterende modtagere af tabt arbejdsfortjeneste, og det er jo egentlig en forringelse.

Kl. 13:29

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:29

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Har regeringen ikke gjort sig nogen som helst overvejelser om, hvorvidt forslaget vil føre til, at en større andel af forældrene til et barn med handicap eller alvorlig sygdom vil vælge en institutionsanbringelse frem for at passe barnet hjemme som følge af netop det her lovforslag? Og hvori består de overvejelser i så fald?

Kl. 13:29

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 13:29

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Selvfølgelig er der gjort overvejelser, men som sagt er det blevet skitseret i lovforslaget, hvad man mener, det her vil kunne betyde af besparelser, og det er jo sådan set noget, vi stadig væk kan stå inde for. Det, som KL har været fremme med i deres høringssvar, er sådan set meget rituelt i forhold til, at vi skal indgå i en DUT-forhandling med dem, men derudover har de jo været ude og sige flere gange, også i pressen, at de støtter op om forslaget og om, at der bliver sat et loft.

Kl. 13:30

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:30

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jamen så vidt jeg kan læse af både lovforslaget og bemærkningerne og høringssvarene, så er det ikke noget, man har forholdt sig til i noget omfang fra regeringens side, og det er jo ikke kun KL, der påpeger, at det her lovforslag faktisk kunne frygtes at føre til stigende udgifter på det her område.

Jeg kunne også godt tænke mig at få svar på det spørgsmål, jeg stillede under mit indlæg. Hvis nu en familie, som i 2010 har modtaget tabt arbejdsfortjeneste, i 2011 eller senere vurderes at have et større eller mindre behov for tabt arbejdsfortjeneste, vil den ændrede tabte arbejdsfortjeneste så tildeles med udgangspunkt i de nuværende regler?

Kl. 13:30

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 13:30

Socialministeren (Benedikte Kiær):

I forhold til den første del af spørgerens bemærkning må man jo også huske, at det langtfra er alle, som modtager tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid. I forhold til den anden del af det spørgsmål, der kom fra spørgeren, er det sådan, at hvis man har modtaget tabt arbejdsfortje-

neste her i 2010, vil man fortsat være på den gamle ordning, uanset om der skal justeres op eller ned i forhold til visitationen.

Kl. 13:31

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Meta Fuglsang.

Kl. 13:31

Meta Fuglsang (SF):

Tak. Jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til det om den del af forældrene, som ikke har et valg mellem, om de selv skal passe deres barn, eller det skal på en institution, altså forældre til alvorligt syge børn, som mere eller mindre akut står i en situation, hvor man er nødt til at passe sit barn, enten under en indlæggelse eller derhjemme, fordi barnet ikke kan passes i en institution.

Mit spørgsmål til ministeren er, hvilke overvejelser ministeren har gjort sig omkring de familiers muligheder for at indrette sig økonomisk på den ydelse her, særlig de familier, som måske har en væsentlig højere løn og har indrettet deres driftsøkonomi og deres omkostninger efter det. Hvordan vil ministeren overveje, hvad de familier skal gøre for at indrette sig på det her?

Kl. 13:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 13:32

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Som jeg sagde for lidt siden, er det jo langtfra alle, for at sige det mildt, der er på fuldtids tabt arbejdsfortjeneste. Hvis man bliver ramt akut, f.eks. fordi ens barn har fået en kræftsygdom, er der jo en lang række muligheder i serviceloven. Der er sådan set muligheden efter § 118, som giver plejevederlag, hvis man har et barn, der har fået en kræftsygdom og har brug for, at forældrene kommer med på hospitalet, og der også er brug for, at forældrene er derhjemme. Man har sådan set også § 119, hvis det, som det er blevet nævnt tidligere i dag, drejer sig om et dødssygt barn, der desværre er i den terminale fase. Her har man § 119, hvorefter man også kan få noget plejevederlag.

Det, vi sådan set går ind og gør med lovforslaget her, er, at vi kigger på de forskellige ordninger, vi har, også efter § 42, som vedrører tabt arbejdsfortjeneste, og ligesom laver en ligestilling i forhold til, at vi har sat et loft på tabt arbejdsfortjeneste.

Kl. 13:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Meta Fuglsang.

Kl. 13:33

Meta Fuglsang (SF):

Jeg forstår ministerens svar sådan, at der er en række andre ydelser, man så vil kunne bruge i stedet for, så spørgsmålet er, om økonomien til de andre ydelser så er indregnet i den økonomi, lovforslaget her bygger på.

Kl. 13:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 13:33

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Som jeg nævnte, er der en lang række muligheder, hvis man står i en situation, hvor barnet akut bliver ramt af en sygdom, som strækker sig over 3-4 måneder. Det er § 118, det her drejer sig om. Hvis det er en terminal patient, og det kan sådan set også være en, der er over 18 år, er det § 119.

§ 42 vedrører tabt arbejdsfortjeneste, hvor vi nu sætter et loft, sådan så vi sørger for, at der sådan set er en eller anden form for ligestilling mellem de mange forskellige former for hjælp, såfremt man skal være i hjemmet eller skal med på hospitalet og passe et sygt barn under 18 år. Dertil er der en lang række kompenserende ydelser. Ud over at man kan få lavet om på indretningen i sit hjem, er der mulighed for aflastning, der er mulighed for at få hjemmehjælp i hjemmet osv. osv., og det ændrer vi ikke, fordi vi sætter et loft over, hvad man kan få i tabt arbejdsfortjeneste.

Kl. 13:34

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 45:

Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. samt sundhedsloven. (Egenbetaling for behandling med kunstig befrugtning, refertilisation og sterilisation i det offentlige sundhedsvæsen og justering af regler om vurdering af forældreegnet ved behandling med kunstig befrugtning m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 29.10.2010).

Kl. 13:34

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er Venstres ordfører, og det er fru Birgitte Josefsen.

Kl. 13:35

(Ordfører)

Birgitte Josefsen (V):

I Venstre prioriterer vi sundhedsområdet højt, og derfor har vi også støttet op om regeringens linje og er glade for, at det har kunnet lade sig gøre at finde 5 mia. kr. mere til sundhedsområdet. Det betyder så alligevel ikke, selv om vi prioriterer det højt, at vi ikke skal ind at kigge på, hvordan vi disponerer de økonomiske midler. Derfor er det i forbindelse med genopretningspakken besluttet, at man skulle kigge på, hvordan man kunne prioritere på sundhedsområdet og her også være med til at få dansk økonomi på ret køl, kan man sige. Det indebærer, at man går ind og siger, at vi skal prioritere i forbindelse med behandlingen i forhold til kunstig befrugtning.

Det er sådan i dag, at man i det offentlige sundhedsvæsen kan få gratis hjælp til kunstig befrugtning; det gælder barnløse ægtepar, par, enlige og lesbiske. I forbindelse med regeringens genopretningspakke blev sundhedsområdet som sagt ramt og skulle finde 200 mio. kr., og det er så det her område, det er faldet på.

I Venstre er vi i den situation, at vi som sagt prioriterer sundhedsområdet højt, vi har haft mange overvejelser om den prioritering, men vi er også af den holdning, at vi ikke vil ind at prioritere på områder, hvor det handler om folks liv og førlighed. Det indsnævrer jo

handlemulighederne, og nu står vi så med første behandling af et forslag, som betyder, at vi går ind og kigger på den skattefinansierede kunstige befrugtning.

Lovforslaget er nu udformet på en sådan måde, at den eller de, der er barnløse og søger hjælp, fortsat får vederlagsfri udredning og diagnosticering, og når man kommer til selve behandlingsforløbet, skal man til at se på egenbetaling.

Lovforslaget indebærer også, at der bliver en egenbetaling på sterilisation og refertilisationsbehandling. Her har man muligheden for selv at vælge, om man løbende vil købe prævention, eller om man vil betale engangsudgiften til en sterilisation.

Så vi lægger åbent det her forslag på bordet med udgangspunkt i, at det handler om økonomi, og vi har sagt ja til at støtte op om forslaget.

Kl. 13:37

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 13:37

Sophie Hæstorp Andersen (S):

I Socialdemokratiet har vi jo ikke på noget tidspunkt lagt skjul på, at vi er meget uenige med regeringen i, at den her besparelse nu skal ramme en gruppe af patienter i det danske sundhedsvæsen, som hidtil har haft adgang på nogle gode præmisser, som betød, at man kunne få gratis hjælp til barn nummer et, mens man, hvis man ønskede nummer to og nummer tre, måtte gå til en privat fertilitetsklinik.

Venstres sundhedsordfører, fru Birgitte Josefsen, udtalte den 25. oktober til avisen 24timer:

Når det ellers er de barnløse, der står for skud, er det, fordi man ikke dør af at være det.

Derfor vil jeg gerne høre Venstres ordfører i dag: Mener ordføreren, at en sygdom skal være livstruende, for at syge mennesker skal have adgang til vederlagsfri behandling på vores offentlige sygehuse i fremtiden, eller er det sådan, at Venstre fra nu af vil kigge på alle områder, hvor sygdomme ikke er livstruende, når man i fremtiden skal hente penge til flere skattelettelser eller på anden måde føler, at man har brug for penge til andre ting?

Kl. 13:39

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:39

Birgitte Josefsen (V):

Som jeg var inde på, lægger vi ikke skjul på, at det her lovforslag kommer på bordet, fordi vi står i en situation, hvor vi skal genoprette dansk økonomi. Derfor har vi haft store overvejelser om forslaget. Det betyder, at vi her har været inde og tage et område ud, hvor det ikke rammer folk på deres liv og førlighed, så jeg står ved min udtalelse i 24Nordjyske, hvor jeg er kommet med udtalelsen om, at man ikke dør af ikke at få børn. For det gør man jo ikke, men man har det svært, og det rammer folk meget, meget hårdt, at de ikke kan få de børn, de ønsker sig.

Men derfor har vi også arbejdet med forslaget, og derfor er vi så nu kommet frem til, at udredning og diagnosticering skal man ikke betale for, og vi har fået lagt loft over den egenbetaling, den enkelte kommer til at skulle betale.

Kl. 13:40

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 13:40

Kl. 13:43

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Men det er jo en helt fantastisk holdningsændring, der er sket hos Venstres sundhedsordfører og hos Venstre på bare ganske få måneder, for jeg kunne sagtens komme i tanker om debatter, der lå tilbage i 2006 eller i andre år, hvor Venstre stod fast på, at man ønskede den fri og lige adgang til sundhedsvæsenet. Men for bare få måneder siden var ordføreren, fru Birgitte Josefsen, i en artikel i Nordjyske. Den 21. marts slog fru Birgitte Josefsen fast i den her artikel, at brugerbetaling i sundhedsvæsenet »det bliver ikke med Venstres stemmer.«

Kan Venstres ordfører så berette om, hvordan det kan være, at man i Venstre ændrer holdning på så få måneder til, hvornår man kan bruge brugerbetaling i vores sundhedsvæsen, og hvornår man ikke kan? Er ordføreren enig i, at der er sket et kæmpe skred i holdningen på det område og i den politik, man har ført de seneste mange år?

Til sidst vil jeg gerne høre, om ordføreren er enig i, at der faktisk i sundhedsloven står, at det jo ikke kun er sygdomme, man behandler i det danske sundhedsvæsen, men at man også forebygger og behandler sygdomme, lidelser og funktionsbegrænsninger for den enkelte. Kort sagt kan man jo spørge: Mener ministeren – det er måske lidt tidligt at sige – men mener ordføreren også, at springfinger og dårlig ryg og slidgigt i knæet og dårlige skuldre og psoriasis og rygerlunger og andre ting, der ikke er livstruende, også skal pålægges brugerbetaling i de kommende år, når man får behov for flere penge?

Kl. 13:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak for det spørgsmål. Dernede på det fine display, man har fået, vises det, hvornår der er 10 sekunder tilbage, 5 sekunder, 1 sekund. Og når formanden rejser sig, har man talt 15 sekunder for længe.

Inden ordføreren får lejlighed til at svare, skal jeg også lige minde om, at når man beder om ordet for en kort bemærkning, er det ikke nok at markere op til formanden. Det er meget hyggeligt, men man skal også lige trykke sig ind på sin skærm. Der sker mange nye ting her i Folketinget. Og så er det ordføreren.

Kl. 13:42

Birgitte Josefsen (V):

Tak for det. Nu kan man altid tage nogle sætninger ud af en stor artikel og referere fra den, for vi har jo brugerbetaling på sundhedsområdet. Det koster at gå ned til tandlægen. Det koster at gå til fysioterapeuten. Det koster at gå til kiropraktoren. Det koster at gå hen og få nogle nye briller. Så der er en lang, lang række områder, hvor vi har brugerbetaling.

I forhold til det her lovforslag er det sådan, at man kommer ind på sygehuset til udredning og diagnosticering. Der har man fri, lige og gratis adgang lige så vel som alle andre. Når man så kommer til konklusionen på, hvad der skal ske fremadrettet, såfremt det fra lægens side konstateres, at den enkelte ikke kan blive gravid ad naturens vej, er det, at det par eller den, der står der, selv kan vælge, hvad vej man vil gå. Og man kan gå flere veje. Man kan vælge at gå i gang med en kunstig befrugtning. Man kan også vælge at tage en adoption. Og her taler vi om store, store beløb, som er egenbetaling og altid har været det. Her taler vi om beløb, der ligger mellem 70.000 kr. og 180.000 kr. Så det er jo den enkelte, der selv kommer til at vælge, hvilken vej man vil gå.

Kl. 13:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Orla Hav.

Orla Hav (S):

Jamen jeg skal jo ikke skjule, at vi var nogle, der var dybt betænkkelige, da man ændrede formålsparagraffen for vores sundhedsvæsen fra fri og lige adgang til vores sundhedsvæsen og fik det formuleret til, at det skulle være lige og let adgang til vores sundhedsvæsen.

Er det efter Venstres og ordførerens opfattelse det, vi skal til at forstå ved lige og let adgang, nemlig at vi skal se brugerbetaling for noget, som ikke er livstruende? Der kan jo nævnes en lang række andre eksempler end dem, som fru Sophie Hæstorp Andersen nævnte. Hvis man får diagnosticeret, at man skal have en ny hofte, så er det ikke livstruende, skal man så betale efterfølgende for den hofte, man får? Eller er det kun den her lille gruppe, man har kigget ud, som passende godt kan betale, fordi det er unge mennesker, som bare har et ønske, som de ikke lige kan få opfyldt her og nu? Er det sådan, tænkningen er omkring den sundhedslov, man har fået indført?

Kl. 13:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:44

Birgitte Josefsen (V):

Vi står ved det, der står i sundhedsloven, nemlig lige og let adgang til sundhedsvæsenet. Det er også derfor, at man kan gå ind ad døren og få udredning og diagnosticering, og hvis hr. Orla Hav hørte efter, hvad jeg sagde i min ordførertale, ville han vide, at jeg sagde, at vi fra Venstres side ikke ville være med til at udtage områder, hvor man skal ind og prioritere, og hvor det rammer folk på deres liv og deres førlighed.

Kl. 13:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Orla Hav.

Kl. 13:44

Orla Hav (S):

Jeg har svært ved at se, hvor forskellen er på, at man kan få diagnosticeret, at man fejler sådan og sådan, eller at der er den og den dysfunktion, og så skal man derefter betale. Er sandheden ikke, at man kunne have skaffet de her penge på anden vis, eksempelvis kunne man jo have hentet de 700 mio. kr., som det koster at give folk fradragssret på sundhedsforsikringerne. Det ville have været en langt mere retfærdig måde at hente pengene hjem på, fordi det rammer langt bredere, og det er nogle forståelige kriterier, som er forståelige ud fra økonomitænkning og ikke noget med, at det er ud fra, at det er en ganske bestemt dysfunktion, man har. Jeg synes, at det er tankevækkende, at man vælger en lille gruppe ud, som har et stort problem i tilværelsen, nemlig ikke at kunne få børn på normal vis, og man så vælger at sige: I er omfattet af betalingsregler. Kunne man ikke have hentet pengene på anden vis?

Kl. 13:45

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:46

Birgitte Josefsen (V):

Nu kunne det jo være rigtig spændende og meget interessant at have en diskussion om fradrag for sundhedsforsikringer, men jeg er helt sikker på, at hvis vi skulle have hele den patientgruppe ind i det offentlige sundhedsvæsen, så ville det ikke blive en besparelse, så vil det blive en stor udgift. Så det tror jeg vi skal afholde os fra i dag.

Jeg vil gentage, at vi står bag det, der står i sundhedsloven. Jeg har lagt åbent frem her, at vi er i en situation, hvor vi skal finde nog-

le penge, og vi har taget den tilgang til det, at vi ikke vil være med til at finde beløb, sådan at det rammer folk på deres liv og førlighed, og det indsnævrer området. Så kunne man have valgt mange andre områder, det tilkendegiver jeg gerne, men jeg har ikke hørt nogen konstruktive forslag fra nogen om, hvor man så kunne tage pengene. Derfor står vi med det forslag, der er på bordet i dag.

Kl. 13:46

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Anna Kirsten Olesen.

Kl. 13:46

Anna Kirsten Olesen (S):

Tak for det. Nye tal fra Nordisk Statistisk Årbog 2010 viser, at det danske fødselstal er det laveste i Norden. Det danske fødselstal ligger på 1,8 barn pr. kvinde, hvilket betyder, at danske kvinder føder for få børn, til at vi kan opretholde befolkningstallet. Sidste år blev 6.185 børn født efter en eller anden form for fertilitetsbehandling, og det ser ikke ud til, at den udvikling vender, sådan at færre får brug for hjælp til at blive gravide. Hvilke konsekvenser mener fru Birgitte Josefsen det vil få for antallet af fødte børn i Danmark, når der indføres brugerbetaling?

Kl. 13:47

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Værsgo.

Kl. 13:47

Birgitte Josefsen (V):

Jeg kan godt høre, at det er svært at læse de præfabrikerede spørgsmål op, men jeg er nødt til at sige, at vi ikke har nogen forventning om, at fødselstallet vil falde betragteligt, i forhold til det vi debatterer her i dag. Det er helt klart, at der er nogle, der vil tænke sig om. Men vi har været meget optaget af at få det her lovforslag meget, meget grundigt gennemarbejdet, og derfor har vi faktisk også bedt ministeriet om at komme med nogle beregninger på, hvad man kan forvente af egenbetaling på det her område. De ligger på ministeriets hjemmeside, så alle kan gå ind og se dem. Det betyder, at i bedste fald koster en insemination omkring 1.800 kr. En ægdonation koster 13.000 kr. Og så ligger det op mod et niveau i nærheden af de 30.000 kr. Hvis vi snakker 1.800 kr. for en insemination, så tror jeg også, at den, der ønsker at få et barn, kan finde dem.

Kl. 13:48

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Anna Kirsten Olesen.

Kl. 13:48

Anna Kirsten Olesen (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at du må undskylde, at jeg bruger papirerne, Birgitte Josefsen. Det er sådan set min første tale her i Folketinget, så jeg håber, at du kan tilgive mig. Men ellers vil jeg gerne sige noget om de tal, som du kommer med derfra, for nede i noterne på det, du står og siger, lægges der op til, at det kan blive endnu dyrere end som så, nemlig op til 30.000 kr. Jeg ved ikke, om det stadig væk er Venstres holdning, at de synes, at vi skal have nogle flere børn her i landet på en eller anden måde, for det er det modsatte, I gør lige nu. Op til 30.000 kr. Hvad med unge studerende? Skulle de have råd til op til 30.000 kr. for at få lov til at få et barn, som de ikke selv har mulighed for at få? Tak.

Ordføreren

Kl. 13:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg skal lige ind og sige, at man ikke må bruge direkte tiltale. Man må altså ikke sige du, men kan sige Venstres ordfører eller fru osv.

Det er lidt svært, når man er ny herinde, men man lærer det i løbet af 26-28 år.

Så er det fru Birgitte Josefsen.

Kl. 13:49

Birgitte Josefsen (V):

Nu kender jeg spørgeren rigtig godt, så jeg vil sige velkommen i Folketinget.

Jeg kan sige til dig, at vi har været meget optaget af, at ... (*Munterhed*) ... Jeg kan sige til spørgeren, at vi har været meget optaget af at få lavet nogle beregninger og få rullet det her forslag ud, så det bliver så lempeligt som overhovedet muligt, når vi nu står i den situation, vi står i.

Derfor vil jeg sige: Man kan altid finde de værste eksempler, men det er måske mere aktuelt at gå ind og se på, hvad gennemsnittet er. Og det er altså nogle andre tal end dem, der bliver lagt på bordet fra spørgerens side.

Kl. 13:50

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Julie Skovsby.

Kl. 13:50

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Jeg synes, der i den grad mangler at blive svaret på de spørgsmål, der bliver stillet, særlig den socialdemokratiske ordførers, fru Sophie Hæstorp Andersens, spørgsmål om, hvad det næste område bliver, og hvem der bliver de næste patienter, der bliver ramt af en brugerbetaling på de danske sygehuse. For det er jo lige præcis et historisk brud, der lige nu sker, med den frie og lige adgang til de danske sygehuse, og de ufrivilligt barnløse er altså de første.

Ordføreren siger så, at ordføreren holder fast i og står ved sin udtalelse om, at man ikke dør af ikke at få børn, og at det altså er et spørgsmål om livstruende sygdomme og ikkelivstruende sygdomme. Så kan jeg jo fortælle, hvilket jeg går ud fra ordføreren er enig i, at man heller ikke dør af at føde børn, det er altså heller ikke nogen livstruende sygdom. Det er jo faktisk slet ikke nogen sygdom at føde børn, så er det det næste? Skal man til at betale for at føde på sygehuse?

Kl. 13:51

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:51

Birgitte Josefsen (V):

Jeg kan sige til det sidste, at det har vi ikke nogen intentioner om, men hvad der kommer fremadrettet, om 10 eller 15 år, af politiske budskaber på sundhedsområdet, kan jeg ikke stå her og svare på.

Men jeg kan sige, at jeg har været i Folketinget i så lang tid, at jeg har oplevet, at Socialdemokratiet har haft en sundhedsordfører, der gik ud og plæderede for, at man skulle betale for at gå til lægen, altså at vi, hver eneste gang vi skulle ned til lægen, skulle betale 100 kr. Så det er jo ikke en tankegang, der ligger særlig fjernt fra Socialdemokratiet, kan jeg i hvert fald konstatere, altså at man skal have penge op af lommen, når man skal besøge sundhedsvæsenet. Der har vi fra Venstres folketingsgruppes side til gengæld sagt, at det princip hylder vi ikke.

Kl. 13:52

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Julie Skovsby.

Kl. 13:52

Kl. 13:55

Julie Skovsby (S):

Nu er det jo ikke en tidligere socialdemokratisk ordfører, der står på talerstolen lige nu. Det er Venstres sundhedsordfører, og Venstres sundhedsordfører sagde jo så sent som i marts i år, da der var tale om, om der skulle være mere brugerbetaling på sygehusene, at det ville man ikke: »Det bliver ikke med Venstres stemmer, lyder den korte melding fra sundhedsordfører Birgitte Josefsen«. Det stod i Nordjyske Stiftstidende den 21. marts 2010.

Så når nu vi hører, at det har man ingen intentioner om nu, jamen hvordan ser det så ud næste år, i marts måned? Hvad er det så, man gerne vil? Hvad er det, der bliver det næste område? For nu åbner man op, det er et historisk brud med, at der ikke er brugerbetaling på de danske sygehuse. Hvad bliver det næste? Jeg synes, ordføreren skylder os et svar.

Kl. 13:53

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:53

Birgitte Josefsen (V):

Når man refererer fra en artikel, må man referere korrekt. Jeg har ikke sagt sygehuse i den udtalelse, men sundhedsområdet. Dernæst kan jeg oplyse, at det var fru Lone Møller, der var sundhedsordfører for Socialdemokratiet, og som var ude at sige, at man skulle betale for at gå til læge. Det plejer at være sådan, at sundhedsordføreren tegner partiets politik. Sådan er det i hvert fald hos de øvrige partier, så det er det sikkert også hos Socialdemokratiet.

Vi har åbent lagt det her forslag på bordet med det udgangspunkt, at vi står i en situation, hvor vi skal have rettet op på de offentlige finanser i Danmark. Derfor har vi været inde at vurdere nøje, hvad vi kunne gøre, og det er den konklusion, vi kommet frem til, som er beskrevet i det her lovforslag. Vi har for nærværende ikke andre lovforslag på bordet, hvor der tales om brugerbetaling, men jeg kan ikke svare for, hvad der vil ske langt, langt ude i fremtiden, hverken i forhold til Venstres politik eller andre partiers politik.

Kl. 13:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Inden vi går videre med de korte bemærkninger, vil jeg lige sige, at jeg har fornemmelsen af, at hr. Jonas Dahl også på et tidspunkt vil have en kort bemærkning, men så skal der lige trykkes ind på skærmen.

Så er det fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning.

Kl. 13:54

Lone Dybkjær (RV):

Man må jo sige, at hykleriet har sine højdepunkter inden for Venstre, og det her bliver bestemt ikke det sidste. Jeg er klar over, at man har lavet meget omhyggelige undersøgelser af, om man kunne finde pengene andre steder, og vi er jo klar over, at Venstre har et lemfældigt forhold til millionerne. Altså, statsministeren har været ude at sige: Nå ja, men hvis vi nu har overbetalt privathospitalerne, drejer det sig kun om 100 mio. kr. De ville jo hjælpe vældigt i kassen her.

Men det, jeg egentlig vil spørge fru Birgitte Josefsen om, er: Erkender fru Birgitte Josefsen, at det, at man er barnløs, er en sygdom?

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Birgitte Josefsen (V):

Det er jo sådan, at hvis der er en, der ikke kan blive gravid ad naturens vej, er det nogle sygdomme i forplantningssystemet. Det er det, der står i WHO's betegnelse.

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning.

Kl. 13:55

Lone Dybkjær (RV):

Erkender fru Birgitte Josefsen så, at her tages det første skridt, eller i hvert fald et skridt på vejen til, at man ikke vil behandle en sygdom på det offentlige regning inden for sygehusvæsenet?

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:55

Birgitte Josefsen (V):

Hvis vi skal tage udgangspunkt i WHO's kode, har de også skrevet de naturlige fødsler ind i deres kode. Så jeg ved ikke, om fru Lone Dybkjær betegner det som en sygdom.

Kl. 13:56

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Jonas Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 13:56

Jonas Dahl (SF):

Jamen jeg synes, det er tankevækkende, at ordføreren sådan set står her og anerkender, at nu er der visse sygdomme, man ikke kan få behandling for i Danmark, lige så vel som ordføreren sagde, at det jo kunne være, der kommer andre steder i sundhedsvæsenet, hvor der vil være brugerbetaling. Det kunne man ikke stå her og love, men det er jo meget tydeligt, at det åbenbart er det, der er de borgerliges dagsorden eller i hvert fald VK's dagsorden her i dag.

Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordføreren: Tror ordføreren, at indførelsen af brugerbetaling for kunstig befrugtning vil medføre et faldende børnetal, som vi bl.a. har set det i Tyskland og også i andre lande omkring os? Tror Venstres ordfører, at brugerbetaling for kunstig befrugtning vil medføre et lavere børnetal næste år?

Kl. 13:56

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:56

Birgitte Josefsen (V):

Ja, det kan jeg jo desværre ikke have nogen tro omkring, for det er der jo kun nogle, der ved, nemlig de, der sidder og gerne vil have barnet, der vælger, om de vil prioritere penge til at gennemgå et behandlingsforløb og få barnet.

Hvis vi tager udgangspunkt i Tyskland, indførte de den brugerbetaling i 2004, og jeg tror, det er meget, meget for tidligt at få konstateret, om der på længere sigt vil være et fald, eller der ikke vil være et fald. Det er altid sådan, at når der kommer nye tiltag eller ændringer, ja, så går der som regel et stykke tid, inden tingene ligesom normaliserer sig.

Kl. 13:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Jonas Dahl for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 13:57

Jonas Dahl (SF):

Jamen ordføreren medgiver jo også, at der er nogle økonomiske konsekvenser, når man nu siger, at det er for tidligt at måle på Tyskland, for der er jo kun gået 6 år siden 2004, og det er åbenbart ikke tid nok til, at man har rettet det bump, der kom, ved at man indførte brugerbetaling, op. Bump er ment i stærkt nedadgående retning, nemlig en halvering af antallet af de børn, der blev født ved hjælp af kunstig befrugtning.

Hvis vi bare overfører de tal til Danmark, vil det jo betyde, at det danske børnetal, hvoraf 10 pct. i dag bliver født ved hjælp af kunstig befrugtning, vil falde med 5 pct., hvilket svarer til ca. 3.000 børn. Hvis man så regner 6 år ud i fremtiden, før det måske udjævner sig, som Venstres ordfører siger, er det 18.000 børn, hvilket jo også ligger i alle de beregninger, vi bl.a. har fået fra Sundhedsministeriet, og som faktisk er en rigtig god forretning for statskassen, når de bliver ældre. Så ved vi, at når man runder 38 år, bliver man sådan set en økonomisk gevinst for Danmark, så vil ordføreren ikke medgive, at hvis man bare har lidt længere sigt, og børnetallet rent faktisk falder, vil det også medføre, at Danmark rent faktisk vil miste penge på at gennemføre det forslag, som VK lægger frem i dag?

Kl. 13:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:58

Birgitte Josefsen (V):

Nu har jeg det sådan, at jeg har meget svært ved at forholde mig til hypotetiske spørgsmål, og jeg synes, det her er et hypotetisk spørgsmål. Der er nemlig ikke nogen af os, der ved, hvordan udviklingen vil være, så det synes jeg vi skal vente med at diskutere, til vi ser, hvordan det går.

Kl. 13:59

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er den socialdemokratiske ordfører, fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 13:59

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Regeringen vil med dette lovforslag spare 200 mio. kr. i vores offentlige sundhedsvæsen, der er kernen i vores velfærdsmodel, ved at indføre brugerbetaling for en bestemt gruppe mennesker, en bestemt gruppe patienter, nemlig dem, hvis sygdom medfører, at de har svært ved at blive gravide. I Socialdemokratiet bakker vi modsat regeringen og Dansk Folkeparti helhjertet op om den frie og lige adgang til sundhedsvæsenet – ikke bare for livstruende lidelser, men også, som det siges i sundhedsloven, og jeg citerer: Sundhedsvæsenet har til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte. Citat slut.

Den røde tråd for os Socialdemokrater i forhold til dette forslag er, at det skaber mere ulighed. Det er økonomisk kortsigtet, det er dumt, og det er utrolig uansvarligt i forhold til dansk økonomi. Det er synd for de unge mennesker, der brændende ønsker sig at få et barn, men som ikke vil have råd til det, og det er også synd for deres forældre, som aldrig vil opleve at blive bedsteforældre.

Regeringens blå tråd er imidlertid, at der nu skal tages de første skridt hen imod et brugerbetalt sundhedsvæsen. De mange arbejdsgiverbetalte og private sundhedsforsikringer, som regeringen har arbejdet aktivt for med skattefradrag, for at de få kan få, skal nu aktiveres. Dette er en prøveballon, så der kan komme mere senere hen. Derudover er forslaget uigennemtænkt og sjusket og bør laves om, det viser alle høringssvarene, der er blevet indsendt, og som enstemmigt er imod dette lovforslag.

Det er et historisk brud med den frie og lige adgang til sygehusbehandling, der sikrer, at syge mennesker kan blive behandlet på de offentlige sygehuse, uanset hvad de fejler og hvad de tjener. Ufrivillig barnløshed kan være resultatet af en bred vifte af sygdomme hos både manden og kvinden, som bl.a. skyldes tidligere underlivsbetændelser, hormonforstyrrelser, arvæv i underlivet, f.eks. efter blindtarmsbetændelse, og svært nedsat sæd kvalitet – alt sammen ting, som folk er uden skyld i, og som de ikke selv har kunnet gøre for.

Forslaget betyder, at almindelige mennesker med almindelige indkomster får svært ved at betale for de dyre behandlinger, og det er dumt. Det vil også betyde, at antallet af børn, der bliver født i de kommende år, vil gå ned. Det siger alle eksperter, og alle erfaringer fra udlandet viser det også.

I Danmark har vi brug for flere børn og ikke færre. I 2004 indførte Tyskland en 50 pct. selvfinansiering af barnløshedsbehandling, som tidligere havde været fuldt offentligt finansieret, og konsekvensen var en halvering af antallet af barnløshedsbehandlinger udført i Tyskland. De nye tal fra Nordisk Statistisk Årbog i 2010 viser, at det danske fødselstal allerede er det allerlaveste i Norden og ligger på bare 1,8 barn pr. kvinde. Det betyder, at vi som danskere ikke kan reproducere os selv, og at vi i de kommende år får endnu mere brug for indvandring for at sikre os, at vi kan blive ved med at holde skindet på næsen, bevare væksten i det danske samfund og betale for vores velfærd.

Forslaget er en politisk prioritering, ikke en nødvendighed, som vi har hørt her i dag. Det er en del af en genopretningsplan, der sparer 200 mio. kr. på sundhedsområdet. Men til sammenligning koster fradraget for de arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer statskassen ca. 700 mio. kr. årligt – et tal, der stiger år for år, i takt med at flere og flere sunde og erhvervsaktive borgere får tilbudt sundhedsforsikringer på deres arbejdsplads. Indførelsen af brugerbetaling på de offentlige sygehuse er dermed ikke en nødvendighed, men et politisk valg.

Behandling for barnløshed kan ikke sammenlignes med adoption. Ifølge regeringen er det kun rimeligt at indføre brugerbetaling for kunstig befrugtning, for det er jo heller ikke gratis at adoptere. Her tror jeg, at regeringen lidt glemmer, at den selv har været med til – sammen med alle partier i Folketinget, så vidt jeg husker – at indføre tilskud til adoption, fordi det netop var så dyrt, og det er jo ikke bare ved adoption af ét barn, også ved adoption af andet og tredje barn.

Kunstig befrugtning er derimod en behandling af syge mennesker. Det er adoption ikke, og i fremtiden vil der være færre børn i denne verden til adoption. De mange børn, der i sin tid kom fra Korea til Danmark, ser vi ikke mere, og hvorfor ikke det? Fordi Korea i dag har udviklet sig. I dag giver Korea selv tilskud til, at man kan få kunstig befrugtning, og det er absurd at henvise til adoption, når det handler om, at folk skal behandles for deres sygdom, der handler om dårlig fertilitet.

Jeg vil sige til allersidst, at det er unge mennesker, det her går ud over. Det er unge mennesker, vi har brug for i det danske samfund, det er unge mennesker, som ser fremtiden i øjnene, og som brændende ønsker sig en familie. Jeg synes, det er uansvarligt, og jeg synes, det er synd for de her unge mennesker, der så brændende ønsker at få et barn og rent faktisk forsøger det. I dag har vores sundhedsvæsen faktisk omkring 70 pct. chance for at give dem det barn, de så brændende ønsker sig, med de behandlinger, vi tilbyder i dag. Det er

fuldstændig åndssvagt at fremsætte forslag, der skal forhindre det, og jeg synes, det er synd for deres forældre, der aldrig vil opleve at blive bedsteforældre.

Socialdemokraterne kan under ingen omstændigheder støtte dette lovforslag, og vi vil tage initiativer til at ændre det, så snart vi kan. Tak for ordet.

Kl. 14:05

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning til hr. Preben Rudiengaard.

Kl. 14:05

Preben Rudiengaard (V):

Jeg vil gerne spørge fru Sophie Hæstorp Andersen, om det altid er således, hvis man ikke kan få børn, at det er betinget af en sygdom. Sådan hørte jeg det. Findes der ikke tilfælde i vores samfund, hvor nogen ikke kan få børn, men hvor man ikke kan verificere nogen som helst form for sygdom? Jeg synes, det kniber lidt med argumentationen på det her område, når man bare siger, at det, at nogle ikke kan få børn, er ensbetydende med, at de er syge, at de har en sygdom.

Kl. 14:05

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:05

Sophie Hæstorp Andersen (S):

To tredjedele af alle de mennesker, der søger om kunstig befrugtning eller hjælp til at blive gravide, har en sygdom, der hedder endometriose; det er kroniske smerter i underlivet, og for mange af dem vil det at få et barn faktisk være med til at helbrede deres sygdom og fjerne de smerter, de har gået med i årevis. To tredjedele! Det er rigtig mange mennesker, der bliver ramt af det her forslag lige nu.

At der findes mennesker, som kan blive insemineret i det offentlige danske sundhedsvæsen, ja, det har Folketinget og flere af ordførernes partifæller fra Venstre jo selv været med til at indføre, ved at vi f.eks. har givet inseminationsmulighed for folk, der er enlige. Men vi skal lige huske på, at det, at man er enlig, jo ikke betyder, at man ikke kan have problemer med fertiliteten. Det ene udelukker jo ikke det andet. Det er for langt størstedelens vedkommende mennesker, der har en bagvedliggende sygdom, der får tilbudt gratis og vederlagsfri insemination eller kunstig befrugtning i det danske sundhedsvæsen.

Kl. 14:06

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Preben Rudiengaard for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 14:06

Preben Rudiengaard (V):

Da jeg for mange år siden gik i skole, lærte vi at regne. Det her vil altså sige – og det vil jeg gerne have bekræftet – at det er således, at for en tredjedel af de borgere, som ikke kan få børn, er det ensbetydende med, at de ikke har en defineret sygdom. Er det rigtigt forstået?

Kl. 14:07

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:07

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Nej, det er ikke korrekt, og det burde ordføreren som tidligere embedslæge også vide, hvis ordføreren havde sat sig lidt ind i området. Det er sådan, at jeg specifikt nævnte sygdommen endometriose og

sagde, at den udgør omkring to tredjedele af alle de behandlinger, der er, men som jeg også nævnte i min ordførertale, er der jo en lang række andre ting som nedsat sædkvalitet og sammengroede æggestokke som følge af klamydia eller andre sygdomme, og mange af dem tegner sig for den sidste tredjedel.

Det er et meget lille mindretal, der i det danske sundhedsvæsen kan få insemination, når de ikke har en sygdom, og som jeg siger, har flere af Venstres folketingsmedlemmer faktisk været med til at beslutte det. Jeg tror faktisk, at mange af dem, der ikke har en sygdom, men gerne vil have insemination, fordi de er enlige, oven i købet selv vælger at gå til de private fertilitetsklinikker, fordi de ikke mener, at de hører hjemme i det offentlige.

Kl. 14:08

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og det er Dansk Folkepartis ordfører, og det er fru Liselott Blixt.

Kl. 14:08

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Det her lovforslag handler om to ting. Den første er forældreegenheden i fertilitetssager. Hvem husker ikke sagerne, der fyldte medierne, f.eks. om det spædbarn, som blev tvangsfjernet lige fra fødslen fra forældrene, der var svært psykisk syge? De havde modtaget fertilitetsbehandling. Det blev dermed en historie om tre skæbner, som kom til at lide under, at man ikke havde taget højde for, om de var egnede og kunne give barnet den omsorg og den pleje, som et barn har brug for.

På baggrund af disse sager foreslås der i dette lovforslag en mindre justering af § 6 a, stk. 2, således at den ansvarlige læge i tvivlstilfælde ud over at indhente udtalelser fra anden sagkundskab også skal inddrage en anden relevant læge i vurderingen af, hvorvidt parret eller kvinden evner at drage omsorg for et barn efter fødslen.

Jeg har nogle spørgsmål til ministeren efter at have læst nogle af høringssvarene, som jeg vil stille op til udvalgsbehandlingen, og det vil være om, hvem der skal tage den endelige beslutning, og om, hvorvidt og hvordan kommunen eller eventuelt psykologer skal inddrages i den endelige beslutning ved tvivlstilfælde.

Den anden ting i lovforslaget handler om egenbetaling i forbindelse med behandling med kunstig befrugtning i det offentlige sundhedssystem. Hvorfor nu det? Ja, spørgsmålene har været mange, og det har fyldt meget rundtomkring i det danske land. Der er ingen tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti helst så, at man kunne få gratis hjælp til alle de børn, man ønskede. Der er altså blot det, at vi i Danmark ligesom i så mange andre lande i EU er i den situation, at der skal laves en konvergensplan. Vi har i Danmark forpligtet os til at overholde den aftale med EU, og derfor skal der findes besparelser i vores økonomi på 24 mia. kr. Gør vi ikke det, vil EU sanktionere os, hvilket vil sige, at vi ikke selv kan foretage prioriteringen, og derfor er det vigtigt at tænke over de ressourcer, vi har, og at prioritere i en given rækkefølge.

Hvem er det så, der skal betale, når dansk økonomi er trængt, og kommer der en regning, der er så stor, at vi ikke bare kan skrive en check? Det har jo reelt været den diskussion i de dage hen over pinsen, hvor Dansk Folkeparti har forhandlet med regeringen om genopretningspakken. Dansk økonomi skal rettes op, og det skal den for at sikre, at vores velfærd ikke kommer under pres, alene fordi der mangler penge i kassen. Som ansvarligt politisk parti deltager vi naturligvis i det arbejde, også for at sikre vores vælgere indflydelse på løsningen.

Vi har anerkendt, at regeringens plan krone for krone løste opgaven, men vi har også hele tiden sagt, at den sociale slagside skulle ændres, så nogle bliver helt friholdt og andre skal bidrage mere, for vi kan være med i en løsning. Der er grupper i Danmark, som ikke

har ret mange penge at gøre godt med, f.eks. førtidspensionister, folk på sygedagpenge, folkepensionister og andre. Samtidig skal vi skabe ressourcer til behandling af livstruende sygdomme. Det er ikke sjovt, det er aldrig sjovt at gå ind og skære i noget, som man faktisk ønskedes kunne blive ved.

Det her handler ikke om, hvorvidt infertilitet er en sygdom eller ej, for vi ved vist alle, at WHO har klassificeret infertilitet som en sygdom, som defineres ved et par, som efter et års forsøg ikke er blevet gravid. Der kan være flere årsager til det. Årsagerne kan lige så hyppigt være hos kvinden som hos manden, og andre gange ligger der ikke en årsag bag. Vi så gerne, at alle kunne få hjælp til at få et barn, men vi kan også se på andre områder, at vi har brug for noget økonomi til at helbrede livsvigtige sygdomme, men økonomien er presset. Vi har læst mange mails, vi har lyttet under mange af de møder, vi har haft, og har prøvet at finde en løsning, som muliggjorde, at alle kunne få hjælp. Derfor inddrog vi sterilisation og resterilisation som egenbetaling, og på den måde kunne vi skabe et loft over, hvor meget man maks. kommer til at betale. Det vil være meget forskelligt for de enkelte, hvor meget man skal betale, dog er loftet så lavt, at ingen kommer til at betale mere end 30.000 kr. Samtidig vil forundersøgelse, udredning og diagnostik ikke medføre egenbetaling. Det gælder også, hvis man i forbindelse med udredning får konstateret anden sygdom som eksempelvis kræft.

Vi mener i Dansk Folkeparti, at vi har fundet en fornuftig løsning, der ikke gør det umuligt at få hjælp til fertilitetsbehandling. Tak.

Kl. 14:13

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Jonas Dahl.

Kl. 14:13

Jonas Dahl (SF):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre Dansk Folkepartis ordfører uddybe, hvorvidt hun er af den opfattelse, at børnetallet også vil falde. Ordføreren anerkender jo, at det her ikke er et specielt godt forslag – sådan hører jeg ordføreren – og er sådan set lidt ked af, at det skal fremsættes. Det kan jeg jo sådan set kun give ordføreren ret i, men jeg vil bare høre, om ordføreren ikke også kan svare på, om Dansk Folkeparti og Dansk Folkepartis ordfører har en forventning om, at børnetallet også vil falde de kommende år netop på grund af det her lovforslag.

Så vil jeg høre, om ordføreren har gjort VK opmærksom på, at det godt kan være, at man får en besparelse på ganske kort sigt, fordi man nu indfører brugerbetaling, men hvis nu børnetallet falder, kommer man jo til at mangle arbejdskraften på længere sigt. Enten må man øge indvandringen, eller også opstår der et endnu større hul i statskassen. Umiddelbart er Dansk Folkeparti, tænker jeg, ikke stor tilhænger af nogen af de dele.

Kl. 14:14

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:14

Liselott Blixt (DF):

Nu skal man for det første ikke lægge os ord i munden. Vi har ikke noget imod, at der kommer folk til landet, og vi synes også, at vi i EU har utrolig mange mennesker, der kunne blive en del af den arbejdskraft, som man siger man vil mangle i fremtiden.

Jeg kan ikke se ind i fremtiden, om børnetallet vil falde. Jeg kan gætte. Jeg kan gætte på, at noget måske vil falde, men at andet vil stige. Jeg har læst mig til, at mange måske vil have sat to æg op i stedet for et. Det vil sige, at vi får nogle flere tvillingefødsler. Ergo giver det nogle flere børn på pluslisten. Men jeg tror også, at mange

af dem, der i dag har valgt at få et barn, har råd til at få et barn og vælger at betale det, der skal til for at få et barn.

Kl. 14:15

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Jonas Dahl.

Kl. 14:15

Jonas Dahl (SF):

Ordføreren er forhåbentlig vidende om, at når man nu vælger at få sat to æg op, som ordføreren siger, medfører det tit og ofte nogle komplikationer, ikke mindst hvis man vælger at få sat endnu flere æg op, fordi man så kan havne i en situation, hvor man ikke bare er gravid med et barn eller med to børn, men lige pludselig med tre eller flere børn, og så kan der alt andet lige opstå større komplikationer, ikke bare for kvinden selv, men også for de børn, som i givet fald skal fødes.

Så det her er ikke helt uproblematisk, og det vil jo medføre yderligere omkostninger for sundhedsvæsenet, fordi man lige pludselig skal tage sig af komplicerede fødsler og børn, som måske bliver født for tidligt og har andre komplikationer. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordføreren: Hvor gennemtænkt synes ordføreren egentlig det her lovforslag er? For det virker jo, som om man lige har set på, hvad der kan komme ind i statskassen fra dag et, men så har man ikke rigtig forholdt sig til, hvilke følgevirkninger der i øvrigt vil opstå, når man gennemfører det her lovforslag. Så det virker for mig at se ugenomtænkt, og det virker også, som om ordføreren sådan set er enig i, at det her lovforslag skrider til himlen og i den grad mangler noget sund fornuft.

Kl. 14:16

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:16

Liselott Blixt (DF):

Jeg vil sige til hr. Jonas Dahl, at det ikke er sjovt at gå ind og tage et ansvar og være med til at spare nogle steder. Det er altid nemt at sidde som opposition på den anden side og sige: Det vil vi i hvert fald ikke gøre. Men så må man jo komme med nogle planer, der er bedre end dem, vi har set på hjemmesider, som alligevel bliver pillet ned.

Kompikationer kan vi få ved alle fødsler. Det er ikke bare at få et barn i dag og slet ikke, hvis man har problemer med det, for så kommer der tit komplikationer, og det gør der, uanset om det er et, to eller flere børn.

Det er klart, at vi ikke er stor tilhænger af, at vi kommer med nogle forslag, som indfører brugerbetaling nogle steder, men det er en nødvendighed, for vi har taget et ansvar.

Hvor gennemtænkt har det været? Jeg mener, at det de sidste par måneder har været igennem en mølle, hvor man har prøvet at gennemtænke så meget som muligt, så det kunne blive så fair som muligt for flest mulige mennesker. Jeg synes, det har været gennemtænkt, at man har brugt den tid på det i stedet for at tage op i foråret, som man kunne have gjort.

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:17

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det er ikke gennemtænkt, og jeg tror også, at ordføreren med sin sundhedsbaggrund selv udmærket godt ved, at tvillinge- og trillingefødsler er mere problematiske. De er dyrere, og der er en større usikkerhed, både for moren og for de børn, der bliver født. Derfor er det

selvfølgelig mærkeligt, at vi skal gå fra, at vi har inseminationsmetoder og behandling i Danmark, som er gratis og vederlagsfri for det første barn, som er sikker, og som betyder, at man kan sætte et barn op og få et barn til verden på en god og sikker måde, og til, at man så skal springe det over, fordi man er så forhippet på at få brugerbetaling ind ad bagdøren.

Jeg vil gerne tilbage til det, ordføreren sagde om forældreegnethed. Jeg vil godt have ordføreren til at uddybe det. Jeg går ud fra, at det eksempel, ordføreren kom med, var eksemplet fra Odense, der kom her for nogle måneder tilbage. Er ordføreren klar over, at der senere hen blev omdelt et bilag i Sundhedsudvalget, der forklarede, at det pågældende par, hvis barn blev tvangsfjernet, ikke havde modtaget kunstig befrugtning, men havde produceret barnet på naturlig vis, og at kvinden havde fået en hormonbehandling?

Kl. 14:18

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:18

Liselott Blixt (DF):

Jeg ved ikke, om det er præcis den artikel, det handler om, for lige præcis på det tidspunkt kom der faktisk mere end en historie. Der kom flere historier fra hele landet, hvor der var nogle, der havde fået kunstig befrugtning og derefter fået tvangsfjernet barnet. Der var også en dame, der udtalte, at de faktisk, mens hun var gravid, kom og sagde til hende, at hendes barn ville blive tvangsfjernet. Så der var mere end én sag.

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der yderligere en kort bemærkning fra fru Sophie Hæstorp Andersen. Værsgo.

Kl. 14:19

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Men lad os nu sige, at der var to sager, og at den ene sag så viste sig slet ikke at have noget med kunstig befrugtning at gøre, er det så ikke ret voldsomt at ændre en lovgivning på baggrund af én sag, der har været oppe i medierne i det forløbne år? Og vil den ændring af loven, man foretager nu, overhovedet give den bedre mening – det at inddrage en ekstra læge til at vurdere forældreegnethed?

Hvorfor går man ikke ind i loven og kigger på, om det overhovedet skal være lægen, der vurderer det her? Den læge, der sidder med fertilitetsbehandlingen er jo den allerallersidste læge i systemet, der overhovedet får lov til at se forældreparret og måske ser dem allermindst, mens praktiserende læger, kommuner og andre, der kender dem i forvejen, måske bedre kunne træffe en beslutning.

Kl. 14:20

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:20

Liselott Blixt (DF):

Nu drejer det her sig jo om et meget lille forslag i forslaget, og det er kun aktuelt i tvivlstilfælde. Men muligheden skal være der, for det var det, der var problematikken. Når vi ser en problematik i vores sundhedsvæsen, som vi kan se at man kan gøre noget ved, så bliver vi nødt til at gøre det. Her kunne man f.eks. inddrage kommunen, de sociale myndigheder eller en psykolog, som vi også kan se i vores høringsforslag. Det er bare et lille punkt, det er i tvivlstilfælde, det er jo ikke noget, alle skal igennem. Men hvis man er i tvivl, kan man rådføre sig med en anden. Det er jo heller ikke noget, der står de skal. Og det er kun i tvivlstilfælde. Jeg mener, det er en god mulig-

hed for at sikre, at de familier, der får den behandling, også kan tage sig af det barn, og derfor synes jeg, det er en god idé.

Kl. 14:20

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Julie Skovsby.

Kl. 14:20

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Jeg vil gerne tilbage til det her med økonomisk ansvarlighed, for i forbindelse med sagen om overbetaling af de private hospitaler har ordføreren partiformand, fru Pia Kjærsgaard, udtalt på talerstolen, at 100 mio. kr. – og nu siger jeg det, for vi ved jo reelt ikke, hvor stort beløbet er i den sag – ikke er mange penge, når vi taler om dansk sundhedsøkonomi. Det her forslag, som vi i dag behandler, og som er en del af genopretningsplanen, handler om 200 mio. kr.

Så vil ordføreren ikke erkende, at det her mere handler om et politisk valg og om, hvorvidt man ønsker at indføre brugerbetaling på de danske sygehuse? Og nu, hvor vi taler 100 mio. kr., 200 mio. kr., kan ordføreren så ikke også bekræfte, at vi i dag bruger 700 mio. kr. til at betale for, at nogle kan få en privat sundhedsforsikring, og det med stemmer fra Dansk Folkeparti?

Kl. 14:22

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:22

Liselott Blixt (DF):

Nu er det en utrolig gang mismask, som spørgeren kommer med i sit spørgsmål. For det første kan jeg ikke udtale mig om, hvad en anden ordfører har stået og talt om her, uanset om det er min partileder eller en fra mit eget parti. For det andet blander spørgsmålet sammen, hvad man sparer ét sted, og hvad man gør i én plan.

Nu er det sådan, at vi skal tage et økonomisk ansvar, uanset om det hedder finanslov, konvergensplan eller skatteomlægning. De sundhedsforsikringer har vi jo netop set gør en betydelig forskel for de medarbejdere, hvis arbejde har betalt en sundhedsforsikring for dem. De kommer meget hurtigere på arbejde. Det vil sige: Det koster os ikke i sygedagpenge, det koster os ikke i den tid, de går syge, hvor de skal have medicin, og hvor de skal have behandling. Så faktisk er, at hvis ikke vi havde de skattebetalte sundhedsforsikringer, ville det koste endnu mere for det danske samfund. Så dem er jeg glad for, ja.

Kl. 14:22

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Julie Skovsby.

Kl. 14:22

Julie Skovsby (S):

Som socialdemokrat kan jeg overhovedet ikke være enig. Det er jo sådan, at de private sundhedsforsikringer betyder, at pensionister, studerende, alle os, der ikke har en privat sundhedsforsikring, er med til over skattebilletten at betale for, at nogle kan komme forrest i køen.

Men lad os komme tilbage til det helt konkrete med den økonomiske ansvarlighed, som åbenbart skulle ligge i det her forslag. Der er jo kommet en hel del høringssvar ind, og de har bestemt ikke været positive, men de har været utrolig interessante – og drejer sig også om økonomi. Dansk Fertilitetsselskab skriver om fertilitetsbehandling, at der er et positivt afkast på 1,3 mio. kr. pr. barn i 50-årsalderen, og at det her vil medføre, at der ifølge eksperternes vurdering vil blive født tusind færre børn årligt. Det vil sige, at staten på

længere sigt vil lide et tab på 1,3 mia. kr. pr. år. Er det ikke rigtigt, at det står i høringssvarene?

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:24

Liselott Blixt (DF):

Jo, men der står mange ting i høringssvarene. Man kan da godt regne ud fra, hvad man tror, men det er jo igen spådomme. Vi har ikke en glaskugle, vi kan kigge ind i og se, hvor mange børn der så ikke kommer til verden, og se, hvor meget de så kunne have arbejdet eller tjent, og hvad de ville have kostet ved siden af. Det kan man jo ikke gøre op, for det er at spå om fremtiden.

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Orla Hav.

Kl. 14:24

Orla Hav (S):

Jeg vil gerne spørge ordføreren om noget. I 2007 var der en debat om samme emne her, nemlig betaling for hjælp til fertilitetsbehandling, og der udtalte en repræsentant for Dansk Folkeparti, at partiet gerne så, at der også blev givet hjælp til barn nummer to og også gerne efterfølgende børn.

Jeg vil gerne spørge ordføreren: Hvad er det, der er sket? Jeg kan godt se for mig, at svaret vil komme til at gå på, at den økonomiske situation har ændret sig voldsomt, men hvad er det, der har gjort, at Dansk Folkeparti har fundet lige nøjagtig den her lille gruppe at kaste sig over og synes, at det er dem, der er unge og gerne vil have et normalt ungdomsliv og i gang med at få børn, der skal straffes? Man kunne jo have hentet de her penge mange andre steder; der er blevet gjort opmærksom på sundhedsforsikringerne, hvor man kunne have fået et provenu på 700 mio. kr. Hvad er det, der er sket i Dansk Folkeparti?

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:25

Liselott Blixt (DF):

Først og fremmest vil jeg sige, at man ikke ville have kunnet hente det provenu. Altså, det her er jo igen valgpolitik; man vil bare ud i noget valgkamp og prøver at finde ud af: Hvad kan vi være imod, sådan at vi ser pænere ud? Man kommer jo ikke selv med forslag om tilsvarende besparelser.

Hvad vi sagde i 2007, var jo præcis det samme, som jeg har sagt i min tale: Vi så gerne, at der kom flere børn, vi så gerne, at vi gav til nummer to barn – det sagde jeg i min tale, og jeg håber da, ordføreren har lyttet efter; ellers kan jeg da læse det op igen – men den økonomiske situation har netop gjort, at vi må ud og finde nogle penge. Det kaldes økonomisk ansvarlighed. Og ja, jeg står ikke her og siger, at det er sjovt at gå ind og spare nogle steder; det er netop det, jeg har givet udtryk for – håber jeg.

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Orla Hav for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 14:26

Orla Hav (S):

Jamen jeg forstår det ikke. I 2007 var der jo valgkamp, og jeg går ud fra, at det er sagt i forbindelse med valgkampen, at Dansk Folkeparti

gerne ville give en ekstra hånd til den gruppe mennesker, som føler sig rigtig godt og grundigt i klemme, fordi de ikke kan få opfyldt deres højeste ønske her i tilværelsen, nemlig at komme i gang med at få nogle børn. Nu, i samme valgperiode, efter at valget er overstået, går Dansk Folkeparti ind og forringer vilkårene for lige nøjagtig den her lille gruppe.

Hvorfor er det den her lille gruppe til forskel fra hele den store gruppe, som kunne have været med til at finansiere det, man kalder genopretningen, efter at man har givet store skattelettelser? Hvorfor er det, Dansk Folkeparti prioriterer så skævt over for en lille gruppe, som er kommet i en ganske svær situation, som de jo ikke selv har været herre over?

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:27

Liselott Blixt (DF):

Jeg kan godt høre, at oppositionen vil indsnige det her ord, som man hører gentagne gange ligesom et mantra: skattelettelser. Nej, det er ikke skattelettelser. Prøv at kigge på skatteomlægningen og se, hvad der skal komme ind af penge. Det står beskrevet. Jeg kan ikke forstå, at man ikke kan kigge på den plan, der ligger, hvor vi startede med nogle skattelettelser, men så går ind og tager nogle rentefradrag, nogle grønne afgifter og afgifter andre steder, og det gør, at der kommer penge ind i kassen. Men man kommer stadig væk med det om sundhedsforsikringer til 700 mio. kr. og siger, at der er penge i det; det er jo et mantra, der bare skal op at køre hele tiden. Det passer jo ikke, og det hører ikke nogen steder hjemme.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Per Clausen.

Kl. 14:27

Per Clausen (EL):

Jeg kunne godt tænke mig at stille to relativt enkle spørgsmål til fru Liselott Blixt. Det første er: Når man indfører brugerbetaling på behandlinger i det offentlige sygehusvæsen, skaber det så ikke større ulighed? Altså, er det ikke et større problem for dem, der har små indtægter, end for dem, der har store indtægter? Og det andet: Er der andre områder, hvor fru Liselott Blixt og Dansk Folkeparti vil indføre brugerbetaling, når vi snakker om det offentlige sygehusvæsen, næste gang Dansk Folkeparti skal være ansvarlige? For hvis man én gang har betrådt den vej, at man godt kan indføre brugerbetaling i det offentlige sygehusvæsen, hvorfor så nøjes med det her?

Kl. 14:28

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:28

Liselott Blixt (DF):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi ikke går ind for brugerbetaling. Som andre ordførere også har sagt, er vi også imod, at man skal betale for at gå til en praktiserende læge, sådan som andre fra andre partier har foreslået. Men det her har været en nødvendighed, og derfor er de her penge fundet det sted, og ja, jeg beklager, at vi er gået ind og er blevet nødt til at tage fat i det. Men hvorvidt vi går ind og sætter brugerbetaling andre steder, kan jeg ikke på nuværende tidspunkt sige. Jeg kan da hverken på- eller afvise formodninger om, hvad man vil gøre i fremtiden. Jeg kan ikke forudse, hvordan de finansielle udsigter er om et halvt år eller et år, desværre.

	Kl. 14:29		Kl. 14:31
Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.		Anna Kirsten Olesen (S): Vil ordføreren ikke give mig ret i, at det her forslag ikke er frem- mende for flere børn i det danske samfund?	
	Kl. 14:29		Kl. 14:31
Per Clausen (EL): Men det betyder så også, at den tid er forbi, hvor Dansk Folkeparti fører valgkamp på, at de vil slås for, at vi har et offentligt sygehus- væsen, som er gratis for borgerne i det her land. For det er kun et spørgsmål om, hvorvidt man ikke kan finde pengene et andet sted. For hvis man vurderer, at man ikke kan finde pengene et andet sted, så indfører man gerne brugerbetaling i det offentlige sygehusvæsen. Så vil jeg bare gentage mit spørgsmål til fru Liselott Blixt, hvil- ket var det første spørgsmål, jeg stillede: Vil øget brugerbetaling ik- ke føre til større ulighed? Det synes jeg da må være et relativt enkelt spørgsmål at svare på.		Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er det ordføreren.	Kl. 14:31
			Kl. 14:31
		Liselott Blixt (DF): Det vil jeg give ordføreren ret i.	Kl. 14:31
			Kl. 14:31
Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er det ordføreren.	Kl. 14:29	Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er der en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.	Kl. 14:31
			Kl. 14:31
Liselott Blixt (DF): Det ville jeg også meget gerne svare på. Nu er det sådan, at man tit får fem spørgsmål indpakket i en hel masse, og det kan være svært at huske, hvad der bliver spurgt om. Men ja, der er social ulighed, og det skal vi selvfølgelig også forhindre. Derfor har vi også prøvet at gøre det sådan, at der kommer et loft på, så det kan være alle, der har råd til det. Det er desværre sådan i sundhedsvæsenet, som vi også tidligere har hørt andre nævne, at det koster penge at gå til tandlæge, fysio- teapeut, kiropraktor og alle de andre ting. Jeg kunne da godt tænke mig, at vi ikke skulle betale for alt, hvad der var, men sådan er det bare ikke.	Kl. 14:29	Lone Dybkjær (RV): Jeg synes da, det er fint, vi har fået afdækket, at Dansk Folkeparti ikke vil udelukke anden brugerbetaling, men det er nu ikke mit spørgsmål her. Mit spørgsmål er: Er det sådan, at Dansk Folkeparti sammen med regeringen har drøftet andre besparelser inden for den ramme, om jeg så må sige – nu snakker jeg ikke om sygeforsikringer, fradrag og alt det der – som sundhedsministeren har? Er det sådan, at man har været andre områder igennem som mulige besparelsesområder? Man kunne forestille sig, bare for at tage noget, en laserøjenoperation el- ler tilsvarende.	Kl. 14:32
			Kl. 14:32
Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er der en kort bemærkning fra fru Anna Kirsten Olesen.	Kl. 14:30	Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er det ordføreren.	Kl. 14:32
			Kl. 14:32
Liselott Blixt (DF): Nu diskuterer vi jo mange ting, når jeg er ovre hos ministeren, men på det her forslag var det en bunden opgave at finde pengene. Men: Ja.	Kl. 14:30		Kl. 14:32
			Kl. 14:32
Anna Kirsten Olesen (S): Ordføreren siger, at Dansk Folkeparti er økonomisk ansvarligt, og derfor er de med til at fremsætte det her forslag. Så vil jeg gerne spørge ordføreren: Er det ikke et samfundsøkonomisk problem, at vi ikke får født nok børn, der skal til for at skabe velstand i vores land? Og det her forslag er jo med til at gøre sådan, at der bliver et mindre antal fødte børn i vores land.	Kl. 14:31	Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er det fru Lone Dybkjær for endnu en kort bemærkning.	Kl. 14:32
			Kl. 14:32
Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er det ordføreren.	Kl. 14:31	Lone Dybkjær (RV): Det var ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte ikke, om det var en bunden opgave at finde pengene. Det accepterede jeg; jeg er ikke enig. Jeg synes, de skulle være taget et andet sted, men det er en an- den snak. Nu accepterer jeg, at der er den ramme, som regeringen og Dansk Folkeparti har sat, nemlig at der kun er én måde at løse dette lands problemer på, og det er ved besparelser, og en af besparelserne er inden for sundhedsområdet. Er det sådan, at man under forhandlingerne har diskuteret andre steder, man i stedet kunne spare på, end netop det her område? Når jeg siger det, er det selvfølgelig, fordi sundhedsministeren, dengang forslaget kom frem, sagde, at han ville gøre sig meget stor ulejlighed med at prøve på at se, om der var andre områder, man kunne spare på, i stedet for det her område, som jo er et meget følsomt område.	Kl. 14:31
			Kl. 14:33
Liselott Blixt (DF): Jamen vi skal helt klart ind og se på, hvad det her forslag medfører. Men der er ikke nogen på nuværende tidspunkt, der kan sige, hvad det medfører. Vi ved ikke, hvor mange der siger, at det her har vi ik- ke råd til. Det må vi da ind at evaluere, når det har fungeret. Men man kan ikke sige det på nuværende tidspunkt, for så er man spåko- ne.	Kl. 14:31	Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Så er det ordføreren.	Kl. 14:33
			Kl. 14:33
Fjerde næstformand (Helge Adam Møller): Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Anna Kirsten Olesen.	Kl. 14:31		Kl. 14:33

Liselott Blixt (DF):

Jeg svarede på det. Jeg sagde ja. Det sagde jeg.

Kl. 14:33

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er SF's ordfører. Det er hr. Jonas Dahl.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Jonas Dahl (SF):

Tak for det. Regeringen og Dansk Folkeparti har fremlagt et lovforslag om brugerbetaling på fertilitetsbehandling, men det er sket uden tanke på konsekvenserne for patienterne og for landets fremtidige samfund. Lovforslagets ophavsmænd mødte end ikke op til den høring, som blev afholdt sidste mandag, hvor samtlige fremmødte organisationer fortalte om deres betænkeligheder. Lovforslaget vil medføre en marginalisering og en diskriminering af en befolkningsgruppe, og det finder vi fra SF's side helt uacceptabelt. Derfor kan det heller ikke være nogen overraskelse, at vi fra SF's side ikke kan tilslutte os lovforslaget.

Regeringen har fremført et argument om, at infertilitet ikke er en sygdom. Men det passer jo ikke, og det har vi også fået ordførerne til at bekræfte tidligere i dag. Det er en anerkendt sygdom af WHO, og barnløshed er ofte betinget af sygdomme såsom PCO og endometriose.

Fertilitetsbehandling er derfor at sidestille med al anden dansk sygehusbehandling, og i Danmark er grundprincippet, at sygehusbehandling er gratis. Det er dette grundprincip, regeringen og Dansk Folkeparti nu rører ved. Regeringen og Dansk Folkeparti piller altså ved en af de grundpiller i det danske sundhedsvæsen, som har været bærende igennem rigtig mange år. En patientgruppe er udvalgt og rammes uhensigtsmæssig hårdt af lovforslaget. Ikke alene skal selve behandlingen være brugerbetalt, men tilskudsgrænsen til medicin stiger også til 15.000 kr. Det er diskriminerende. Det er at diskriminere en specifik gruppe så pludseligt at ændre på reglerne. Det går direkte imod sundhedsloven, hvor der står om tilskud til medicin, citat :

Tilskuddet sikrer, at ingen patient af økonomiske grunde skal afstå fra relevant behandling med lægemidler. Citat slut.

Desuden er jeg i tvivl om, hvorvidt det lever op til EU's gennemslighedskrav.

Lovforslaget vil skabe enorm social ulighed. Nu bliver sygdomsbehandlingen ikke bestemt af behovet for behandling, men snarere af patienternes pengepung. De velstillede kan få børn, mens de mindre velstillede forbliver barnløse. Det er for os at se fuldstændig uacceptabelt, at der ikke er lige ret og lige adgang til sundhedsvæsenet. Som det blev sagt ved den omtalte høring, hvor regeringen glimrede ved sit fravær: Hvor skal dankortautomaten sættes op på sygehuset i fremtiden? Ønsker vi virkelig et samfund, hvor en gruppe skatteydere holdes uden for sundhedsvæsenet? Og ikke mindst må man spørge sig selv, efter Venstres ordfører i dag sagde, at man jo ikke kunne udelukke andre områder på sigt: Betyder det, at den næste gruppe er kræftpatienter, der skal betale for deres kemoterapi, eller diabetikere, der skal have to job, fordi deres tilskud til insulin bliver fjernet?

Vi kan også kigge på de erfaringer, der har været med et lignende lovforslag i landene omkring os. Tyskland indførte i 2004 brugerbetaling på fertilitetsbehandling. Det medførte et fald, faktisk en halvering, i behandlingerne, og dermed må man jo også prøve at spørge: Hvad kan man opnå, hvis man sammenligner disse tal med danske forhold? Vi ved, at i Danmark kommer 10 pct. af børnene til verden ved hjælp af kunstig befrugtning. Hvis nu halvdelen af disse børn ikke vil blive født de kommende år, svarer det til, at børnetallet reelt

set vil falde med 5 pct. Det er trods alt en ganske klækkelig del. Jeg føler mig overbevist om, at konsekvenserne vil ramme Danmark. Om det bliver 50 pct. eller 40 pct., er, som fru Birgitte Josefsen også sagde, svært at forudsige, men vi kan trods alt lytte til nogle af de erfaringer, der har været i landene omkring os, og i bl.a. Tyskland har erfaringerne været stærkt negative.

Til omtalte konference var bl.a. dr. Mark Connolly inviteret. Han påviste, at børn undfanget ved fertilitetsbehandling langt fra er en byrde for samfundet rent økonomisk, og at de sådan set ikke er dyrere end andre børn på længere sigt. De behandlingsudgifter, der skal til for at bringe et barn til verden i dag, giver et reelt positivt afkast, når barnet er lidt over 38 år, og udgifterne til et barn, der er undfanget på normal vis, giver afkast fra 38. år. Det vil sige, at der reelt set er få måneders forskel på, hvorvidt et barn bliver en økonomisk gevinst for det danske samfund. Dermed må man også undre sig over, hvad baggrunden har været for, at regeringen har fremsat det her forslag, som netop rammer skævt, socialt skævt, men det er også alt for kortsigtet, fordi det på lang sigt vil være ganske bekosteligt for det danske samfund, ikke mindst fordi børnetallet vil falde, og ikke mindst fordi vi rent faktisk ved, at børn er en rigtig god investering og det er en rigtig god forretning for statskassen.

Vi har en udfordring i Danmark. Vi ved, at der er mangel på arbejdskraft i fremtiden, og hvordan skal små generationer kunne løfte vores velfærdssamfund? Det spørgsmål stiller vi tit og ofte, og derfor er det også fuldstændig absurd, at regeringen i dag fremsætter lovforslag, hvor man vil sænke børnetallet yderligere, og hvor konsekvenserne for velfærdssamfundet vil være endnu mere markante end ved den allerede førte politik. Når regeringen taler om at spare, burde den måske spørge sig selv, om den virkelig har råd til at spare på fremtidige generationer. Her og nu vil staten måske spare penge, men på længere sigt vil det være økonomisk katastrofalt. Det er ærlig talt simpel sund fornuft.

Fra udlandet ser man tit og ofte op til den danske velfærdsmodel, og verden over er der udtrykt bekymring for, at den gode danske sundhedsmodel bliver tabt på gulvet. Vi kan bl.a. se det på forskningsområdet. Forskningen er en vigtig del af det danske sundhedsvæsen, men hvem vil mon i fremtiden ønske at deltage i forsøg inden for kunstig befrugtning, hvis det er noget, man har sparet op til igennem mange år og nu endelig har råd til en behandling? Har man garanti for behandlingens kvalitet, hvis man deltager i et forsøg? Det ved man reelt set ikke, og derfor er det da klart, at der er par i dag, der ønsker at benytte sig af kunstig befrugtning, som vil frafalde at deltage i forskningsprojekter ene og alene med det udgangspunkt, at de ikke føler, at det er risikoen værd. Hvad nu, hvis de skal betale for endnu et forsøg efterfølgende?

Konklusionen er kort og godt, at dette lovforslag frarøver en gruppe mennesker deres rettigheder i besparelsernes hellige navn, og når staten reelt vil tabe penge på det, hvordan kan man så retfærdiggøre det fra regeringens side? Vi kan sådan set sagtens diskutere, om det er en menneskeret at få børn, men det er nu engang en ret i Danmark at blive behandlet for sygdom, og det er en hjørnesten i vores sundhedsvæsen. Derfor er lovforslaget et historisk brud på principet om lige ret og fri adgang til sundhedsydelserne, og derfor kan vi fra SF's side absolut ikke bakke op om lovforslaget.

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en kort bemærkning fra fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:41

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Som SF's ordfører selv var inde på, var der ikke nogen af ordførerne fra Dansk Folkeparti, Venstre eller Konservative, der prioriterede at være til den høring, hvor eksperter belyste de konsekvenser, som den her brugerbetaling vil medføre. Hvordan har ordføreren det med, at

man heller ikke her i Folketingssalen i dag er villig til at gå ind og diskutere det forslag, man selv har fremsat, og de konsekvenser, som det vil medføre?

Kl. 14:44

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 14:41

Jonas Dahl (SF):

Som spørgeren rettelig spørger ind til, var det jo påfaldende, at det var en samlet opposition, som mødte op til den her høring. Det var sådan set også en samlet opposition, der endte med at betale for, at der i det mindste kunne afholdes en høring, fordi Folketingets Sundhedsudvalg med V og K i spidsen fuldstændig afviste, at der skulle være diskussion om det her lovforslag, og fordi regeringen nægtede at diskutere det. Og det er jo påfaldende, at der i en kultur, hvor vi normalt her i Folketinget er åbne og diskuterer og laver høringer om lovforslag, så pludselig faktisk er noget, som man fra regeringens side ikke ønsker at deltage i, ikke ønsker at have en åben diskussion om. Så derfor synes jeg næsten, at udeblivelsen fra regeringens side til høringen om kunstig befrugtning taler sit eget sprog.

Man må jo også spørge sig selv, om den manglende udeblivelse skyldes, at man faktisk fra regeringens side allerede har erkendt, at det her lovforslag sådan set ikke har nogen gang på jorden og sandsynligvis allerede bliver ændret efter et kommende valg.

Kl. 14:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der en kort bemærkning fra fru Liselott Blixt.

Kl. 14:42

Liselott Blixt (DF):

Jamen det fik lige undertegnede op af stolen, for jeg kunne godt tænke mig at høre: Når man nu planlagde en høring i huset her, undersøgte man så, om der var andre konferencer eller andet, som Sundhedsudvalget var inviteret til selv samme dag?

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 14:43

Jonas Dahl (SF):

Jeg er vidende om, at der har været en diskussion i Sundhedsudvalget, hvor der sådan set åbent har været forsøg på at få bred tilslutning til en høring i Folketinget, ikke nødvendigvis på den pågældende dag, men også på andre mulige datoer, for rent faktisk at få en åben debat. Det har sådan set været en samlet opposition, der har ønsket at have en åben debat om det her lovforslag. Men underligt nok, var det sådan, og det var jo påfaldende, at hver gang debatten kom i Sundhedsudvalget, var der alligevel ikke et ønske fra regeringens og Dansk Folkepartis side om at deltage i en høring. Man havde altid en god forklaring på, at man ikke lige syntes, man skulle det. Så jo, det kan da godt være, at der har været andre høringer, men vil fru Liselott Blixt ikke blot bekræfte, at der faktisk har været en debat i Sundhedsudvalget, og at man rent faktisk fra oppositionens side gentagne gange har rejst forslaget, og at man fra oppositionens side har været helt åbne over for, hvilken dato en eventuel høring skulle afholdes?

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Liselott Blixt.

Liselott Blixt (DF):

Det må jeg blankt afvise. Jeg har ikke haft en diskussion i Sundhedsudvalget om en høring. Jeg er på en af gangene i Folketinget blevet spurgt, om jeg syntes, det ville være i orden, at vi lavede en høring. Det er det, jeg har hørt til den. Invitationen så jeg efter høringen lige i min postmappe. Så jeg har intet vidst, før jeg så det på Altinget – jeg tror, det var der, det blev annonceret. Og jeg vil sige, at jeg deltog i en konference et andet sted i huset samme dag. Så man skal lade være med at beskyldte os for, at vi ikke vil diskutere det, for det passer ikke.

Kl. 14:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 14:44

Jonas Dahl (SF):

Når ordføreren var i huset, havde det jo ikke været noget problem at komme ned til den afsluttende debat med de politiske partier, som sådan set kun varede 20-30 minutter. Det kunne ordføreren jo passende replicere på.

Men det, som ordføreren jo også et eller andet sted bekræfter, er, at der sådan set har været drøftelser om og netop et forsøg fra oppositionens side på rent faktisk at få afholdt en bred høring, således at alle synspunkter kunne belyses og vi kunne få en bred politisk debat, inden Folketinget skulle behandle lovforslaget. Og ordføreren har jo faktisk bekræftet netop nu, at der rent faktisk har været henvendelser til ordføreren fra oppositionspolitikernes side for at se, om der var tilslutning til en høring, og ordføreren bekræfter dermed også, at det var der faktisk ikke fra regeringens og Dansk Folkepartis side. Så jeg synes sådan set, at ordførerens udsagn taler helt for sig selv.

Kl. 14:45

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der en kort bemærkning fra fru Birgitte Josefsen.

Kl. 14:45

Birgitte Josefsen (V):

Jeg kan så oplyse til seerne, at jeg heller ikke deltog i høringen, og jeg kom heller ikke til den afsluttende debat, for det er jo sådan, at når man holder en høring, plejer man at tage kontakt til dem, man gerne vil have til at sidde i paneldebatten, og jeg modtog ikke nogen invitation til at sidde i den paneldebat. Men den samme dag var jeg faktisk ude til møder angående det emne, vi debatterer her i dag, og derfor vil jeg godt have hr. Jonas Dahl til at bekræfte, at der er barnløse, som ikke kan hjælpes via kunstig befrugtning og derfor kun har én vej at gå. Det er en adoption, og prisen for adoption af et barn ligger mellem 70.000 og 180.000 kr.

Kl. 14:46

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 14:46

Jonas Dahl (SF):

Jamen jeg kan da fuldt ud bekræfte, at der er betaling for adoption. Men forslaget i dag går jo ud på, at regeringen vil indføre brugerbetaling for kunstig befrugtning, og jeg ved ikke, om det er et forsøg fra regeringen på at hæve afgifterne et andet sted, fordi man synes, at når nu adoption koster lidt penge, er det også rimeligt, at alt andet koster penge.

Jeg forstår ikke helt ordførerens argumentation, den hænger måske ikke helt sammen. Men jeg kan da også bekræfte over for ordføreren, at på den høring, som ordføreren ikke var med til, var der bl.a.

et par, der fortalte, at nu havde de gennemgået så mange forsøg, at det ville være løbet op i omkring 180.000 kr., såfremt de selv skulle have betalt for dem. Nu var de så heldigvis i lykkelige omstændigheder, men kan ordføreren så ikke bare også bekræfte, at der rent faktisk er nogle borgere, som ender med nogle meget, meget store udgifter, såfremt de i fremtiden selv skal betale for kunstig befrugtning?

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Birgitte Josefsen.

Kl. 14:47

Birgitte Josefsen (V):

Jeg går ud fra, at hr. Jonas Dahl har læst de akter, der ligger på Sundhedsministeriets hjemmeside, hvor der er lavet en beregning af, hvad det koster at få foretaget en insemination, og hvad det koster at få foretaget en ægtransplantation. Jeg vil håbe, hr. Jonas Dahl på baggrund af det vil bekræfte, at når man snakker om worst case, er maks.-beløbet 30.000 kr.

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:47

Jonas Dahl (SF):

Jamen det er jo noget af det, som er lidt interessant ved det her lovforslag, for loftet over medicinbehandlingen bliver netop løftet op til 15.000 kr. Det er jo noget af det, jeg i hvert fald har tænkt mig at tage op over for ministeren og høre ministeren – og det kan han jo passende høre allerede nu – om de 15.000 kr. er hvert år. Vi ved jo nok alle sammen, at det ikke er sikkert, at man nødvendigvis bliver gravid med det samme eller inden for det første år, så spørgsmålet er: Er det 15.000 kr. år 1, og når man så kommer ind i år 2 og skal have fortsat den medicinske behandling, er der så yderligere en egenbetaling på 15.000 kr.? Så kan det jo godt løbe op, hvis man rent faktisk forsøger, som det er tilfældet med flere, og der rent faktisk går flere år, inden man bliver gravid. Så kan prisen jo godt stige ganske betragteligt, og det håber jeg sådan set ordføreren også er i stand til at bekræfte senere. Men da ordføreren ikke har mulighed for at replicere, går jeg ud fra, at ministeren senere vil komme ind på det her, for det er sådan set en meget central del af lovforslaget.

Men jeg er med på, at i det, der er lagt frem fra ministeriets side, siger man som udgangspunkt, at det kan medføre en brugerbetaling på op til 30.000 kr. Så kan man jo spørge, hvor mange studerende der i dag er i stand til at hente 30.000 kr., for alt andet lige svarer det ungefær til over halvdelen af deres årlige indkomst på SU. Det er trods alt en stor del, og jeg kunne lige forestille mig, hvis fru Birgitte Josefsen skulle betale halvdelen af sin årsindtægt for at blive behandlet for en eller anden sygdom. Det ville dog være en tankevækkende økonomisk beregning.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og så er det fru Vivi Kier som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Vi har været igennem en verdensomspændende økonomisk krise, som også har påvirket Danmarks økonomiske situation. Det betyder, at også Danmark har været nødt til at gennemgå alle sine udgiftsom-

råder. En ansvarlig regering skal sikre, at der er økonomisk balance, og derfor har vi været nødt til at skulle betale krisens regning. Det betyder konkret, at vi nu prioriterer anderledes i sundhedssektoren, hvorfor vi nu lægger brugerbetaling på fertilitetsbehandling, på sterilisation og på den medicinske behandling forud for den egentlige fertilitetsbehandling.

Jamen er det rimeligt, spørger mange. Set i lyset af den stigende efterspørgsel på sundhedsydelser generelt og set i lyset af presset på økonomien må jeg sige, at jeg finder de beløb, der nu skal betales for disse ydelser, rimelige. Men samtidig erkender jeg, at det altid er svært at skulle indføre betaling for noget, som hidtil har været gratis. Ser man på de par, der vælger en adoption, jamen så skal de også betale et beløb for at gennemføre en adoption, og set i det lys kan man jo godt forsvare brugerbetaling.

Jeg anerkender, at det har været en rigtig svær, men nødvendig beslutning at indføre brugerbetaling på det her område. Nogle mennesker, der ikke af naturens vej kan få børn, har ofte en fysisk lidelse som baggrund. De mennesker har altså en sygdom, men vel at mærke en sygdom, som ikke forhindrer dem i at leve et helt almindeligt liv; en sygdom, som ikke medfører tab af erhvervssevne; en sygdom, som bestemt kan være rigtig svær at leve med, men som ikke forhindrer helt almindelige livsaktiviteter.

Jeg forstår godt, hvis ikke alle synes lige godt om det her lovforslag. Men jeg må sige, at som ansvarlige for landets økonomiske situation har vi været nødt til at gøre det nødvendige, nemlig rette op på økonomien. Det er aldrig nogen let opgave at fratage mennesker gratis ydelser, men jeg vil til slut gerne pege på, at regeringen fortsat prioriterer sundhedsområdet højt. Således tilføres der 5 mia. kr. ekstra fra 2011 til 2013, men alligevel har det været nødvendigt at prioritere, og prioritering er jo netop det, vi som politikere er valgt til.

Fra konservativ side kan vi derfor tilslutte os lovforslaget. Men jeg bliver nødt til at sige, at jeg faktisk bliver en lille smule gal og bliver nødt til at reagere. Jeg har stor, stor respekt for alle mine kolleger herinde på Christiansborg, og når jeg tropper op til alt det, jeg overhovedet kan nå at troppe op til, og oppositionens medlemmer ikke kommer, kunne jeg aldrig drømme om at sige, at det er, fordi de ikke interesserer sig for emnet. Så siger jeg, at vi faktisk er et meget hårdtarbejdende folkefærd.

Jeg synes, det er helt urimeligt, at SF's ordfører kan stå og tage de ord i munden, at vi andre ikke gider troppe op til en høring, som vi ikke er taget i ed på at ville deltage i. Jeg synes også, jeg har behov for at sige, at den 25. oktober, hvor jeg rigtig gerne ville have været med, sad jeg altså og forhandlede satspulje på socialområdet. Vi er altså nogle stykker, der har mange andre arbejder, og det ved jeg også oppositionen har. Men hvis det skal være tilgangen fremover, at man skal opføre sig så uartigt, synes jeg, det er mangel på kollegialt venskab i det her Folketing.

Kl. 14:52

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig fire korte bemærkninger til ordføreren. Først er det hr. Per Clausen.

Kl. 14:52

Per Clausen (EL):

Jeg kan forstå på ordføreren, at det her forslag er et led i at løse det problem, som handler om, at der er et stigende pres på sundhedsydelser i Danmark. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om det skal forstås på den måde, at vi nu er ved at betrede en vej, hvor det ene område efter det andet inden for det offentlige sygehusvæsen bliver belagt med betaling, for det meget usædvanlige i det her er, at vi nu begynder at opkræve betaling for behandlinger, der foregår i det offentlige sygehusvæsen, og det har vi jo ikke gjort før. Jeg vil bare spørge, om det er sådan en vej, som Det Konservative Folkeparti mener at vi skal betrede fremover, hvor vi sådan tager det ene områ-

de efter det andet område og når frem til, at man måske godt kan leve sådan nogenlunde godt uden at få den her lidelse behandlet, så en sådan behandling skal folk betale for.

Kl. 14:56

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:53

Vivi Kier (KF):

Jeg har ikke umiddelbart nogen forslag om, at vi skal gå ind og lægge yderligere brugerbetaling på behandling af forskellige lidelser, når jeg siger, at der har været et stigende pres på hele vores økonomiske situation. Nogle synes, at vi skal klare situationen ved at optage flere lån og ved at sætte skatterne i vejret, det synes jeg ikke. Vi har været nødt til at gå ind og kigge på økonomien, og der ligger en genopretningspakke, som rammer bredt. Et af de områder, vi har været inde at kigge på, er sundhedsområdet. Man er blevet enige om, at man går ind og kigger på det her område, og det er derfor, jeg står og siger med oprejst pande: Det har vi været nødt til, og det er altid surt at skulle fratage nogen noget, som hidtil har været gratis.

Kl. 14:53

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 14:54

Per Clausen (EL):

Jeg anerkender fuldt ud, at der er forskel på Det Konservative Folkepartis og Enhedslistens holdning. Det Konservative Folkeparti vil skaffe pengene ved at indføre brugerbetaling på sundhedsbehandling, sygehusbehandling. Enhedslisten vil skaffe pengene ved at sige, at de rigeste danskere godt kan betale lige så meget skat i 2011, som de betalte i 2009. Det er to forskellige synspunkter, det anerkender jeg. Men der har faktisk i Danmark indtil nu været enighed om – sådan har jeg forstået det – at offentlig sygehusbehandling skulle der ikke betales for. Det ændrer man jo i dag, og det betyder vel også, at vi fremover bare kan have en diskussion, som handler om, at hvis vi mangler nogle penge, så indfører vi yderligere brugerbetaling i det offentlige sygehusvæsen, for det er vel ikke sådan, at det her område er så meget anderledes end alle mulige andre områder, der bliver behandlet på et offentligt sygehus.

Kl. 14:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:55

Vivi Kier (KF):

Man kan jo i hvert fald sige, som jeg også sagde i min ordførertale, at mennesker, der ikke kan få børn, og som ikke kan få børn på grund af en lidelse, jo ikke har en lidelse, som påvirker dem på den måde, at de ikke kan passe deres arbejde, eller at de ikke kan leve et helt almindeligt liv som alle andre mennesker, men det er en rigtig svær sygdom at leve med, og det er svært ikke at kunne få børn. Men der ligger også en betydelig egenbetaling for par, som ikke kan få børn, og som eksempelvis vælger at få en adoption, og en sådan betaling går vi nu ind og indfører på det her område. Det gør vi med åbne øjne. Og ja, vi har prioriteret på den måde, fordi vi mener, det er vigtigt, at vi genopretter landets økonomi. Jeg er ikke enig i, at vi bare kan hæve skatterne, og så er alt godt, vi er nødt til at sikre os, at vi har nogle penge, så vi fortsat kan have et højt velfærdsniveau i Danmark.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Julie Skovsby.

Kl. 14:56

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Den konservative familieminister Carina Christensen udtalte under valgkampen i 2007, at det var konservativ politik, at det skulle være vederlagsfrit med offentlig hjælp til kunstig befrugtning, ikke bare til det første barn, sådan som det sker i dag, men også til barn nummer to og tre. Siden er der jo sket et skred i konservativ familierpolitik. Hvad er det, der har gjort, at man nu, og det kan vi vel godt være enige om, begår et historisk brud på den fri og lige adgang til behandling på sygehusene, som vi kender det? Til sidst ønsker jeg at stille et spørgsmål om de ikkelivstruende sygdomme, som er dem, vi kommer til, efter det her første skridt: Hvad er det for nogle? Kan ordføreren give et bud på det?

Kl. 14:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:57

Vivi Kier (KF):

Mig bekendt har jeg overhovedet ikke fra denne talerstol talt om livstruende sygdomme, så jeg forstår ikke helt, hvor det spørgsmål kommer ind. De ord har jeg overhovedet ikke brugt på nogen som helst måde, men jeg kan forstå, at man synes, det er rigtig sjovt at finde frem, hvad nogle ordførere har sagt i en valgkamp. Jeg kan godt huske, at fru Carina Christensen i 2007 var ude at snakke om gratis fertilitetsbehandling for anden og tredje barn, men jeg må jo konstatere, at vi nu står med nogle helt andre økonomiske vilkår, end vi gjorde i 2007. Vi er som parti ansvarlige, og når man er ansvarlig, er man også nødt til at prioritere og indimellem træffe nogle lidt sure beslutninger. Det har vi gjort. Jeg kan forstå, at man fra Socialdemokraternes side synes, at det er helt forfærdeligt, at vi har ændret holdning til nogle ting. Men jeg behøver så bare at nævne Socialdemokraternes skatteudspil, hvori det blev sagt, at her flyttes der hverken et komma eller et punktum. Der gik 10 dage, og så ændrede man alligevel holdning til nogle ting. Andre partier må godt ændre holdning, men det må vi som konservative åbenbart ikke gøre. Det synes jeg er fair nok; man er en gang imellem nødt til at sige, at verden ser anderledes ud, og at vi træffer nogle andre beslutninger.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Julie Skovsby.

Kl. 14:58

Julie Skovsby (S):

Jeg har ikke noget imod, at De Konservative har ændret holdning, men det ville bare være rart, hvis der var en forklaring på det. Det, der under mig, er, at netop med hensyn til økonomisk ansvarlighed er det her forslag jo dybt uansvarligt på længere sigt. Det vil jo betyde det, som vi kan læse i flere høringssvar, nemlig at der vil blive født færre børn i Danmark. Den her behandling er i øvrigt en af de eneste behandlinger, som giver et positivt afkast, som man siger, endda på over 1 mio. kr. pr. barn, der bliver født.

Det, som jeg gerne vil ind på, er det om de livstruende sygdomme, og det kommer sig af, at ordføreren i TV 2 News den 28. oktober i år har udtalt og fremhævet, at barnløshed ikke er en livstruende sygdom. Jeg kan derfor forstå, at det er det, der har været afgørende for, at de ufrivilligt barnløse er den første patientgruppe, der er ble-

vet udvalgt til at betale for behandlingen på det her område på sygehusene. Jeg spørger blot om, hvem der bliver de næste.

Kl. 15:02

Kl. 14:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Orla Hav.

Kl. 15:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Tak. Ordføreren.

Kl. 14:59

Vivi Kier (KF):

Jeg må så svare, at jeg synes, at jeg prøvede at give en forklaring på det i mine indledende bemærkninger. Landet har altså stået midt i en verdensomspændende økonomisk krise, som altså også har ramt Danmark, men grundet den økonomiske kurs og linje, man har kørt herinde, har det jo ikke stået lige så galt til her, som vi ser det står til i Grækenland, Portugal og andre lande. Men alligevel har vi været nødt til at betale for krisens omkostninger, og der har vi som ansvarlige partier indgået en aftale om en genopretningspakke, således at vi får betalt regningen for krisen. Et af de punkter, vi slår ned på, er det her, og det gør vi ved at sige, at vi nu lægger noget egenbetaling ind på fertilitetsbehandling. Så ja, jeg har forsøgt at give en forklaring.

Til det om, at jeg har brugt ordet livstruende i et interview på TV 2 News, vil jeg sige, at jeg jo ikke har brugt det i min tale i dag. Jeg ved ikke, om ordføreren selv tidligere er blevet interviewet, men det er ikke altid, at man har lige god tid til overveje, hvad man skal sige. Men jeg vil stadig væk holde fast i, at hvis det ikke at kunne få børn skyldes en sygdom, er det ikke en sygdom, der gør, at man ikke kan passe et arbejde, og ikke en sygdom, der gør, at man ikke kan leve et helt almindeligt liv, ligesom andre gør; det, at man ikke kan få børn, er selvfølgelig et stort tab, som er svært at leve med, men det er jo ikke en sygdom på den måde, at det griber ind i ens almindelige liv.

Kl. 15:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Den næste, der vil stille et spørgsmål, er hr. Orla Hav.

Kl. 15:01

Orla Hav (S):

Jeg bed mærke i ordførerens indledning til sin ordførertale, altså det der med, at vi stod i sådan en vanskelig økonomisk situation. Hvis nu vi tager det der købmandssynspunkt for gode varer, ville en fornuftig købmand så ikke sige: Vi skal da bestemt ikke forringe det, der er med til at sikre butikken for fremtiden?

Vi taler jo om, at det her samfund kommer til at mangle hoveder og hænder til fremtidens udfordringer. Vi bliver færre, og der er de store årgange, som trapper ned. Er det så ikke dumt at gå ind og beskære lige nøjagtig i forhold til en gruppe, som skal være med til at overtage det her samfund?

Kl. 15:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:02

Vivi Kier (KF):

Jeg er fuldstændig enig i, at det er fremtiden, vi skal se på, og at det er den, vi skal handle på. Det skal vi ikke ved at forøge skatterne og gøre det endnu sværere at være erhvervsliv i Danmark. For det er jo lige nøjagtig væksten i det private erhvervsliv, vi skal fokusere på, for det er ude i det private erhvervsliv, vi skaber den vækst og de penge, der gør, at vi har råd til velfærdsydelser til glæde og gavn for os alle sammen. Så vækst, ja, det er det, vi skal have.

Jeg synes, det er helt fint og i orden, at spørgeren mener, at det her er et dumt forslag. Jeg er nødt til at sige, at jeg finder, at det er ansvarlig ført politik. Vi finder pengene. Vi siger ikke bare, at vi sætter skatterne op.

Orla Hav (S):

Jamen jeg hører jo, at ordføreren giver mig ret i, at for den her købmand – i anførselstegn – er det et dårligt sted at gå ind og lave nogle ændringer, når de gør, at butikken får sværere ved at klare sig i fremtiden. Jeg synes, det er et voldsomt indgreb i forhold til de generationer, der skal overtage det her samfund, at man vil give dem den regning, i form af at de er færre om at løse de arbejdsopgaver, der vil være i det samfund. Det er jo det, der er konsekvensen, ud over at det på den menneskelige side er dybt uansvarligt at kaste en enkelt lille gruppe, som har et problem i forhold til vores sundhedsvæsen, hen under det der med, at man skal betale for ydelserne i det danske sundhedsvæsen, altså ydelser, som man ikke traditionelt har betalt for.

Så skal jeg jo bare sige om den der store ansvarlighed, som fru Vivi Kier får udrullet: En af dem, der har travlest i de her dage, er jo finansministeren. Han har travlt med at rende rundt og låne op til 100 mia. kr. for at få finansieringen til at hænge sammen for den uansvarlige politik, som den nuværende regering fører.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:03

Vivi Kier (KF):

Hr. Orla Hav lægger jo den præmis ind i sit spørgsmål, at i og med vi nu indfører egenbetaling, vil børnetallet falde drastisk. Jeg kan forstå, at hr. Orla Hav er spåmand og kan se ind i fremtiden. Det kan jeg ikke se. Jeg kan godt læse høringssvar, og jeg kan godt læse om alle bekymringerne, og jeg kan godt forstå bekymringerne. Sagtens. Jeg står her og vedkender mig, at der er indgået et bredt forlig om at genoprette dansk økonomi, og deri ligger, at vi nu lægger noget egenbetaling på fertilitetsbehandling. Ja, der bliver nogle par, som nu også kommer til at betale noget af egen lomme på lige fod med de par, som vælger en adoption. De må også betale af egen lomme.

Kl. 15:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 15:04

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Man kan slå ned på mange ting. Man kan slå ned på, hvor ansvarligheden var henne, da regeringen gennemførte en rødvinreform, hvor man gav skattelettelser, som oven i købet ikke var nok finansieret, og nu står man og siger, at det er ansvarligt at spare 200 mio. kr. på en helt bestemt patientgruppe. Det kan måske være ansvarligt på kort sigt, men på lang sigt vil det være dybt uansvarligt, når vi de kommende år får færre børn. Så kan man sige: Vi tror ikke på, at der bliver færre. Men hvis man ser rundtomkring i verden og lytter til de folk, der ved noget om det, og til de erfaringer, man har gjort sig, vil man erfare, at der vil komme færre børn i Danmark, fordi der bliver indført den her brugerbetaling.

Lad os så se på størrelsen af brugerbetalingen. I det notat, som der bliver henvist til flere gange, der ligger på Sundhedsministeriets hjemmeside, står der i et af tilfældene, at hvis man skal have reagensglasbehandling, vil det være sådan, at man med udgifterne 5.000 kr. up front, når man kommer ind, 15.000 kr. til medicin og andre udgifter, så vil komme op og ramme et loft på 30.000 kr. om året, men

det, som ikke står, og som man skal helt ned i note 4 for at finde, er, at worst case-scenariet for den her type behandling er beregnet inden for rammerne af den nuværende praksis, og at man skal bemærke, at der kan forekomme fagligt begrundet afvigelser herfra, som ikke er omfattet af beregningerne. Og det sidste citat kommer nu, så skal jeg nok slutte ... (*Den fg. formand* (Bent Bøgsted): Ja tak, tiden er udløbet).

Kl. 15:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det ordføreren for at svare.

Kl. 15:06

Vivi Kier (KF):

Jeg synes, det er helt fair, at oppositionen ikke er enig i det her. Oppositionen har ikke på noget tidspunkt vist sig villig til at tage ansvar, så det synes jeg er helt fair. Jeg synes, at det er helt o.k., at oppositionen gang på gang står og fortæller, hvor gode de vil være, hvor meget de vil rulle tilbage, alt det fantastisk gode, de vil. Det synes jeg er helt fint.

Men det er ikke fair, når man igen og igen står og siger, at der f.eks. er kommet en skattereform, som ikke er fuldt finansieret. Sikke noget vrøvl. Den er fuldt finansieret, og det har Socialdemokraternes egen skatteordfører også stået og sagt offentligt.

Så er der på den her side fremlagt nogle beregninger på, hvor meget det her kommer til at koste, fordi vi ønsker ikke at putte med tingene. Vi vil gerne lægge det frem, og derfor har det faktisk taget lidt tid, før vi i dag står med det her lovforslag, fordi det første udkast blev meget mere vidtgående. Vi er faktisk gået ind og har brugt nogle penge på at undersøge, om vi kan sikre os, at der kommer et eller andet maksimumbeløb. Så ja, det kan svinge meget, men der ligger nogle tal, værste scenarie, bedste scenarie, som man kan gå ind og kigge på. Jeg vedgår, at vi har indgået et forlig for at være ansvarlige og for at genoprette Danmarks økonomi.

Kl. 15:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 15:07

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg tror, at vi meget hurtigt kan slå fast – vi kan også stille spørgsmål om det i Sundhedsudvalget – at worst case-scenariet, der er beskrevet i Sundhedsministeriet på de 30.000 kr. årligt, ikke holder. Det står allerede i note 4. Derudover har man jo ikke med i beregningerne, at der for nogle pars vedkommende skal indkøbes donorsæd, det koster oven i de 30.000 kr. Man tager heller ikke med i beregningerne, at rigtig mange af dem, som er ufrivilligt barnløse, først har været igennem en lang række inseminationer, før de går til reagensglasbehandling, og at de jo derfor er igennem et forløb, der typisk varer flere år, hvor det hvert år er 30.000 kr., man kan nå op på i egenbetaling. Så lad nu være med at sige, at brugerbetalingen sagtens kan overstås, og at folk bare kan tage sig sammen og finde de her penge. Det er ikke rigtigt.

Den anden ting er ansvarligheden. Det, som man nu siger er ansvarligt her og nu – at finde 200 mio. kr. ud af et samlet sundhedsbudget på 80 mia. kr. til en bestemt patientgruppe, der er fuldstændig uforskyldt – er på lang sigt dybt uansvarligt for dansk økonomi også i fremtiden, at der bliver født færre børn i Danmark.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Vivi Kier (KF):

Jeg har ikke på noget tidspunkt udtalt mig om, at de her mennesker, der er ude af stand til at få børn ad naturens vej, bare skal tage sig sammen. Det lader jeg stå helt for spørgerens egen regning.

Så må jeg igen sige, at det er helt fair og o.k., at vi ikke er enige. Det synes jeg det er. Spørgeren mener, at der ligger nogle noter eller nogle oplysninger på hjemmesiden, som ikke er korrekte, så jeg er meget åben for, at vi spørger til det i udvalgsbehandlingen og får ministeren til at svare. Jeg ønsker ikke, at der er noget, der skal være skjult eller fordækt, og jeg vedgår, at vi nu indfører en egenbetaling, at det altid er svært, og at det har været en svær beslutning at træffe, fordi det svært at sige til folk, at nu skal de betale for noget, som hidtil har været gratis. Jeg indrømmer det blankt og ærligt.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Jonas Dahl.

Kl. 15:09

Jonas Dahl (SF):

Jamen jeg synes, det er en fin erkendelse, der kommer fra den konservative ordfører, at det her sådan set bare er det første skridt i forhold til en brugerbetaling, som nu bliver rullet ud over sundhedsområdet. Det er da fint, at Venstre og Konservative nu viser deres sande ansigt. Man kan jo sige, at det har de vist både med overbetaling af privathospitaler, private sundhedsforsikringer, som skulle tilgodese nogle enkelte grupper, og nu indførelse af brugerbetaling, igen for en bestemt gruppe, som er så uheldig at blive ramt af det.

Men det, der jo også er lidt interessant, er, at ordføreren, som hun siger, ikke er spåkone og ikke er i stand til at forudsige, at børnetallet vil falde, for det kan man ikke sige noget om. Men vil ordføreren ikke medgive mig, at med de erfaringer, der er fra udlandet, og med de høringssvar, der ligger om det, er det alt andet lige temmelig sandsynligt, at det her lovforslag vil medføre et faldende børnetal?

Kl. 15:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:10

Vivi Kier (KF):

Det kan jeg ikke tilslutte mig eller sige ja eller nej til. Så må jeg sige, at det ikke overrasker mig, at hr. Jonas Dahl egentlig ikke vil svare på mit angreb på ham før, men i stedet for hellere vil snakke om overbetaling, som jeg heller ikke er enig i, og gerne vil stå og lægge mig ord i munden om, at jeg har stået her på talerstolen og sagt, at det er første skridt i forhold til at indføre brugerbetaling.

Nej, vil jeg sige til hr. Jonas Dahl, vi er faktisk nogle politikere, som også tør tage de ubehagelige beslutninger, som tør tage det ansvar, og som ikke bare strør om sig med pæne floskler om, hvor gode og fantastiske man er, og at man tropper op til alting, hvor de andre partier ikke vil vise sig.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jonas Dahl.

Kl. 15:11

Jonas Dahl (SF):

Man kan da sige, at Venstre og Konservative om nogen har strøet om sig med penge. Specielt i Nordsjælland må der være nogle, der virkelig er glade, for der har man åbenbart kastet pengesedlerne ud og givet store skattelettelser til de rigeste i det her samfund.

Når nu vi ved, at 58 pct. af dem, der får hjælp til kunstig befrugtning, er faglærte arbejdere, ufaglærte arbejdere og studerende, hvem mon så bliver ramt af det her? Man havde råd til at give de ufinansierede skattelettelser, champagneskattelettelserne, til de rigeste i Nordsjælland, og når nu regningen skal betales, skal det gå ud over de dårligst stillede, de syge i det her samfund. Det er alt andet lige dybt, dybt forunderligt, hvordan den sociale lighed er hos De Konservative.

Jeg vil da gerne sige, at jeg fuldstændig står ved, at Venstre og Konservative og Dansk Folkeparti glimrede ved deres fravær, da der var en høring om det her emne. Jeg synes, det havde været fint, hvis der var mødt en op fra Venstre, De Konservative eller Dansk Folkeparti. Jeg medgiver gerne ordføreren, at ordføreren åbenbart har siddet i satspuljeforhandlinger, og jeg er udmærket godt klar over, at det kan tage meget, meget lang tid, men det kunne være, at der var en anden fra Det Konservative Folkeparti, som havde kunnet møde op, eller en anden fra Dansk Folkeparti eller en anden fra Venstre. Der var bare ingen, der mødte op fra borgerlig side. *(Den fg. formand (Bent Bøgsted): Ja tak).*

Hvis ordføreren er indstillet på det, vil jeg meget gerne være med til at afholde en ny høring, hvor vi debatterer det her. Hvis ordføreren er indstillet på det ... *(Den fg. formand (Bent Bøgsted): Ja tak)* ... skal vi ganske hurtigt få tid til at afholde en ny høring.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jonas Dahl bedes respektere, når formanden griber ind og siger, at tiden er gået, og det gør jeg ved at sige ja tak. Man skal overholde den tid, man har til at spille spørgsmål. Det er, som om det går i selvsving en gang imellem. Man har 1 minut til at stille spørgsmål, og ordføreren har 1 minut til at svare på det.

Ordføreren.

Kl. 15:12

Vivi Kier (KF):

Jeg vil gerne starte med at sige, at der ikke er givet ufinansierede skattelettelser i det her land, og det er ikke derfor, vi nu sidder med en genopretningspakke.

Så må jeg sige, når spørgeren siger, at der vil være bestemte grupper, som ikke vil have råd til at betale for en fertilitetsbehandling, at jeg faktisk har fulgt nogle af de familier, som adopterer, og det er ikke kun familier med en høj indtægt, som adopterer et barn. Så jeg tror ikke, det kun vil være de familier, der fremover vil have råd til det her.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:13

Lone Dybkjær (RV):

Indtil videre er skattelettelserne ufinansierede. Om de kommer i hus på et tidspunkt, vil vise sig, men indtil videre er de ufinansierede. Og det er jo ganske elegant, når der er et valg inden, hvor folk tror at de er finansierede.

Det andet, jeg vil sige, er, at det forlig, der er lavet, i hvert fald ikke er bredt. Det er et par og 90 mandater, og det er ikke sådan, hvad vi normalt siger er et bredt forlig.

Det tredje, jeg vil sige, er, at fru Carina Christensen ikke var en tilfældig ordfører, dengang hun sagde, at der skulle være flere muligheder for at få kunstig befrugtning. Hun var faktisk familieretsordfører for De Konservative på det tidspunkt, og det gik De Konservative til valg på. Der er i hvert fald en hel del mennesker, der har ment, at det var sådan, de kunne forstå det, at der var tale om et løfte, fordi det var et regeringsmedlem, der gav løftet, og oven i købet et rege-

ringsmedlem fra De Konservative, som jeg tror praler af at holde det, de lover.

Det, jeg vil spørge om, er: Fru Vivi Kier siger, at det ikke er en lidelse. O.k., har fru Vivi Kier været inde at se på, om der er andre ting, der ikke er en lidelse, og som man behandler for i dag?

Kl. 15:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:14

Vivi Kier (KF):

Jeg vil gerne en gang mere her sige ja til, at fru Carina Christensen i valgkampen i 2007 som familie- og forbrugerminister, tror jeg, hun var, var ude at foreslå det her. Ja, vi plejer at opfylde det, vi lover, men det er ikke indskrevet i noget regeringsgrundlag, så derfor har det ikke været et løfte, vi kunne leve op til.

Vi står altså i en anden situation. Jeg har jo også set, at selv De Radikale en gang imellem oplever, at der opstår nogle andre situationer, hvor man er nødt til at tænke nyt og gøre tingene på en anden måde. Det er altså det, vi har gjort her, fordi vi har anset det for nødvendigt at rette op efter krisen. Regningen på krisen har vi betalt, og derfor har vi indført en egenbetaling på det her område.

Kl. 15:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:15

Lone Dybkjær (RV):

Hvis det bare var så godt, at regningen var betalt, men enhver, der kigger på forløbet i de offentlige udgifter, kan jo se, at regningen alligevel ikke er betalt. Det er muligt, at vi i et år kan klare konvergenskravene, men så løber det af sporet igen. Så der er overhovedet ikke tale om, at en regning er betalt. Det er det værste ved det.

Der er også tale om, at vi p.t. har ufinansierede skattelettelser. Jeg siger ikke, at de ikke kommer i hus. Det tror jeg ikke på at de gør – jeg er ganske sikker på, at de ikke kommer i hus, men indtil videre er de i hvert fald ufinansierede.

Men jeg stillede et spørgsmål, og det gik på, om fru Vivi Kier havde været inde at kigge på, om der var andre sygdomme, som hun ikke kunne betegne som en lidelse, man ikke kunne leve med eller fortsætte et normalt liv med, hvis man ikke fik det behandlet. For jeg synes godt, at man kan forestille sig, at der er et par stykker, som også bliver behandlet.

Kl. 15:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Vivi Kier (KF):

Jamen man kan forestille sig rigtig mange ting. Jeg kunne da også forestille mig alle mulige andre modeller. Jeg tror, at fru Lone Dybkjær lige så godt som jeg kender til – meget bedre endda – at når man sidder og skal indgå nogle forlig med nogle andre partier, sidder man og forhandler, og man sidder og kigger på det og bliver enige om, hvor man kan slå ned. Og nu har vi sagt, at det her bliver et område, hvor vi lægger noget egenbetaling ind.

Jeg anerkender, at det er svært, og jeg anerkender også, at hos nogle af de mennesker, der ikke kan få et barn, skyldes det faktisk en lidelse, en sygdom. Men det er en sygdom og en lidelse, som gør, at man sagtens kan være på arbejdsmarkedet, bevæge sig rundt og alle de her helt almindelige ting. Derfor siger vi, at der er vi gået ind og har lagt en egenbetaling på. Det har ikke været en nem beslutning,

men jeg har truffet beslutningen, og jeg står oprejst og tør godt stå ved den.

Kl. 15:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der ønsker at stille spørgsmål. Næste ordfører er fru Lone Dybkjær, Radikale Venstre.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Regeringen har jo med det her forslag – jeg havde nær sagt igen – blandet to forskellige lovforslag sammen. Godt nok handler de begge om kunstig befrugtning, men det er unægtelig med to forskellige indfaldsvinkler, og derfor vil jeg godt kommentere begge to.

Det første er spørgsmålet om forældreegnethed i forbindelse med kunstig befrugtning. Det går under den lov, der hedder kunstig befrugtning og er i forbindelse med kunstig befrugtning. Der må man sige, at regeringen igen lovgiver med hovsaløsninger. Der har været en debat om en person eller et par, der har fået kunstig befrugtning, og så har det vist sig, at de måske ikke var forældreegnede. Men der er jo ikke foretaget nogen bred analyse, i hvert fald ikke nogen, som regeringen har oplyst om. Nu er vi jo heller ikke forvænt med oplysninger fra Sundhedsministeriets side, kan man i en parentes sige, så det kan ikke undre, at vi ikke har fået en bred analyse, men det har vi faktisk ikke her. Vi har ikke fået noget at vide om, om det her er et generelt problem, om det er et enkeltstående problem, som vi lovgiver for, eller hvad der er op og ned her. Derfor synes jeg, det vil være oplagt at stille spørgsmål i udvalget, sådan at man får at vide, om det overhovedet er nødvendigt at lave en lovændring, bare fordi vi har et enkelt tilfælde med forældre, der muligvis har fået kunstig befrugtning, og som viste sig ikke at være egnet.

Det næste er så, om det er den rigtige model, regeringen foreslår. Regeringen foreslår, at man skal inddrage endnu en læge. Hvem i himlens navn har sagt, at læger er de bedst egnede til at vurdere forældreegnethed? Nu har sundhedsministeren og jeg cirka samme alder, jeg respekterer, at han er 6 år yngre eller noget i den størrelsesorden, så jeg skal ikke foretage en total sammenligning, men jeg tror, at alderen alligevel gør, at vi er fra den generation, der kan huske, dengang der var en vis forfatter, der kom med et diskussionsoplæg om, at der måske i virkeligheden var en hel del af dem, der fødte helt naturligt, der ikke var så forældreegnede. Det kan ministeren ikke huske, men så kan vi tage den. Jeg tror, det var Jesper Jensen, som kom ret langt ud i en debat om det. Men der er jeg så det stykke ældre, så jeg kan huske det. Men det var en ret interessant diskussion, skulle jeg hilse og sige.

Det, jeg synes vi skal diskutere i udvalget, er, om det skal være en ny læge, og om det virkelig er det bedste forslag, eller om det er et helt andet koncept, vi skal have. Så jeg vil foreslå, at man tog den her del af det ud, medmindre man kan få en rigtig grundig drøftelse af det, og selvfølgelig har vi en lang folketingssamling.

Den anden del er så den, der har været mest omtalt, og den vender vi os stærkt imod. Her indfører man brugerbetaling på sygehuse og ad bagdøren. Man piller en lille gruppe ud og siger: I må betale for jeres egen behandling. Så håber man på, at det ikke medfører så store protester, men det burde det jo altså i allerhøjeste grad gøre, fordi det gennemgående er en sygdomsbegrundet ting, der gør, at man ikke kan få børn. Der er enkelte tilfælde, hvor det ikke er det, der gælder, men i det store og hele er det sygdom, der gør, at man ikke kan få børn.

Så kan man altid diskutere, om man skal behandle det, at man ikke kan få børn. Det er ikke en lidelse, man ikke kan leve med, fysisk i hvert fald, og man kan passe sit arbejde, og det er svært at gøre noget ved det, der tidligere har været gratis, som fru Vivi Kier siger. Ja, det er det da, men det er jo ikke nogen undskyldning for, at man pil-

ler lige præcis det her lille område ud og indfører betaling på det område.

Vi synes, det er et dårligt forslag, vi tror oven i købet, at det i en lang række tilfælde er samfundsskabte lidelser, f.eks. nedsat sædaktivitet hos mænd, der gør, at folk ikke kan få det ønskede antal børn. Efter Det Radikale Venstres opfattelse er denne besparelse et trin på vejen til at indføre brugerbetaling på sygehuse eller en kynisk udtagning af en lille gruppe. Så må regeringen selv vælge.

Man har diskuteret andre områder. Jeg forstod på Dansk Folkeparti, at der havde været andre områder på bordet. Det sagde sundhedsministeren jo også, dengang forslaget kom først, nemlig at man ville kigge på andre områder. Jeg fatter ikke, at man ikke har kunnet finde andre områder, og jeg vil gerne spørge ministeren, om det er rigtigt, at der har været andre områder på bordet, og hvad det er for områder. Jeg nægter at tro på, at der ikke er andre områder i sygehusvæsenet, som man kunne have sparet væk, og som ikke er nær så fundamentale som det her. Der er jo steder, hvor der er sket en glidning, det ved vi, det har sundhedsministeren også sagt i forskellige sammenhænge. Ting, som man ikke før betragtede som sygdom, bliver nu mere betragtet som sygdom, og spørgsmålet er, om ikke der virkelig er noget at kigge efter der. Så har jeg slet ikke været inde på alle de operationer, som er unødige.

Jeg vil godt slutte af med et digt, som er af Martin Niemöller:

Først hentede de kommunisterne, jeg protesterede ikke, for jeg var ikke kommunist. Så hentede de jøderne, jeg protesterede ikke, for jeg var ikke jøde. Derpå hentede de fagforeningsfolkene, jeg protesterede ikke, for jeg var ikke fagforeningsmedlem. Så hentede de katolikkerne, jeg protesterede ikke, for jeg var evangelisk. Til sidst hentede de mig, og så var der ingen tilbage, der kunne protestere.

Jeg vil sige til sundhedsministeren: Det er det, der sker her.

Kl. 15:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Per Clausen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 15:23

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det har været spændende at sidde og overvære den her debat, og en af de ting, man kunne hengive sig til, var at tælle, hvor mange gange ordet ansvarlig bliver brugt. Det er, som om man i nogle politiske partier har den opfattelse, at hvis man bare bruger ordet ansvarlig, behøver man i øvrigt ikke at fremføre et eneste fornuftigt argument for sine synspunkter. Det vil jeg bare advare imod, for jeg tror, der er mange mennesker, der har det ligesom mig, nemlig at når et ord, der umiddelbart har en positiv klang, bruges i tide og utide for at dække over mangel på argumenter, så taber det ord sin betydning, og det kan være en ret skidt ting for de politikere, der åbenbart mener, at det, de har at byde på på politikens område, er at omtale sig selv som ansvarlige.

Det bliver jo også endnu mere interessant, at man karakteriserer sig selv som ansvarlig, når man debatterer et forslag, hvor vi vel med nogenlunde sikkerhed kan sige, at det fører til, at der bliver født færre børn i fremtiden. Jeg skal ikke kaste mig ud i, hvor mange det er – der foreligger ikke nogen seriøse analyser fra ministeriets side eller i lovforslaget om, hvad det vil betyde, og andre har selvfølgelig nogle bud om, at det vil betyde vældig meget, det er vanskeligt at vurdere det – men i en situation, hvor man jo faktisk har vedtaget en på lidt længere sigt dramatisk forhøjelse af pensionsalderen i det her land, fordi man forventer, at der kommer til at mangle mennesker i den arbejdsdygtige alder, gennemfører man i ansvarlighedens navn en lovændring, som fører til, der bliver født færre børn. Det synes jeg ikke lyder ret ansvarligt, hvis det at være ansvarlig også handler om at

træffe nogle beslutninger, der bare rækker en lille smule ud i fremtiden.

Det andet, jeg vil sige, er, at jeg er meget til købs for den opfattelse, at man kan leve et godt og lykkeligt liv uden børn, særlig hvis det, vil jeg sige, er frivilligt, at man ikke har fået børn, eller hvis omstændighederne så er blevet sådan, at det i hvert fald fremstår frivilligt. Men pointen er jo, at det slet ikke er det, diskussionen handler om. Diskussionen handler jo grundlæggende om, at man indfører brugerbetaling for offentlig sygehusbehandling, hvilket er noget helt nyt.

Jeg kan huske alle de gange, vi har diskuteret brugerbetaling i sundhedsvæsenet, hvor forslag fra Enhedslistens side om at afskaffe brugerbetalingen på andre områder jo er blevet skudt ned, også med det argument, at man i hvert fald ikke skulle begynde at diskutere, om man kunne indføre brugerbetaling nogle af de steder, hvor der ikke var brugerbetaling. Men her gør man det så, ikke som et led i en sundhedspolitisk diskussion og afvejning og prioritering, nej, man gør det, fordi man mangler penge, og fordi man siger: Vi kunne ikke finde pengene uden at indføre brugerbetaling på sygehusbehandlingen i det her land. Og når vi så spørger ordførerne for de partier, som det vedrører, og som går ind for det her, om man så kan være sikker på, at det her ikke er det første skridt på en vej, hvor man ikke kender slutmålet, får vi det svar: Nej, det kan man da ikke sige noget om, man kan jo ikke udelukke, at der også kommer brugerbetaling på andre sygehusområder i fremtiden, hvis det viser sig, at man ikke er i stand til at finde pengene andre steder.

Så vi har altså nu et politisk flertal i Folketinget, der sådan set siger, at brugerbetalingen på sygehusene kan få lov til at udvikle sig hen ad vejen. Jeg kan så forstå, at de i første omgang vil koncentrere sig om sygdomme, der ikke er livstruende, og sygdomme, som man i hvert fald sådan nogenlunde kan leve et fornuftigt og rimeligt liv med, selv om man lider af dem, og hvis de endelig skal starte på det, er det selvfølgelig meningsfyldt.

Det tredje i den diskussion er, at ansvarligheden jo også kommer til udtryk på den måde, at man meget klart siger, hvem det er, der skal betale prisen for den økonomiske krise, vi befinder os i. Jeg synes jo i grunden, det er lidt lige meget, om årsagen til, at vi skal spare her, er, at man har delt penge ud i skattelettelser, eller at vi bare mangler penge, for under alle omstændigheder foretager man jo så det valg, at man opretholder skattelettelser til de rigeste i landet, mens man indfører brugerbetaling på sygehusbehandlinger. Det er jo realiteten, man foretager det valg, hvad enten forklaringen nu er den ene eller den anden, og det synes jeg jo også er sigende og karakteristisk for den politik, der bliver ført.

Vi ved da godt, at brugerbetaling inden for sygehusområdet fører til, at der kommer større ulighed. Vi kender sikkert alle sammen nogen, der uanset hvad det ville koste at få et barn, ville skaffe pengene på den ene eller den anden måde. Men det er jo ikke noget argument for, at brugerbetaling ikke fører til større ulighed, og det vil sige, at vi altså her indfører brugerbetaling på sygehusbehandlinger, vel vidende at det fører til større ulighed og rammer de mennesker, der har en dårlig økonomi, hårdt. Det synes jeg også er urimeligt, når man nu opretholder skattelettelserne til de rigeste, uanset at vi befinder os i en økonomisk vanskelig situation; det er jo også en slags prioritering.

Til dem, der fra regeringspartierne og Dansk Folkepartis side siger, at man ikke ved, om det her vil føre til, at der bliver født færre børn, vil jeg sige – og det skal være den afsluttende bemærkning – at det altså er første gang, jeg nogen sinde har hørt, at det at indføre brugerbetaling ikke skulle have en såkaldt adfærdsregulerende effekt. Det plejer da at være et af de vigtigste argumenter, når man diskuterer brugerbetaling i sundhedssektoren, at det er, fordi man skal have folk til at bruge sygehusvæsenet og sundhedsvæsenet noget mindre. Så man skal nu lade være med at gøre sig selv dummere,

end man er: Det her skaber større ulighed, det betyder, at der bliver født færre børn, og det er altså på lang sigt dumt og på kort sigt økonomisk uansvarligt.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har stillet spørgsmål, og så går vi over til indenrigs- og sundhedsministeren, der får lov at svare til musik i baggrunden.

Kl. 15:28

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Tak, hr. formand.

Regeringen er dybt optaget af at bekæmpe ventelister og bekæmpe kræft. Derfor har vi ladet sundhedsområdet være det eneste område, som får lov at vokse. Vi tillader en realvækst på 2 pct. næste år og tillader også realvækst de følgende år. Derudover får vi en kræftplan, der koster et stort beløb, som er større end det, vi her drøfter.

Så kunne man selvfølgelig spørge: Hvorfor ikke droppe kræftplanen? Så kunne vi også slippe for denne besparelse. Men det har vi netop ikke villet gøre. Sådan som situationen er med finanskrise, og at der skal spares alle steder, for at man kan undgå stigende udgifter, altså alt i alt fastholde de nuværende udgifter for staten og kommunerne, synes jeg, det er rimeligt nok, at vi også inden for sundhedsområdet prøver at finde et bidrag til den kraftige forbedring af sundhedssektoren, som vi vil fortsætte.

Jeg vil gøre opmærksom på, hvor meget ventelisterne er faldet siden 2001, og hvor meget overlevelseschancerne er steget i kraft af de første to kræftplaner. Det er den kurs, vi vil fortsætte.

Så kan man altid sige: Jamen er det her det rigtige sted at spare? Det er jo især interessant, hvis de, der spørger, har nogle bedre forslag, og det kan man jo nå at komme med endnu.

Så kan man komme med alle mulige indvendinger, og det forstår jeg også, for det er jo et led i den demokratiske proces. Man kan kritisere, at nogle ikke var til en høring, men jeg vil gerne sige, at jeg foranstaltede en høring, idet jeg nemlig ringede til både Dansk Fertilitetsselskab og Landsforeningen for Ufrivilligt Barnløse og indbød dem til ministeriet for at give mig råd. Det var før sommeren, det var faktisk i det tidlige forår, og de råd fik mig til at udsætte hele lovkomplekset. Lovforslaget var ellers fikst og færdigt, men jeg udsatte det, fordi jeg syntes, jeg fik nogle argumenter for, at vi kunne finde en bedre model.

Det, der især er nyt i det, vi nu drøfter, er, at medicinudgifterne er kommet til at spille en dominerende rolle. Et maksimum på 15.000 kr. pr. år i medicinudgifter er det, der gør, at vi ikke behøver den ramme på 50 mio. kr., der oprindeligt var afsat for at hjælpe mennesker med særlig store udgifter. Vi har i stedet lagt et loft, så man undgår særlig store udgifter.

Fru Sophie Hæstorp Andersen har helt rigtigt citeret en fodnote i et papir, ministeriet har udsendt. Jeg synes, det er meget fair, at vi her gør opmærksom på, at der kan være særlige tilfælde, hvor man først går den ene vej med den ene type behandling og derefter den anden vej med den anden. Der kan være særlige tilfælde, hvor det bliver dyrere end det maksimum på i alt 30.000 kr., som vi ellers har skønnet, men for langt de fleste taler vi om betydelig mindre beløb, og disse maksimumbeløb, som er sat, gælder, og det er altså maks. 15.000 kr. i medicinudgifter om året.

Så kan man spørge: Jamen er det her ikke en ganske almindelig sygdom, når man ikke kan få børn? Det er det ikke for alle, men for mange. Det kan være bivirkninger af en sygdom, der gør, at man ikke kan få børn. Så kan man sige, at i disse tilfælde er det trods alt bivirkninger, som man har god tid til at planlægge sig ud af. Der er jo ingen, der springer til at få kunstig befrugtning eller insemination, med det samme man bliver klar over, at der måske er et problem. Der går som regel mange år, og i de år går man så og tænker på,

hvad man skal gøre, hvis det ikke lykkes på naturlig facon. Skal vi så vælge det ene eller det andet? Normalt vil man prøve i rigtig lang tid, men jo længere tid der går, vil man begynde at tænke på, at man måske skulle få en fertilitetsbehandling.

Kl. 15:34

Jeg nævner dette for at illustrere, at det altså er en lidt speciel form for sygdom, hvor man selv i så lang tid kan planlægge det, som man eventuelt vil have gjort ved den. Derfor er der, hvad man end kan sige, en forskel på denne type sygdom og andre typer sygdomme.

Jeg er glad for de råd, jeg fik af Dansk Fertilitetsselskab og Landsforeningen for Ufrivilligt Barnløse. Jeg synes, vi har haft en god dialog. Jeg kunne selvfølgelig ikke opfylde ønskerne, selvfølgelig kunne jeg ikke det, men jeg kunne i hvert fald sikre, at lovforslaget blev lettere at leve med, og at vi undgik de helt store sociale skævheder.

Når hr. Jonas Dahl og andre beskriver, hvad det er for nogle grupper, der især vil blive ramt, forekommer det mig, at det er en temmelig gennemsnitlig del af befolkningen, og det skulle da undre mig, om barnløshed ikke virkelig er noget gennemsnitligt, så jeg tror ikke, der er nogen social skævhed i den forbindelse eller nogen social tendens eller noget med, at det vender den tunge ende nedad. Det mener jeg ikke man kan tale om i dette tilfælde, men selvfølgelig er det en udgift, der er lige stor, hvad enten man har en stor indtægt eller en lille indtægt. Selvfølgelig er det det.

Så vil jeg gøre opmærksom på, at indgangen til sundhedsvæsenet jo også er gratis her som alle andre steder. Undersøgelse er gratis, diagnostik er gratis, udredning er gratis, og der skal heller ikke betales for udtagning og sortering af æg. Men i det øjeblik, det så er besluttet, at nu prøver vi at sætte et eller flere æg op, så er det, man skal betale, især for medicinen, men maksimum 15.000 kr. Indgangen til sundhedsvæsenet, diagnosen, samtalen på klinikken osv. er altså fortsat gratis, og det synes jeg er meget vigtigt.

Jeg skal snart slutte, for det er i virkeligheden svært at samle tanker med så megen larm i baggrunden, og det synes jeg egentlig Folketingets Præsidium skulle tænke lidt over. Men det er en helt anden sag.

Blandt høringsvarene har jeg især hæftet mig ved Det Etske Råds høringsvar, som jeg synes er virkelig læseværdigt. Medlemmerne er selvfølgelig temmelig uenige, men gruppevis samler de sig omkring nogle synspunkter, som jeg synes er værd at referere. Der er f.eks. en helt særlig hilsen til fru Lone Dybkjær, idet nogle af medlemmerne af Det Etske Råd skriver:

»Nogle medlemmer af Det Etske Råd mener dog ikke, at det giver mening at tale om en glidebaneeffekt. De enkelte ændringer af sundhedsvæsenets måde at fungere på må vurderes hver for sig.«

Det synes jeg er vigtigt at få ind i debatten.

Så er der et stort antal medlemmer af Det Etske Råd, som siger:

»Efter medlemmernes mening er der ingen argumenter af hverken etisk eller pragmatisk karakter, der med afgørende vægt taler for eller imod egenbetaling på dette område.«

Dermed synes jeg sagen er kommet ned på jorden, derfor synes jeg også, at debatten om dette forslag bør holde sig på jorden, og at fru Lone Dybkjær bør læse lovforslagets indledning. Her står der nemlig meget klart, hvad formålet med forslaget er:

»I lyset af behovet for at prioritere de offentlige udgifter er regeringen og Dansk Folkeparti som led i aftalen om genopretning af dansk økonomi, maj 2010, enige om at indføre egenbetaling for behandling med kunstig befrugtning i det offentlige sundhedsvæsen.«

Det er jo helt ærlig snak, som ikke besmykkes eller noget, og det har jeg heller ikke forsøgt at gøre ved denne lejlighed. Det handler om politisk prioritering, det handler om at fortsætte indsatsen med bekæmpelse af ventelister og med bekæmpelse af kræft, og så må vi

se os om i sundhedssektoren efter områder, hvor der kan ydes et lille bidrag til denne fortsatte indsats.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er nogle spørgsmål.

Jeg skal lige i denne forbindelse sige, at det, der sker uden for, er en uanmeldt demonstration. Det skulle være nogle pædagoger med nogle handicappede børn, som har været på besøg i Folketinget, og som så er fortsat med at demonstrere herude. Det er ved at blive undersøgt, hvad der så skal ske. Om de får en påtale fra Præsidiets formand, skal jeg lade være usagt, men det tilgår i hvert fald formanden for Folketinget, at der har været den her uanmeldte demonstration. Så må vi jo køre forhandlingerne videre herinde.

Den første, der har spørgsmål, er hr. Per Clausen.

Kl. 15:39

Per Clausen (EL):

Jeg håber da, at også Folketingets formand anerkender forsamlingsfriheden, den er måske højere prioriteret end hensynet til, om der skulle være lidt støj under vores behandling af sagerne her i dag.

Jeg forstod på ministeren, at det var beskæringer af kræftbehandlingen eller det her forslag. Så vil jeg spørge ministeren, om han mener, at det var en saglig opstilling af de to eneste alternativer, der findes, eller det var et lille forsøg på ligesom at overgå alle andre i debatten i demagogi.

Det andet, jeg vil spørge ministeren om, er, at ministeren nu sagde, at det her ikke førte til øget ulighed, fordi det var sådan, at der var mange forskellige mennesker, der fik det her. Er ministeren ikke enig med mig i, at der er meget stor forskel på, om man skal betale 30.000 kr., hvis man har en indtægt 150.000 kr., og hvis man har en indtægt på 1,5 mio. kr. – og at brugerbetaling sådan pr. definition derfor fører til øget ulighed?

Kl. 15:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:41

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det sidste sagde jeg jo selv, så det er vi helt enige om. Det var blot beskrivelsen af, at denne gruppe i særlig grad tilhører lavindkomstgrupper, som jeg bestred. Men jeg er helt enig i det, hr. Per Clausen sagde, for det sagde jeg jo selv.

Naturligvis er dette forslag ikke det eneste, man kunne have valgt. Det sagde jeg også meget klart. Men de, der så siger til regeringen: Kunne I dog ikke have fundet på noget andet?, er jo altså uendelig mere interessante at høre på, hvis de selv har et bedre forslag. Og det er jeg da lydhør over for.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 15:41

Per Clausen (EL):

Det lyder spændende, at regeringen nu er blevet lydhør over for forslag fra oppositionen. Jeg tror sådan set, at alle oppositionspartier er kommet med bud på, hvordan man kunne skaffe pengene til at løse problemet med den mangel på penge, der er i statskassen nu, men nogle af os – og det er jeg enig i – har tilladt sig at sige, at vi godt kunne kigge uden for Sundhedsministeriets område, når pengene skulle skaffes.

Men jeg er selvfølgelig meget glad for, at ministeren erkender, at det her skaber øget ulighed i sundhedsbehandling i Danmark, at man

godt kunne have fundet pengene andetsteds, hvis man havde villet, og at man også kunne have fundet pengene andetsteds, uden at man behøvede at ramme kræftbehandlingen. Så kan man selvfølgelig filosofere over, hvorfor det lige helt tilfældigt var kræftbehandlingen, ministeren nævnte som det, der var alternativet. Der kunne da godt være en pointe med, at sundhedsministeren ikke nævnte et andet område. Men lad det nu være. Men vi er altså enige om, at det her skaber større ulighed, og at man sådan set godt kunne finde pengene andetsteds, hvis det var det, man ville.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:42

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan bedre lide den måde, jeg selv formulerede det på i mit indlæg, hvor jeg var fuldstændig åben med hensyn til, at det naturligvis er lettere at betale 15.000 kr., hvis man har en høj indtægt, end hvis man har en lav indtægt. Sådan er det vist. Og spørgsmålet om udligning mellem højere og lavere indtægter er noget, vi klarer ved skatteprogressionen.

Hvorfor jeg nævner kræftplanen? Det gør jeg, fordi det vist ikke er nogen hemmelighed, at vi er på vej til at færdigforhandle en kræftplan. Den koster selvfølgelig penge, og de penge lægges oven i de 2 mia. kr. for 2011, som sundhedssektoren får, altså en realvækst på 2 pct., som sundhedssektoren er ene om. Det var blot det, jeg ville sige. Forslaget er ikke udtryk for, at vi nu sparer på sundhed, forslaget er udtryk for, at vi udvider bevillingerne til sundhed og i den forbindelse også lader sundhedsområdet bidrage. Og hvis der er nogen, der har forslag til, hvordan sundhedsområdet på anden vis kunne bidrage, så er det, at jeg er lydhør.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 15:44

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg bliver først nødt til at kommentere ministerens udlægning af den lette og lige adgang til vores sundhedssystem. Nu kan jeg forstå, at det kun handler om, at der er let og lige adgang til udredning og diagnostik. Herefter er det åbenbart en paragraf, der kan gradbøjes i det uendelige.

Den anden ting, jeg må konstatere, er, at regeringen med vilje, vil jeg næsten tro, men det vil vi jo få at se, er fuldstændig tonedøve i forhold til oppositionens forslag til en anderledes finansiering. Det er jo sådan, at jeg i min ordførertale selv nævnte, at man kan se på at afskaffe skattefradraget for de arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer. Det er sådan, at CEPOS i dag har været ude at vise, at der har været regnefejl i bl.a. nogle af de tal, som Forsikring & Pension er kommet frem med, og de påviser, at det faktisk ikke i særlig høj grad kan betale sig for statskassen, at der er de her fradrag. Og når det så oven i købet er uretfærdigt, hvorfor så ikke kigge på at afskaffe det? Så ville der være i omegnen af 760 mio. kr., som kunne være med til at sikre, at den her patientgruppe kan friholdes. Så lad nu være med at sige, at oppositionen ikke er kommet med forslag.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:45

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Oppositionen er ikke kommet med forslag. Og hvis fru Sophie Hæstorp Andersen læser Politikens forside i dag, vil hun kunne se, at den ene beregning fører til en lille gevinst, ved at der er fradrag for private sundhedsforsikringer, og den anden beregning fører til, at der er en større gevinst. I begge tilfælde en gevinst. Hvorfor det? Fordi folk hurtigere kommer på benene, og man mister færre arbejdsdage.

Med hensyn til min beskrivelse af den gratis adgang til sundhedsvæsenet er det ubestrideligt, at udredningen, diagnostikken, undersøgelsen på klinikken, ægudtagningen og sorteringen fortsat er gratis. Det vil sige, at det er gratis at få alt det, der går forud for beslutningen om at få sat æg op. Og det er jo utrolig vigtigt, især hvis man er optaget af, at forslaget ikke skal føre til, at der fødes færre børn. Er man først kommet så langt og har fået en lægefaglig vurdering af, at det godt kan være, det kan lykkes at få et barn, hvis der foretages en ægopsætning, så tvivler jeg meget på, at der er nogen, der vil opgive at få et barn. Og det er altså gratis at komme så langt.

Kl. 15:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 15:46

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Nu skal vi jo lade være med hele tiden at tale om spådomme, tro på og formodning om osv. Det vil jo normalt være sådan, at prognoser, erfaringer fra andre lande og videnskabelige undersøgelser som regel vægter langt mere end det at stå og sige, at man har formodninger om. Så lad nu være med at sige, at man ikke tror, at indførelse af brugerbetaling på et bestemt område vil medføre en adfærdsendring, som betyder, at færre mennesker kaster sig ud i det at forsøge at blive gravid.

Det kan godt være, at man forsøger sig en eller to gange, men når pengene slipper op og det ikke lykkes, får man ikke det barn, man ønsker sig, og så vil det jo være sådan, at der bliver født færre børn i Danmark.

Den anden ting er, og det kan ministeren så lige bekræfte, at med den model, regeringen nu indfører, vil det være sådan, at prisen for behandling til at få barn nummer to og barn nummer tre, hvis nogen skulle komme så langt i privat regi, også stiger. Så det bliver ikke kun dyrere at få barn nummer et; det bliver også dyrere at få barn nummer to, fordi medicintilskudsreglerne ændres.

Kl. 15:47

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:47

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Så vidt jeg ved, er der i dag brugerbetaling på barn nummer to. Den offentlige service hører op, når man har fået barn nummer et – så vidt jeg er orienteret.

Det kan godt være, at der er nogle, der vil vente lidt længere med at gå til fertilitetsklinikken, når de ved, at der skal betales for det. Spørgsmålet er, om det vil få dem til fuldstændig at opgive at få et barn. Det er det, jeg tvivler på, for det, der får mennesker i et ægteskab eller parforhold til at ønske et barn, er altså noget andet end en økonomisk vurdering af, hvad en fertilitetsbehandling koster. Det er en tro, det er rigtigt, men den har jeg.

Kl. 15:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Jonas Dahl.

Kl. 15:48

Så vil ministeren ikke bare medgive mig, at jo yngre man er, jo bedre bliver fødselsresultatet sådan set?

Kl. 15:51

Jonas Dahl (SF):

Jamen jeg syntes, det var en lidt interessant analyse, ministeren havde af det med de her sundhedsforsikringer, som han selv lige kom ind på. Man kan jo så passende spørge: Hvad er baggrunden for, at man har brugt 8 år i Sundhedsministeriet og fået to påtaler fra Rigsrevisionen og stadig væk ikke været i stand til at få lavet en undersøgelse af sundhedsforsikringernes virkning? Men lad det ligge, det er et andet emne, vi diskuterer i dag.

Ministeren var lidt inde på, at det næsten var en god forretning at indføre den her brugerbetaling. Jeg vil bare høre, om der er andre områder, hvor ministeren påtænker at indføre brugerbetaling, for det kunne godt lyde, som om man mener, at når det er så god en forretning, kunne det også være, at vi skulle have brugerbetaling på kræftområdet eller på hjertepakkeområdet. Det kan godt være, at det er det, ministeren tænker på, men det vil jeg da gerne spørge ministeren om.

En sidste ting er, at ministeren snakker om, at man vil vente, fordi der nu er kommet brugerbetaling på. Hvor lang tid tror ministeren man vil vente ekstra på at få børn, hvis man nu skal vente lidt ekstra? Bliver man over 30 år, inden man beslutter sig og kan betale? Tror ministeren det?

Kl. 15:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:49

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Min udtalelse skyldtes en undren over, at der er så mange, der i så forholdsvis ung en alder får kunstig befrugtning. Det var det, der var baggrunden for min udtalelse.

Jeg har ikke andre planer end dem, der er fremlagt for Folketinget her, og jeg har heller ikke sagt, at forslaget er en god forretning. Jeg har læst op, hvad der står allerførst i forslaget, nemlig at det er et led i den økonomiske genopretningsplan fra maj dette år.

Så kan jeg forsikre, at Rigsrevisionen nok skal få den analyse af sammenhængen mellem ventelister og forsikringer, som de er blevet lovet.

Kl. 15:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jonas Dahl.

Kl. 15:50

Jonas Dahl (SF):

Jeg er sikker på, at rigsrevisor også venter på den rapport, ligesom han har ventet lidt tid på andre rapporter fra Sundhedsministeriet.

Det, der selvfølgelig er det centrale her, er, at ministeren nu siger, at man næsten er for ung, når man forsøger at få kunstig befrugtning. Nu er det jo sådan, at hvis det kan påvises, at man har de symptomer, som gør, at man skal have hjælp med kunstig befrugtning, er der ligesom en grænse for, hvor mange gange man måske selv skal forsøge, fordi der faktisk er behov for en eller anden form for hjælp i den ene eller den anden retning. Vil ministeren ikke medgive mig, at jo yngre man er, når man bliver gravid, jo færre komplikationer er der både for barn og for mor?

Det er jo netop det, der har været konklusionen gang på gang på gang, og det er derfor, at det er et problem, at den gennemsnitlige førstegangsfødealder for kvinder er hoppet over de 30 år. Det viser jo netop, at vi er ved at have i en problemstilling, hvor gennemsnitsfødealderen desværre er ved at udvikle sig for meget. Derfor er det meget, meget vigtigt, at vi får folk til dybest set at føde tidligere.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:51

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg tror, at lægefagligt har hr. Jonas Dahl ret i, at der er ulemper forbundet med, at kvinder i dag får deres børn noget senere. Men det har jo nogle årsager, som har at gøre med vores samfund, livsstil, familiemønster, og det har regeringen ikke nogen planer om at ændre. Jeg nævnte blot, at man kan overraskes over, hvor mange der i en ret ung alder får kunstig befrugtning, og det var derfor, jeg tillod mig at sige, at det, at nogle måske, efter at denne betaling er indført, vil vente lidt længere, jo ikke nødvendigvis behøver være nogen katastrofe.

Kl. 15:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:52

Lone Dybkjær (RV):

Det med at ændre på folks familiemønster og livsstil og sådan noget er nok også svært for en regering at gøre, men det er så, hvad det er. Det med den unge alder kunne jo godt skyldes, at man har fået at vide, at det vil være klogt ikke at vente så længe – det kan vi jo ikke afvise.

Men det, jeg egentlig vil sige til ministeren, er: Jeg synes, det er sådan lidt unfair at sige, at man vil bekæmpe ventelister i forbindelse med kræftbehandling og sådan noget, for det har jo ikke noget med det her at gøre. Det er to forskellige kategorier, vi snakker om, og jeg synes, det er ret unfair at begynde at inddrage de eksempler. Og jeg vil gå ud fra, at når man er minister på et område, har man dog en større viden og mulighed på det område til at gå ind i systemet, end vi andre har, og det, jeg helt stilfærdigt har spurgt efter, er: Hvorfor er det netop dette lillebitte område, man har pillet ud? Hvorfor er der ikke nogen af de andre områder, man har pillet ud?

Vi har på et tidspunkt f.eks. talt om, at der finder en del laserbehandling sted, fordi folk ikke ønsker at gå med briller, fordi de så ikke kan stå på ski, eller hvad der nu kan være begrundelsen. Hvad med nogle af alle de områder, hvor der er sket en opgaveglidning?

Kl. 15:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:53

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg lytter med stor interesse til forslag om, hvordan der på andre måder kan hentes lidt penge på sundhedssektoren, og hvis det var sådan, at man af kosmetiske grunde eller behagelighedsgrunde lavede laseroperationer, hvor man reducerer folks nærsynethed, ville jeg da gerne kigge på det. Jeg er blevet orienteret om, at man ikke har ret til at få sådan en laseroperation. Jeg mener ikke, det er blevet en ret at få sådan en operation, for man kan jo gå med briller eller kontaktlinser i stedet for, og jeg mener ikke, at vi har det sådan, at man kan spare sine briller og spare sine kontaktlinser ved at gå ind og få en gratis laseroperation. Sådan mener jeg ikke det er. Jeg hører jo selv til gruppen af stærkt nærsynede, så jeg har faktisk fulgt lidt med i det.

Så må fru Lone Dybkjær altså tage mig på ordet, når jeg siger: Det, jeg har beskrevet, er regeringens motiv. Det handler om, at vi

vil fortsætte kampen mod ventelister og kampen mod kræft, fortsætte den ekspansive sundhedspolitik, vi har ført. Og i den kamp må vi altså så i en krisetid også bidrage lidt selv fra sundhedsområdet. Det er regeringens motiv.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:55

Lone Dybkjær (RV):

Men det er jo ikke den samme størrelsesorden af penge, vi diskuterer. Nu går jeg ind på ministerens egen tankegang, jeg går ikke ind på patientforsikringerne og alt det andet. Det kunne man godt, og det vil en ny regering nok gøre.

Det, jeg siger, er: Hvorfor er det denne lillebitte gruppe, der er pillet ud af sygehusvæsenet? Har ministeren ikke været igennem nogle af de andre grupper og set på, om der virkelig ikke er andre områder, hvor man kan sætte ind? Er det sådan helt umuligt at forestille sig, at der er andre områder, hvor man kunne sætte ind? Det nægter jeg simpelt hen at tro på. Jeg tror gerne, at ministeren har fået at vide, at det ikke kan lade sig gøre, for det er jo altid det systembækvemme svar, men det er helt umuligt at forestille sig, at man, hvis man går ind og ser på en større række af områder, ikke kan finde de millioner, som man ønsker at spare her. Det ved ministeren også godt, men det er selvfølgelig bekvemt at tage sådan en gruppe ud, som jeg også sagde i min tale. Men jeg synes, det er kynisk.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:56

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Enhver kan da forestille sig forskellige andre områder, hvor man kan opkræve penge eller spare penge. Man behøver bare se på vore nabolande. Selvfølgelig er der andre områder.

Når vi synes, det er forsvarligt at fremsætte dette forslag, hænger det sammen med det, jeg sagde i mit indledende svar, nemlig at her er der noget, der ganske vist godt kan være en virkning eller en bivirkning af en sygdom, men som man trods alt har meget lang tid til at planlægge sig ud af, og hvor der går modne overvejelser forud for behandlingen. Det er jo noget specielt ved dette sammenlignet med alt det andet, som vi går og bliver behandlet for i sundhedsvæsenet.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Julie Skovsby.

Kl. 15:57

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Ministeren siger, at denne brugerbetaling på sygehusbehandlingen, fertilitetsbehandlingen, formentlig vil føre til, at nogle par vil vente lidt længere. Jeg tror personligt, at det kan føre til, at der vil være nogle, der vil give op, nogle, der vil gå fra hinanden og aldrig få det ønske opfyldt om at få børn.

Ministeren siger også i sin tale, at ministeren har været i kontakt med Dansk Fertilitetsselskab og gjort meget brug af deres viden og erfaring, og derfor tænker jeg, at ministeren selvfølgelig også har læst selskabets høringssvar, og at ministeren må være bekendt med det afsnit, der omhandler dårlig, langsigtet økonomi i forslaget, for der er der jo nogle eksperter, der har gjort sig nogle overvejelser om, hvad det her forslag kan have af konsekvenser. Hvad siger ministeren til de konsekvenser, som Dansk Fertilitetsselskab peger på at forslaget kan have økonomisk?

Kl. 15:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 15:58

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg tager ikke Dansk Fertilitetsselskab til indtægt for det forslag, der ligger her, men jeg beskriver, hvad der er ubestridelig sandt, nemlig at når jeg udsatte forslaget og ændrede det totalt, var det på grund af et møde, jeg havde med Dansk Fertilitetsselskab og Foreningen for Ufrivilligt Barnløse. Det var efter det møde, at vægten kom over på medicinbetalingen. Det var bl.a., for at forskningen ikke skulle rammes, for at man fortsat kunne få patienter ind på klinikkerne og få dem undersøgt og få stillet en diagnose osv. Jeg synes, at argumenterne var rigtig, rigtig stærke, og dem lyttede jeg til. Jeg har ikke taget Dansk Fertilitetsselskab til indtægt for forslaget her, men jeg har begrundet min ændring og min udsættelse af forslaget med det, jeg hørte fra Dansk Fertilitetsselskab og Foreningen for Ufrivilligt Barnløse.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Julie Skovsby.

Kl. 15:59

Julie Skovsby (S):

Ja, det kan jeg forstå, og det er også derfor, at jeg personligt tror, at det jo så må have været i stor interesse for ministeren at læse lige præcis høringssvaret fra Dansk Fertilitetsselskab, og derfor spørger jeg ind til, hvad ministeren har af kommentarer til lige præcis det høringssvar. De skriver jo netop noget om, hvad forslaget vil have af konsekvenser for børnetallet. De forventer et årligt fald på cirka ti børn. Når nu ministeren selv er inde på forskning og udvikling, vil jeg nævne, at de også skriver i afsnittet, der hedder »Skadeligt for forskning og udvikling«, at det, at man indfører brugerbetaling netop kan have den konsekvens, at det bliver sværere at få patienter til at deltage i forskningsprojekter.

Så jeg vil gerne gentage mit spørgsmål: Hvilke punkter i høringssvaret fra Dansk Fertilitetsselskab har især gjort indtryk på ministeren? Eller er der ikke nogen punkter, som ministeren har tænkt over?

Kl. 16:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 16:00

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg havde et møde med Dansk Fertilitetsselskab længe før dette høringssvar blev afgivet. Det var det, der gjorde indtryk på mig. Nu har jeg så fået et langt høringssvar, og jeg kan forstå, at fru Julie Skovsby synes, at det vigtigste afsnit er det, der har overskriften »Skadeligt for forskning og udvikling«. Jeg vil gerne sige, at det afsnit har jeg læst to gange, og det er nu altså ikke det stærkeste afsnit i høringssvaret, hvis jeg må sige det høfligt. Det er ikke det stærkeste afsnit. Jeg forstår det simpelt hen ikke, men det kan jeg måske få uddybet ved lejlighed.

Kl. 16:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Der er ikke flere spørgsmål. Men fru Sophie Hæstorp Andersen har bedt om ordet i anden omgang.

Kl. 16:02

Kl. 16:05

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg bliver simpelt hen nødt til at tage ordet igen, for jeg synes, der er så mange ting, at det råber til himlen, når man diskuterer det her. Der er ikke nogen tvivl om, at vi selvfølgelig ikke bliver enige i dag – og heller ikke i morgen, men jeg vil godt understrege, at det her med al tydelighed viser, at der er to veje i dansk politik: Der er oppositionens vej, hvor man vil arbejde sig ud af krisen, hvor man vil bede danskerne om at bidrage mere på arbejdsmarkedet, og så er der regeringens, hvor man vil spare sig ud af krisen og rammer bestemte patientgrupper i forbifarten på en kortsigtet måde. Den måde, man gør det på, kan virke ansvarlig på kort sigt, men langsigtet vil det tiltag, vi nu går i gang med, skade dansk økonomi og Danmarks fremtid. Det vil betyde, at der fødes færre børn, det vil betyde, at vi i fremtiden vil stå og mangle hænder på det danske arbejdsmarked.

Jeg bliver nødt til at kommentere nogle ting, der er kommet frem i debatten, og som der ikke har været mulighed for at komme ind på med de spørgsmål og svar, vi kan give her i dag.

Det, forslaget lægger op til her, vil for det første betyde, at medicinen til folk, der skal have fertilitetsbehandling, bliver dyrere. Det vil betyde, at dem, som kommer ind og vil have barn nummer et, fordi de er barnløse, nu skal betale en høj pris for det, men det betyder også, at dem, der jo allerede i dag har brugerbetaling ved barn nummer to og tre, også i fremtiden skal betale en højere pris, fordi deres medicin bliver dyrere. Det må slås fast med syvtommersøm, at det selvfølgelig vil betyde, at man først skal igennem en hård periode med at få barn nummer et og lægge en masse penge, og når man så kommer ud af det forløb og vil have barn nummer to, ja, så venter der altså en endnu større brugerbetaling – det kan der potentielt være tale om – fordi regeringen ændrer loven på det her område med hensyn til medicinpriserne.

En anden ting er, at ministeren inddrager Det Etske Råd i diskussionen. Det er rigtigt, at Det Etske Råd har mange forskellige perspektiver, men et perspektiv i høringssvaret fra Det Etske Råd er også et citat, der lyder:

»Udkastet til lovforslaget vil bryde med den hidtidige praksis i sundhedsvæsenet på væsentlige områder.«

Så siger man videre:

»... at der er grund til at være på vagt over for, at et sådant brud på længere sigt kan bane vej for en forandring af det offentlige sundhedsvæsen, som ikke er ønskelig.«

Det synes jeg ikke ministeren var særlig god til at få frem i debatten.

Dernæst er der det med fødselstallet: ministerens tro på og forhåbning om, at der ikke vil blive færre børn i Danmark som følge af det her lovforslag. I et svar til Folketingets Sundhedsudvalg har sundhedsministeren selv allerede anerkendt, at andre landes erfaringer med brugerbetaling for kunstig befrugtning viser, at brugerbetaling påvirker fødselstallet negativt. Den ene årsag er, at folk kommer senere i gang, som ministeren påpeger, og chancerne for at blive gravid bliver mindsket, jo ældre man bliver og i særlig grad, hvis man i forvejen er udfordret af dårlig sædkvalitet, dårlige æg eller noget andet. Den anden årsag er jo, at det også betyder, at man ikke har tid til at få barn nummer to, fordi man begyndte senere med barn nummer et.

Jeg synes, vi også mangler i dag at få svar på, hvordan regeringen vil sikre, at der ikke kommer en ulighed. Det lovede ministeren jo under et samråd i Sundhedsudvalget i maj eller juni måned. Jeg synes også, vi mangler svar på, hvordan regeringen vil følge op på det her lovforslag, når det uundgåeligt vil betyde, at fødselstallet i Danmark vil falde i de kommende år. Tak, formand.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er lige en kort bemærkning mere til fru Sophie Hæstorp Andersen. Jeg var lidt for hurtigt. Den er fra fru Birgitte Josefsen.

Kl. 16:05

Birgitte Josefsen (V):

Jeg vil sige til fru Sophie Hæstorp Andersen, at det er fuldstændig rigtigt. Der er to veje i dansk politik. Den ene vej er den vej, som Socialdemokratiet ønsker at gå, nemlig at brandskatte befolkningen med 31,5 mia. kr. Det betragter jeg sådan set også som brugerbetaling.

Når man så citerer fra Det Etske Råds høringssvar, synes jeg, det er væsentligt at hæfte sig ved, hvad det er, Det Etske Råd skriver, nemlig at der ikke kan fremføres tvingende etiske argumenter for, hvordan kunstig befrugtning, sterilisation og refertilisation skal finansieres, da behandlingen ligger i en gråzone mellem, hvad det offentlige bør betale, og hvad den enkelte selv må finansiere. Ufrivillig barnløshed kan f.eks. ikke betegnes som et så alvorligt problem, at behandling med kunstig befrugtning ud fra etiske overvejelser bør betragtes som en samfundsmæssig kerneydelse, som det offentlige er forpligtet til at udbyde.

Så når man nu refererer fra et høringssvar, skal man altså tage alle argumenterne med.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:07

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det var jo også lige netop det, som jeg gik på talerstolen og sagde til ministeren, nemlig at man skal tage alle synspunkter med, for man kan ikke kun tage Det Etske Råd til indtægt for noget på den ene side. Det kan godt være, de skriver, at der ikke er etiske aspekter, der kan falde ud til den ene eller til den anden side, men de skriver også, at det vil bryde med den hidtidige praksis i sundhedsvæsenet på væsentlige områder, og at der er grund til at være på vagt over for, at et sådant brud på længere sigt kan bane vej for en forandring af det offentlige sundhedsvæsen, som ikke er ønskelig.

Det andet er jo et spørgsmål om, hvorvidt man etisk kan sige, at det ene er bedre end det andet. De siger i citatet, at det ikke er en ønskelig vej at gå, og de står jo ikke alene, vil jeg sige til fru Birgitte Josefsen, de står der jo sammen med alle de andre, der arbejder med det her felt, ja, selv Apotekerforeningen eller andre, som man skulle tro bare gerne vil sælge en masse medicin, siger det. Alle siger enstemmigt, at det her er en dårlig vej at gå; at det her er en skadelig vej at gå; at det vil medføre en større ulighed, og at det vil betyde, at fødselstallet falder i fremtiden.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Birgitte Josefsen.

Kl. 16:08

Birgitte Josefsen (V):

Jeg kan så forstå, at fru Sophie Hæstorp Andersen vil, at vi så skal gå en anden vej. Vi har været inde at kigge på, hvordan man kan lave en lempelig løsning, så borgerne bliver belastet mindst muligt, men fru Sophie Hæstorp Andersen vil altså føre en politik, som brandskatter befolkningen. Det vil sige, at alle dem, som vi taler om her i dag, fremadrettet kan se frem til, såfremt Socialdemokratiet skulle komme til magten, hvad jeg så sandelig ikke håber sker, en

stor, stor skatteudskrivning år efter år. Det er søreme brugerbetaling, så det vil noget, for man tager penge op af folks lommer.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 16:08

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jamen Socialdemokratiet har både fremlagt et skatteudspil, der hedder »Fair Forandring«, og vi har anvist en vej ud af krisen, »En Fair Løsning« kalder vi det, og begge ting kan jeg stå fuldstændig inde for ikke vil ramme nogen i det danske samfund socialt skævt. Vi har også gjort det sådan, at selv om en afgift rammer alle, får de selvfølgelig også en kompensation, hvis det er sådan, at de er mindre bemidlede. Og det kan man jo i hvert fald ikke sige der er taget noget som helst med om i det her lovforslag. Der er ingen som helst mulighed.

Det, vi fik lovning om på samrådet med ministeren helt tilbage før sommerferien, var jo, at der ville være omkring 50 mio. kr. til rådighed, som regeringen nu skulle udmønte, til at sikre, at der ikke var nogen, der opgav at få børn. Jeg kan ikke se i det her forslag, hvordan de 50 mio. kr. er blevet udmøntet. Jeg kan kun konstatere, at er folk i ringere grad blevet udfordret til at få børn, betaler de en lille pris, men er de ude i, at de først skal prøve fem-seks inseminationer og to-tre reagensglasbehandlinger eller mikroinseminationer, vil de blive ramt med op mod hundrede tusinder af kroner i brugerbetaling. Det synes jeg er en meget, meget stor ulighed, vi skaber, i det danske sundhedsvæsen, og jeg synes ikke, den er brugbar.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er lige en mere, der har meldt sig til i sidste øjeblik. Fru Vivi Kier.

Kl. 16:10

Vivi Kier (KF):

Jeg er helt enig med ordføreren i, at vi ikke er enige om det her forslag. Jeg synes, at det jo er lidt morsomt, når ordføreren så siger, at der er to veje at gå. Hun siger: Vi Socialdemokrater vil gøre alt det gode, simpelt hen. Der er ingen, der skal ligge under for noget.

Nej, I brandskatter dem i stedet for. Og så står ordføreren og siger noget med social ulighed og de der afgifter, man pålægger de her mennesker at betale. Er det ikke noget med, at så skal de have den der portion penge, når de ryger? Hænger det her sammen? Har I ikke som Socialdemokrater pillet jeres forslag af, fordi I godt kan se, at det faktisk rammer de her mennesker, der har meget små indtægter?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:11

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Som jeg har sagt, har vi lagt et skatteforslag frem, som netop sikrer, at de mennesker, der er mindre bemidlede, ikke rammes på samme måde som dem, der har de bredeste skuldre. Men det er jo ikke det, som regeringen er fan af, det er ikke det, som regeringens politik i de seneste mange år har været lagt an på. Tværtimod er det nu en fuldstændig tilfældig patientgruppe, i særlig grad f.eks. de mennesker, der har endometriose, som tegner sig for langt de fleste af de behandlinger på det her område – kroniske underlivssmerter – og som skal rammes benhårdt af brugerbetaling uden nogen forudgående diskussion, uden nogen forudgående advarsel om det. Tværtimod har man stået i valgkampen lovet det stik modsatte. Jeg tror, der er nog-

le, der har en rigtig dårlig smag i munden, som har stemt på De Konservative eller Dansk Folkeparti under sidste valgkamp, hvor de lovede, at der skulle flere behandlinger til og ikke færre.

Vi vil ikke alt det gode i Socialdemokratiet. Vi ved godt, at det her er en meget, meget svær ting. Vi skal ud af en krise, vi skal ud af et underskud på mere end 80 mia. kr. Vi beder danskerne om at være superansvarlige på det her område og bidrage mere, både på arbejdsmarkedet og ved også at betale nogle afgifter på det, der gør os usunde. Til gengæld lover vi at føre pengene tilbage til sundhedsvæsenet til forebyggelse og til at undgå, at vi kommer ud i situationer som den her, hvor riget fattes penge og nogle bestemte patientgrupper så må betale.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Vivi Kier.

Kl. 16:12

Vivi Kier (KF):

Man kunne næsten græde, når man hører den her tale, der nu bliver fremført. Jeg må blot konstatere, at de 12 minutter, vi alle sammen skulle arbejde mere, alligevel ikke rigtig hænger sammen. Det har man også pillet væk fra sin hjemmeside. Afgifterne, som man gerne eksempelvis ville lægge på tobak, og som stort set har skullet finansiere både sundhedsvæsen og dobbelte læretimer og alt muligt andet, hænger jo heller ikke sammen, for man vil jo egentlig gerne have folk til at blive sundere, men samtidig giver man så dem med de laveste indtægter en lille bonus, fordi det alligevel er synd, hvis de ikke har råd til at ryge.

Til det her forslag, som Socialdemokraterne fremsætter, er jeg nødt til at sige, at vi skal have mange flere danskere til at ryge. Det er at brandskatte folk, og jeg må give fru Birgitte Josefsen fuldstændig ret: Den brandskatning, Socialdemokraterne lægger op til, og hvor det lyder, at de vil være så gode, er virkelig brugerbetaling, så det basker, for samtlige borgere i det her land!

Kl. 16:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:13

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg kan godt forstå, at det er opportunt for den konservative ordfører at prøve at tale om alt muligt andet, som vi i øvrigt allerede har diskuteret i Folketingssalen flere gange, og hvor der var tilstedeværelse af langt flere Venstrefolk og folk fra Dansk Folkeparti, end man har kunnet fremdrive i dag, frem for at forsvare sit eget forslag. Men faktum er jo også, at det her på mange andre områder også skader det danske sundhedsvæsen.

Vi har en helt unik behandlingsmulighed i det her land på det her område. Vi har faktisk fra Folketingets side sagt, at det handler om at behandle mennesker med en sygdom, der gør, at de er ufrivilligt barnløse indtil det punkt, hvor de jo ikke længere er barnløse, og så har vi sagt, at det derefter er det andet sted. Den helt unikke situation, vi har på det her område, smadrer man nu, og hvilken konsekvens vil det få? Man taler altid i den her regering og mange andre steder i skåltaler om, at man ønsker sig fyrtårne i dansk forskning. Her har vi et fyrtårn, og hvad gør man så? Man vælter det, man smadrer det. Det vil det her også betyde.

Så ud over at det går ud over patienterne – og jeg synes stadig væk, at det er synd for de unge mennesker, som brændende ønsker sig et barn, og jeg synes, det er synd for deres forældre, at de ikke bliver bedsteforældre – vil jeg sige, at det også på en lang række andre områder ødelægger et sted, hvor Danmark havde en førerposi-

on, og hvor vi kunne have været med til at udvikle til fordel for andre mennesker i andre lande. Tak for ordet.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så har fru Lone Dybkjær bedt om ordet i anden omgang.

Kl. 16:14

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Nu har vi jo som ordførere desværre ikke samme muligheder som ministrene for at tale længe, men da nu Det Etske Råd er kommet på banen, var jeg lige ved at tro, at jeg ligefrem blev citeret her, men det gjorde jeg dog ikke. Det var ordet glidebane, der blev citeret.

Jeg vil sige, at der jo er ret mange anbefalinger fra Det Etske Råd, og det er derfor, jeg kommer herop og tager ordet. Jeg synes stadig ikke, ministeren har givet noget svar på, hvorfor man lige præcis har pillet det her lille område ud. Hvis man endelig skal prøve at se på, hvad ret mange i Det Etske Råd også siger, så siger de, at de f.eks. ikke synes, at argumentet om, at man opretholder det i offentligt regi, er et godt argument. Det er ikke et godt argument, at man, fordi man vil have forskning, indfører noget betaling inden for det offentlige sygehusvæsen. Det kunne man jo godt tage med.

Derudover er der en lang række medlemmer, som faktisk siger, at spørgsmålet om egenbetaling inden for det offentlige hospitalsvæsen er så grundlæggende for det danske sundhedsvæsens fremtid, at medlemmerne ikke finder det rimeligt at forholde sig til det i dette høringssvar. Denne opfattelse hænger sammen med, at spørgsmålet efter de nævnte medlemmers opfattelse er for komplekst til at blive behandlet tilstrækkelig udtømmende inden for den korte svarfrist, der er angivet i høringsbrevet. De nævnte medlemmer forbeholder sig derfor ret til eventuelt at vende tilbage til spørgsmålet på et senere tidspunkt.

Det, der er hovedproblemet, er jo ikke alene spørgsmålet om brugerbetaling eller ej. Hovedproblemet er, at vi nu indfører brugerbetaling inden for det offentlige sygehusvæsen, og det har vi ikke gjort hidtil. Det har været sådan, at hvis man blev indlagt på hospitalet, ja, så var det gratis. Det er ikke gratis at gå til speciallæge, og det er ikke gratis at gå til tandlæge og al den slags. Vi har i øvrigt forgæves forsøgt at få en mere generel diskussion af de tilskudsordninger, der er på det her område, men det har der ligesom ikke været stemning for, for så kom man ind i nogle andre forvildede diskussioner. Men nu har man jo åbnet for det.

Jeg fatter stadig ikke, at ministeren kan pille det her lille område, som foregår på et sygehus, ud. Det er her, jeg synes, der er en glidebane, for sygehusene har normalt været fritaget for behandling. Og hvis det er tilfældet, ville det jo sådan set et eller andet sted være mere ærlig snak at føre det over på en specialklinik, frem for at vi begynder at indføre betaling på et sygehus. Det er her, jeg synes, hovedproblemet er, for mig er det virkelig et meget stort brud på princippet om det gratis sygehusvæsen. Jeg snakker ikke om sundhedsvæsenet, jeg snakker netop om sygehusvæsenet.

Når det har ligget der, er det jo også, fordi vi har betragtet det som en sygdom. Det er jo også begrundelsen for, at det ligger der og ikke ligger et eller andet tilfældigt andet sted. Jeg går ud fra, at det har været en af begrundelserne, men lad os nu prøve at tage en diskussion om det.

Så vil jeg stadig væk gerne sige til ministeren, at jeg synes, at man, når man er minister også burde forholde sig til de spørgsmål, der bliver stillet om, hvorvidt der har været andre forslag på banen. Dansk Folkeparti har jo faktisk sagt: Ja, der har været andre forslag på banen. Vi kan ikke få at vide, hvad det er for andre forslag, men det kan vi så spørge efter i udvalget ... Undskyld, jeg er helt med på,

at jeg kom til at kigge på ministeren og ikke på formanden. Beklager.

Kl. 16:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Det er helt i orden. Det kan også være, fru Lone Dybkjær synes, ministeren ser bedre ud end mig, det er smag og behag. (*Lone Dybkjær* (RV): Nej, det har jeg ikke taget stilling til, vil jeg bare sige til formanden).

Men der var en kort bemærkning til fru Lone Dybkjær, og den er fra fru Birgitte Josefsen.

Kl. 16:18

Birgitte Josefsen (V):

Nu er det jo sådan, at Det Radikale Venstre plejer at være et meget økonomisk ansvarligt parti, og derfor undrer det mig faktisk også, at man hælder så meget til Socialdemokratiets og SF's økonomiske politik i øjeblikket. Jeg er helt sikker på, at fru Lone Dybkjær inderste i sit hjerte er meget optaget af, at vi har orden i dansk økonomi og godt ved, at vi skal finde nogle penge. Det er derfor, vi har fremsat det her forslag.

Nu spørges der så efter, om der er andre forslag. Når man stiller det spørgsmål, synes jeg jo også, man måske selv er forpligtet til at komme med nogle bud, og jeg har ikke hørt nogen bud fra Det Radikale Venstre. Så jeg vil gerne høre, om fru Lone Dybkjær selv har nogle forslag til, hvordan man kan hente de 200 mio. kr.

Kl. 16:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:19

Lone Dybkjær (RV):

Altså, jeg er glad for, at vi ikke snakker om den helt overordnede politik, for der går jeg ud fra at fru Birgitte Josefsen er fuldt ud opmærksom på, at Det Radikale Venstre har fremlagt forslag om det. Jeg synes i øvrigt ikke, det er relevant at diskutere det her her.

Men hvis man går ind for de 200 mio. kr., er det bare, jeg siger: Jeg er desværre ikke minister. Men jeg vil vove den påstand, at hvis jeg havde været det, tror jeg, jeg ville have kunnet finde de 200 mio. kr. på en anden måde end ved bare at pille det her område ud. Når jeg så hører, at ordføreren for Dansk Folkeparti siger, at der har været andre ting på bordet, må jeg gå ud fra, at det har været relevante ting, der har været på bordet. Og så spørger jeg: Hvilke ting er det, der er på bordet?

Jeg hører fru Birgitte Josefsen og dem, der mener, at ministre også har en serveret. For mig at se, må regeringen gerne gå af, så vi andre kan komme ind og diskutere de her ting og have administrationen bag det med, men det har regeringen jo sådan set i hvert fald indtil videre ikke villet – gå af, altså.

Kl. 16:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Birgitte Josefsen.

Kl. 16:20

Birgitte Josefsen (V):

Hvis nu regeringen skulle vælge den løsning, er det jo sådan set væsentligt for befolkningen at vide, hvad Det Radikale Venstre så ville gøre ved den økonomiske situation, og de ville derfor også komme til at stå i den situation, at de skulle finde nogle penge på det her område. Hvilket forslag ville fru Lone Dybkjær så bringe i spil?

Kl. 16:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:20

Lone Dybkjær (RV):

Jamen altså, så ville vores udgangspunkt selvfølgelig være et andet, end at vi gik ind på den måde, som man gør her, og sparede 200 mio. kr. Vi har jo sagt, at vi ikke vil have privatfinansierede sundhedsforsikringer og alt det andet, som vi ikke er enige om, så det behøver jeg vel ikke stå og repetere her.

Vi har også fremsat forslag om afskaffelse af forskellige andre ting. Bare for at nævne noget kan jeg nævne forskellige tilskudsordninger til ældre, som vi synes er helt vanvittige. Bare fordi man bliver 65 år, behøver man jo ikke at blive tilskudsberettiget, men det bliver man. Det har man jo ikke villet være med til at afskaffe. Det er bare for at nævne nogle af de ting, vi har lagt frem.

Nu gik jeg ind på konditionerne og præmisserne for det her forslag, som åbenbart er, at regeringen gerne vil spare 200 mio. kr. Samtidig snakker man om, at man tilføjer 5 mia. kr. Det kan jeg så heller ikke rigtig få til at hænge sammen, for 5 mia. kr. er åbenbart også et meget præcist tal. Altså, det er fuldstændig præcist, når man siger 5 mia. kr. Det kan ikke være 4 mia. og 800 mio. kr., det kan der ikke være tale om. Der er tale om præcis 5 mia. kr., og derfor bliver man nødt til at spare 200 mio. kr. på det her område. Det er ren og skær vanvid.

Kl. 16:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren, der er ikke flere korte bemærkninger. Der er heller ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 16:22

Meddelelser fra formanden**Den fg. formand (Bent Bøgsted):**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 5. november 2010, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 16:22).